

Mittuniversitetet
MID SWEDEN UNIVERSITY

Årsredovisning 2021

Mittuniversitetets årsredovisning 2021

Dnr: MIUN 2022/87

Beskrivning av omslagsbild: Året har fortsatt präglats av pandemin. Fysiska möten har varit ovanliga men med Mittuniversitetets mångåriga erfarenhet inom digital undervisning har vi kunnat fortsätta att utbilda och forska via digitala möten med fortsatt goda resultat.

Illustration: Mats Johansson

Kontaktperson för årsredovisningen 2021 är Eva Somero Sörensen, universitetsledningens stab.

Innehållsförteckning

1 FÖRORD	4
1.1 REKTOR HAR ORDET.....	4
1.2 STUDENTERNA HAR ORDET.....	6
2 INTRODUKTION	8
2.1 DEFINITIONER OCH DATAKÄLLOR.....	9
2.2 STRUKTUR FÖR RAPPORTERING I RESULTATREDOVISNINGEN	11
2.3 OM MITTUNIVERSITETET	14
3 UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	16
3.1 EFTERFRÅGAN OCH BEHOV AV UTBILDNING.....	17
3.2 UPPFÖLJNING AV UTBILDNINGSUPPDRAGET	25
3.3 EXAMINA.....	49
3.4 KVALITETSARBETET I UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	53
4 FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ	58
4.1 EKONOMISK UTVECKLING.....	58
4.2 UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ	62
4.3 FORSKNING	67
4.4 KVALITETSARBETE I FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ.....	71
5 SAMVERKAN, INNOVATION OCH NYTTIGGÖRANDE	75
5.1 SAMVERKAN I UTBILDNINGEN	75
5.2 SAMVERKAN I FORSKNINGEN	79
5.3 INNOVATIONSVERKSAMHET	81
6 VERKSAMHETSÖVERGRIPANDE FRÅGOR	85
6.1 MITTUNIVERSITETETS STRATEGI	85
6.2 UNIVERSITETSÖVERGRIPANDE KVALITETSARBETE.....	86
6.3 PERSONAL OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING	93
6.4 EKONOMISK UTVECKLING.....	99
7 FINANSIELLA OCH VÄSENTLIGA UPPGIFTER.....	103
7.1 RESULTATRÄKNING (TKR).....	103
7.2 BALANSRÄKNING (TKR).....	104
7.3 ANSLAGSREDOVISNING (TKR)	106
7.4 REDOVISNING AV TAKBELOPP	108

7.5 NOTER	110
7.6 SAMMANSTÄLLNING AV VÄSENTLIGA UPPGIFTER.....	129
8 INTERN STYRNING OCH KONTROLL SAMT	
UNIVERSITETSSTYRELSENS UNDERSKRIFTER.....	131
8.1 INTERN STYRNING OCH KONTROLL	131
8.2 UNIVERSITETSSTYRELSENS UNDERSKRIFTER.....	135

1 Förord

1.1 Rektor har ordet

2021 har fortsatt präglats av covid19-pandemin och de förändringar som genomfördes under 2020 har till stora delar varit det nya normala. Vår engagerade personal har tagit sig an utmaningar på ett flexibelt sätt och bidragit till den omställning samhället har ställts inför. Särskilt de sena uppdragen avseende sommarkurser som tilldelades Mittuniversitetet i vårändringsbudgeten, genomfördes på ett mycket bra sätt.

Digitala examinationer har inneburit stora utmaningar för såväl lärare som studenter och tyvärr har antalet disciplinärenden ökat för Mittuniversitetet, såväl som för hela sektorn. Utvecklingen av rättssäkra digitala examinationer behöver fortsätta även om vi nu börjar återgå till mer normal campusverksamhet.

Mittuniversitetet har under året tillgänglighetsanpassat en stor del av informationen på sin webbplats och fler kan nu ta del av forskningsresultat, ett rekordstort antal publikationer har gjorts under året, och annan information avseende utbildningar. Genom att fler kan ta del av våra forskningsresultat och vår utbildning kan engagemanget för lärande och bildning öka liksom Mittuniversitetets synlighet i samhället.

Vi ser vid en halvtidsuppföljning av strategin att många initiativ har tagits och pågår fortsatt för att realisera strategins mål. Ett arbete har påbörjats för att identifiera vilka delar i den nuvarande strategin som behöver utvecklas för att öka måluppfyllelsen som uttrycks i strategin.

Flera samverkansavtal har förlängts och flera nya har tecknats. Kopplingen mellan forskning, samhälle och näringsliv är fortsatt stark i den region där Mittuniversitetet verkar och det skapar en stark gemensam kraft för hållbar utveckling och tillväxt. Mittuniversitetet tillgängliggör kompetens för mindre orter och bidrar till det livslånga lärandet.

Våra externa samarbetspartners har på olika sätt fortsatt påverkats av förändringarna till följd av pandemin, vilket i sin tur har påverkat deras möjligheter till forskning. Det handlar både om att fortsätta pågående forskningsprojekt och att finansiera nya. Uppbyggnaden av Grants office och vår strävan efter ökad finansiering från

forskningsråd har tagit ytterligare steg i positiv riktning. Målet är att bredda basen för forskningsfinansiering för att stärka Mittuniversitetets satsningar.

En av våra stora utmaningar är fortsatt kompetensförsörjning och forskningsanknytning till professionsutbildningarna. Vi är ett av Sveriges sex nyaste universitet och vi står för en ansenlig del av de viktiga lärare, sjuksköterskor, socionomer och psykologer som utbildas i riket. För att garantera en god utbildning måste vi ge studenterna tillgång till välmeriterade lärare och aktuell forskning, vilket kräver stärkta forskningsresurser.

Anders Fällström,

Rektor vid Mittuniversitet

1.2 Studenterna har ordet

År 2021 var precis som 2020 väldigt präglat av Covid19-pandemin. Studentkårernas verksamheter var under vårterminen helt digitala. Detta påverkade båda Studentkåerna genom att engagemanget hos studenter sjönk, de interna verksamheterna var svårare att upprätthålla och medlemsantalet minskade. Det har varit stort fokus på att bevaka återgången till Campusförlagd undervisning, studenters psykiska hälsa och utbildningskvalitet.

Under höstterminen skedde en gradvis återgång för att kunna bedriva verksamheten på plats igen. Medlemsantalet har för båda kåerna stigit igen, engagemanget inom det studiesociala området har återfunnits och vi har synts i fler sammanhang.

Samarbetet med Mittuniversitetet är fortsatt väldigt starkt, Studentkåerna har starka band till lärosätet som gör att arbetet är gränsöverskridande och anpassningsbart. Vi fortsätter att jobba med det kulturella synsättet på Studentkåerna och vår plats inom lärosätet och hoppas på att stärka det under 2022 med djupare samarbete och insatser.

Vi har under året fortsatt märkt att det är en svårighet att engagera den breda massan av studenter i studiepolitiska frågor och engagera sig som studentrepresentanter. Detta gör att vissa studentrelaterade frågor inte når Studentkåerna centralt och att ett stort ansvar istället hamnar på undervisande personal att lyfta och ta vidare frågor till oss. Det har även under 2021 funnits viss problematik i att nå ut till råd och nämnder då vi inte alltid får information från ansvariga därifrån vilka som är studentrepresentanter.

Detta är något som Studentkåerna tillsammans med Mittuniversitetet arbetar kontinuerligt i att hitta lösningar för. Vi hoppas kunna fördjupa samarbetet ytterligare under 2022 och fortsätta påvisa det viktiga arbetet som studentrepresentanter gör.

De ekonomiska förutsättningarna för både kåerna är fortsatt väldigt goda, vilket är en stor säkerhet när vi börjar att se till utvecklingsområden och nya sätt att nå ut med vår organisation till ännu fler studenter.

Under 2021 har det nya samverkansforumet i Sundsvall kommit på plats med Sundsvalls kommun, näringsliv och Studentkåren med syfte att stärka studenternas möjligheter i Sundsvall.

Studentkåren i Östersund har ett fortsatt starkt samarbete med Östersunds kommun, Östersunds näringsliv och bostadsbolagen, där en gemensam ambition att stärka Östersunds attraktivitet gentemot studenter finns.

Avslutningsvis har båda Studentkåreerna bytt såväl Ordförande som Vice-ordföranden under året och gemensamt arbetat inom ramen för MFS (Mittuniversitetets förenade Studentkårer) på prioriterade områden. Vi har bland annat tagit fram likalydande avtal om förnyad kårstatus för de kommande tre åren som godkändes och beslutades i samband med Mittuniversitetets styrelsemöte i december 2021.

Emanuel Magnusson

Ordförande,

Studentkåren i Östersund

Felicia Dyberg

Ordförande,

Studentkåren i Sundsvall

2 Introduktion

Myndigheter som lyder omedelbart under regeringen, däribland Mittuniversitetet, ska enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag årligen upprätta och till regeringen lämna årsredovisning och budgetunderlag. Handlingarna ska kortfattat ge underlag för regeringens uppföljning, prövning eller budgetering av verksamheten.

Tillsammans tillhandahåller dessa två dokument en överblick över verksamheten ur två perspektiv. Budgetunderlaget är framåtblickande och årsredovisningen tar sikte bakåt i tiden. Utöver åiterrapportering om särskilt efterfrågade uppgifter, däribland finansiell redovisning, ska årsredovisningen omfatta förhållanden av väsentlig betydelse för det ovan nämnda syftet. Resultatredovisningen, som utgör kapitlen 1 – 6 i dokumentet, ska innehålla analyser och bedömningar av verksamhetens resultat och dess utveckling. Redovisningen ska utgå från regeringens mål, krav och instruktioner för verksamheten.

Årsredovisningens disposition är organiserad enligt följande:

- 1. Förord:** Rektor respektive studentkårerna presenterar övergripande tankar om året som förflutit, och om vartåt Mittuniversitetet är på väg.
- 2. Introduktion:** Detta kapitel presenterar utgångspunkter för hur uppgifter i årsredovisningen har insamlats, definierats och presenterats. Det beskriver även lärosätets organisation.
- 3. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå:** Här redovisas uppgifter och uppdrag som har entydig koppling till utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Detta omfattar volym- och kostnadsuppgifter samt process- och resultatbeskrivningar.
- 4. Forskning och utbildning på forskarnivå:** Detta kapitel redovisar uppgifter och uppdrag som har entydig koppling till forskning och forskarutbildning. Innehållet speglar i övrigt föregående kapitel i sin struktur.
- 5. Samverkan, innovation och nyttiggörande:** I detta kapitel beskrivs Mittuniversitetets samlade samverkansarbete, med betoning på de särskilda samverkansinsatser som genomförs på central nivå, men med utblickar mot den mängd samverkansaktiviteter som ingår som integrerade delar av forsknings- och utbildningsverksamheten.

6. Verksamhetsövergripande frågor: Här lyfts sådana aspekter av verksamheten som inte entydigt kan sorteras under något enskilt av Mittuniversitetets huvuduppdrag. Det omfattar dels övergripande perspektiv på tidigare lyfta frågor, dels hela områden som tar sikte på verksamheten i sin helhet.

7. Finansiella och väsentliga uppgifter: Här inkluderas sådan särskilt reglerad återrapportering som inte ingår i resultatredovisningen.

8. Intern styrning och kontroll samt universitetsstyrelsens underskrifter: I detta kapitel intygar universitetsstyrelsen att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. I kapitlet lämnas även en bedömning av om den interna styrningen och kontrollen är betryggande.

2.1 Definitioner och datakällor

2.1.1 Definitioner

I resultatredovisningen används delvis begrepp som kräver viss förförståelse från läsarens sida. När begreppen endast används i ett enskilt sammanhang förklaras de ofta direkt i anslutning till användningen. I några fall förekommer dock samma viktiga begrepp eller koncept på flera ställen i resultatredovisningen, och dessa presenteras här. Detsamma gäller även när förklaringen är så pass komplex att det skulle bryta textens flöde att presentera den direkt i anslutning till användningen.

- *Helårsstudenter och helårsprestationer* utgör heltidsmått för registrerade respektive avklarade högskolepoäng. Heltidsstudier under ett år motsvarar 60 högskolepoäng.
- *Etableringsgrad* är en klassificering som beskriver en persons ställning på arbetsmarknaden baserat på förhållandet till ett gränsvärde för förvärvsinkomst. Gränsvärdet för svag etablering beräknas som 0,6 multiplicerat med medianvärdet för årsinkomsten hos en förgymnasialt utbildad person i den åldersgrupp som personen tillhör och med det kön som personen har.
- *Takbeloppet* anger det högsta anslagsvärdet för helårsstudenter och helårsprestationer som ett lärosäte kan få ersättning för inom anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

- *Årsarbetskrafter* utgör ett heltidsmått för anställd personal. Måttet beräknas på ordinarie arbetstid, justerat för vissa typer av frånvaro och ledigheter under året enligt definition från Ekonomistyrningsverket.
- *Mnkr/tkr* utgör förkortningar för miljontals respektive tusentals kronor.

2.1.2 Datakällor

De statistiska uppgifter som redovisas i resultatredovisningen har sitt ursprung i följande källor:

Tabell 2.1 Datakällor.

Datotyp	Källa
Sökandestatistik	Universitets- och högskolerådets statistikdatabas
Regional rekrytering	SCB:s statistikserie UF0205
Etablering på arbetsmarknaden	SCB:s och Ladokkonsortiets statistikdatabas "Bak- och framgrund"
Utbildningsvolym	Studiedokumentationssystemet <i>Ladok</i>
Ekonomi	Ekonomisystemet <i>UBW</i>
Utbytesavtal	Eget register
Bibliometri	Publikationsarkivet <i>DiVA</i> , via ledningsinformationssystemet <i>Lisa (Diver)</i>
Innovationsverksamhet	Eget register
Kursvärderingar	Utvärderingssystemet <i>EvaSys</i>
Studentkårernas medlemsutveckling	Studentkårernas medlemsregister
Personalvolym	Personalsystemet <i>Primula</i> , via ledningsinformationssystemet <i>Lisa (Diver)</i>
Sjukfrånvaro	Arbetsgivarverkets tidsanvändningsstatistik

Mer kvalitativa uppgifter, som process- och aktivitetsbeskrivningar, baseras i de flesta fall på olika typer av dokumentation från Mittuniversitetet. I några fall baseras de istället på rapporter, omdömen eller uttalanden från externa aktörer. Källorna till dessa är då angivna i direkt anslutning till att de omnämns.

I största möjliga utsträckning har redovisningen utgått från nationellt fastställda definitioner och klassificeringssystem, för att åstadkomma jämförbarhet med andra

lärosäten och myndigheter. När avvikelser från etablerade standarder förekommer noteras detta särskilt.

Tidsserier har i normalfallet standardiserats till tre, fem eller tio år beroende på statistikens tillgänglighet och tidsperspektivets betydelse för analysen.

2.2 Struktur för rapportering i resultatredovisningen

Av uppställningen nedan framgår var återrapportering mot olika instruktioner och uppdrag finns i resultatredovisningen, och därigenom vilken information som respektive kapitel är avsett att tillhandahålla. Många generella återrapporteringskrav är allmänt relevanta för de flesta områden. Det främsta exemplet utgörs av 2 kap. 4 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag - FÅB: Myndigheten ska i årsredovisningen även lämna information om andra förhållanden av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten.

Kapitel utanför resultatredovisningen är helt ägnade till att uppfylla ett visst återrapporteringskrav, eller en grupp av sådana, och rubriken i sig visar därmed vilken instruktion som ett visst kapitel är avsett att uppfylla.

Styckkostnader per ärende

Återrapporteringskrav om styckkostnader per ärende enligt FÅB tolkas i relation till de instruktioner som framgår av regleringsbrevet för universitet och högskolor 2021 (RB UoH). Där anges att de styckkostnader som ska redovisas framgår av den särskilt reglerade tabellen för väsentliga uppgifter.

Resultatindikatorer

Enligt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter till 3 kap. 1 § FÅB ska redovisning ske enligt resultatindikatorer. Regeringen anger i budgetpropositionerna, se prop. 2019/20:1 för år 2020 och prop. 2020/21:1 för år 2021, vilka resultatindikatorer som används för att redovisa området universitet och högskolor. Dessa utgörs av:

- Resultat av Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärderingar
- Universitetskanslersämbetets beslut om tillstånd att utfärda examina
- Andel disputerade lärare vid universitet och högskolor
- Prestationsgrad i utbildning på grundnivå och avancerad nivå

- Genomströmning i utbildning på forskarnivå
- Vetenskaplig produktion
- Förmåga att attrahera externa medel för forskning

I tabell 2.2 framgår, bland övriga återrapporteringskrav, var respektive resultatindikator finns i resultatredovisningen.

Tabell 2.2 Återrapporteringskrav utifrån kapitelindelning.

Kapitel	Instruktionskälla	Instruktionsområde
1 Förord		
1.1 Rektor har ordet	2 kap. 4 § FÅB	Andra förhållanden av väsentlig betydelse
1.2 Studenterna har ordet	1 kap. 4 § HL	Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenterna
	1 kap. 4 § HL	Studentinflytande i utbildningen
2 Introduktion		
2.1 Definitioner och datakällor	ESV, råd till 3 kap. 1 § FÅB	Transparens i resultatredovisningen
2.2 Struktur för rapportering i resultatredovisningen	ESV, råd till 3 kap. 1 § FÅB	Transparens i resultatredovisningen
2.3 Om Mittuniversitetet	2 kap. 4 § FÅB	Andra förhållanden av väsentlig betydelse
3 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		
3.1 Efterfrågan och behov av utbildning	1 kap. 5 § HL RB UoH 2021	Främjande och breddning av rekryteringen till högskolan Utbildningsutbudet ska svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov, samt möta det omgivande samhällets behov av utbildning
3.2 Uppföljning av utbildningsuppdraget	RB UoH 2021, FÅB m.m. 1 kap. 4 § HL 1 kap. 7 § HL	Ekonomisk redovisning Effektivt utnyttjande av resurser Genomförande av utbildning på grundnivå och avancerad nivå
	ESV, föreskrift till 3 kap. 1 § FÅB	Resultatindikator: Prestationsgrad i utbildning på grundnivå och avancerad nivå
	RB UoH 2021 1 kap. 5 § HL	Utbildningsutbudets avvägningar mellan utbildningsformer Främjande av förståelsen för andra länder och internationella förhållanden
	RB UoH 2021	Studieavgifter för tredjelandsstudenter
	RB UoH 2021	Kvalitetsförstärkning
	RB UoH 2021	Volymuppgifter för vissa utbildningar, inkl. utbyggnader
	RB UoH 2021	Behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildningar
	RB UoH 2021	Utbildningar för hela landet
	RB UoH 2021	Utbildningar på avancerad nivå och kurser som kan förbereda studenterna för den framtida arbetsmarknaden
	RB UoH 2021	Bristyrkesutbildningar
	RB UoH 2021	Högskoleingenjörer
	RB UoH 2021	Samhällsbyggare
	Regeringsbeslut U2017/04678/UH	Sommarkurser
	Vårändringsbudget 2021 RB 2:64	Sommarkurser 2021
		Utveckling distansutbildning
		Livslångt lärande
		Övningsskolor
		Validering inom kompletterande pedagogisk utbildning, reell kompetens
		Studenthälsa
	RB Mittuniversitetet 2021	Korta kurser för yrkesverksamma
3.3 Examina	6 kap. 9 § HF	En student som uppfyller fordringarna för en examen ska på begäran få examensbevis av högskolan
	RB Mittuniversitetet 2021	Mål för examina
3.4 Kvalitetsarbete i utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 kap. 4 § HL	Verksamheten ska avpassas så att en hög kvalitet nås i utbildningen
	RB UoH 2021	Bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser bakom utbildningsutbudet, inkl. vägledning inom lärarutbildning
	ESV, föreskrift till 3 kap. 1 § FÅB	Resultatindikatorer: Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärderingar, Universitetskanslersämbetets tillståndsbeslut
	RB UoH 2021	Samverkan på sjukvårdsregional nivå

Kapitel	Instruktionskälla	Instruktionsområde
4 Forskning och utbildning på forskarnivå		
4.1 Ekonomisk utveckling	RB UoH 2021, FÅB m.m. 1 kap. 4 § HL ESV, föreskrift till 3 kap. 1 § FÅB	Ekonomisk redovisning Effektivt utnyttjande av resurser Resultatindikator: Förmåga att attrahera externa medel för forskning
4.2 Utbildning på forskarnivå	1 kap. 7 § HL ESV, föreskrift till 3 kap. 1 § FÅB	Genomförande av utbildning på forskarnivå Resultatindikator: Genomströmning i utbildning på forskarnivå
4.3 Forskning	1 kap. 2 § HL ESV, föreskrift till 3 kap. 1 § FÅB RB UoH 2021	Genomförande av forskning och konstnärlig forskning samt utvecklingsarbete Resultatindikator: Vetenskaplig produktion Öppen vetenskap
4.4 Kvalitetsarbete i forskning och utbildning på forskarnivå	1 kap. 4 § HL ESV, föreskrift till 3 kap. 1 § FÅB	Verksamheten ska avpassas så att en hög kvalitet nås i forskningen Resultatindikator: Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärderingar
5 Samverkan, innovation och nyttiggörande		
5.1 Samverkan i utbildningen	1 kap. 2 § HL RB UoH 2021	Samverkan med omgivande samhälle Utbildningsutbudet ska svara mot arbetsmarknadens behov, samt möta det omgivande samhällets behov av utbildning
	RB 2:64	Övningskolor
5.2 Samverkan i forskningen	1 kap. 2 § HL 1 kap. 2 § HL	Samverkan med omgivande samhälle Verka för att forskningsresultat kommer till nytta
5.3 Innovationsverksamhet	7§ SFS 2015:139	Innovationskontor och innovationsverksamhet
6 Verksamhetsövergripande frågor		
6.1 Mittuniversitetets strategi	1 kap. 2 § HL 1 kap. 3 § HL 1 kap. 4 § HL 1 kap. 5 § HL	Samverkan med omgivande samhälle Nära samband mellan utbildning och forskning Verksamheten ska avpassas så att en hög kvalitet nås i utbildning och forskning Främjande av en hållbar utveckling, förståelse för internationella förhållanden, breddad rekrytering till högskolan
6.2 Universitetsövergripande kvalitetsarbete	1 kap. 5 § HL RB UoH 2021	Främjande av en hållbar utveckling Plan för att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering Åtgärder och resultat utifrån plan för jämställdhetsintegrering Jämställd fördelning av forskningsmedel Tematisk utvärdering 2017 Miljöledningssystem Naturvårdverkets ranking Agenda 2030
	1 kap. 5 § HL RB Mittuniversitetet 2021 1 kap. 4 § HL	Främjande av jämställdhet mellan kvinnor och män Rekryteringsmål professorer Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenterna.
	1 kap. 4 a § HL 1 kap. 5 § HL	Studentinflytande i utbildningen Främjande och breddning av rekryteringen till högskolan
6.3 Personal och kompetensförsörjning	ESV, föreskrift till 3 kap. 1 § FÅB 3 kap. 3 § FÅB 7 kap. 3 § FÅB RB Mittuniversitetet 2021	Resultatindikator: Andel disputerade lärare Kompetensförsörjningsåtgärder Anställdas sjukfrånvaro Mål för andel biträdande lektorer
6.4 Ekonomisk utveckling	RB UoH 2021, FÅB m.m.	Ekonomisk redovisning, inklusive avgiftsfinansierad verksamhet

2.4 Om Mittuniversitetet

Mittuniversitetet är ett ungt universitet men har sina rötter mer än 180 år tillbaka i tiden. I samband med högskolereformen 1977 bildades högskolorna i Sundsvall/Härnösand och Östersund för att sedan vid universitets- och högskolereformen 1993 slås samman och bilda Mitthögskolan. Mitthögskolan inrättades med målet att förstärka basen för forskning och högre utbildning i regionen med ambitionen att nå universitetsstatus. År 1995 integrerades vårdhögskolorna i regionen i Mitthögskolan.

Under 1997 lämnades en universitetsansökan in till regeringen och tolv år efter högskolans inrättande, den 1 januari 2005, omvandlades Mitthögskolan till Mittuniversitetet. Universitetsstatus hade dock redan tilldelats Mitthögskolans vetenskapsområde naturvetenskap från och med 1 januari 2001.

Idag har Mittuniversitetet ett brett utbud av utbildning och forskning med en omfattande del distansutbildning. Mittuniversitetet har drygt 8 600 helårsstudenter och 164 doktorander. Universitetet har sammanlagt 57 ämnesområden på grund- och avancerad nivå, 23 ämnen på forskarnivå, åtta forskningscentrum och ett forum organiserade i två fakulteter, fakulteten för humanvetenskap och fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier

Universitetets utbildningar och forskning har samverkan med företag, organisationer, myndigheter, föreningar, skolor med flera, både nationellt och internationellt. Samverkan för universitetet innebär samarbete för en gemensam kunskapsuppbyggnad och ett ömsesidigt kunskapsutbyte. Syftet med samverkan är att stimulera regionens och landets tillväxt.

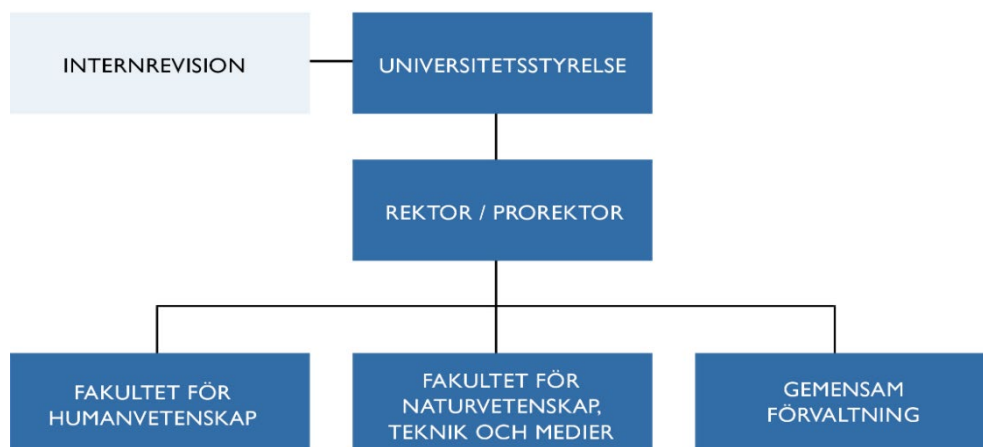
Mittuniversitetet har två campus, ett i Sundsvall och ett i Östersund. De har olika karaktär och delvis olika utbildningsutbud och forskningsinriktningar. I Sundsvall finns en stor andel teknisk och naturvetenskaplig forskning samt viss samhällsvetenskaplig forskning. Vid Campus Östersund ligger tyngdpunkten på samhällsvetenskaplig forskning med viss forskning inom naturvetenskap och teknik.

Liksom övriga statliga myndigheter arbetar Mittuniversitetet på uppdrag av riksdag och regering, och styrs såväl av det gemensamma regelverket för myndigheterna som av en

specialreglering för högskolesektorn. Universitetsstyrelsen är Mittuniversitetets högsta beslutande organ, och består av sammantaget 15 personer med en mandatperiod på tre år.

Förutom ordförande och rektor ingår regeringsutsedda ledamöter samt lärar- och studentrepresentanter. Den dagliga verksamheten vid universitetet leds av rektor och resterande medlemmar av universitetsledningen. Utbildnings- och forskningsverksamheten organiseras i två fakulteter, som vardera leds av en fakultetsnämnd där dekan är ordförande. Därutöver finns stödverksamhet organiserad i fakultetskanslier och gemensam förvaltning.

Mittuniversitetet har även en internrevision som är inrättad direkt under universitetsstyrelsen och är självständig i förhållande till den granskade verksamheten. Internrevisionen leds av internrevisionschefen.

Figur 2.1 Mittuniversitetets organisation.

3 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Mittuniversitetets utbildningar upprätthåller fortsatt ett gott sökandetryck. Dock är förändringarna stora mellan terminerna där sökande till vårterminen ökat och sökande till sommarterminen minskat. Studentrekryteringen är nationell till sin karaktär och de största rekryteringsbaserna är storstadsregionerna snarare än regionerna runt universitetets campusorter.

Universitetets alumner står sig fortsatt väl på arbetsmarknaden, då nästan samtliga är sysselsatta ett år efter avlagd examen. Den absoluta merparten återfinns inom yrken vars kompetenskrav ligger i linje med deras utbildningsnivå. Till skillnad från vad som är fallet för studentrekryteringen är alumnernas spridning på arbetsmarknaden påfallande regional, såtillvida att ungefär hälften finner sitt första arbete i Jämtland eller Västernorrland. Detta beror delvis på att universitetets största utbildningar, såsom lärar- och sjuksköterskeutbildningarna, har stark regional anknytning.

Mittuniversitetet expanderade under 2021 utbildningsvolymen i linje med det utökade takbeloppet liksom det tillkommande bidraget för utbyggnader från 2020. Det innebär att universitetet nu för elfte året i rad har haft en utbildningsproduktion som ligger nära eller överstiger den nivå som ersättning lämnas för. Det innebär också att takbeloppet fortsatt utgör en begränsning för universitetets utbildningskapacitet och expansionsmöjligheter. Antalet utfärdade examina ökade under året, liksom föregående år, vilket följer den ökade utbildningsvolymen.

Det ekonomiska verksamhetsutfallet redovisade under 2021 ett överskott. Främst beror det på ökade intäkter. Utbildningsanslagen och avgifter ökar liksom samtliga forskningsintäkter. Till viss del minskade kostnaderna till följd av pandemin. Dock ökade personalkostnaderna när utbildnings- och forskningsverksamheten expanderade.

Universitetet har under året genomfört och medverkat i utvärderingar av ett antal utbildningar. Tre utbildningsutvärderingar har genomförts inom det så kallade Treklöversamarbetet med Karlstads universitet och Linnéuniversitetet.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har även genomfört en tematisk utvärdering med temat breddad rekrytering och en lärosättestillsyn. Även nya utvärderingar har inletts av UKÄ och som kommer att avslutas under kommande år. Utifrån resultaten har åtgärdsarbeten och utvecklingsinsatser startat.

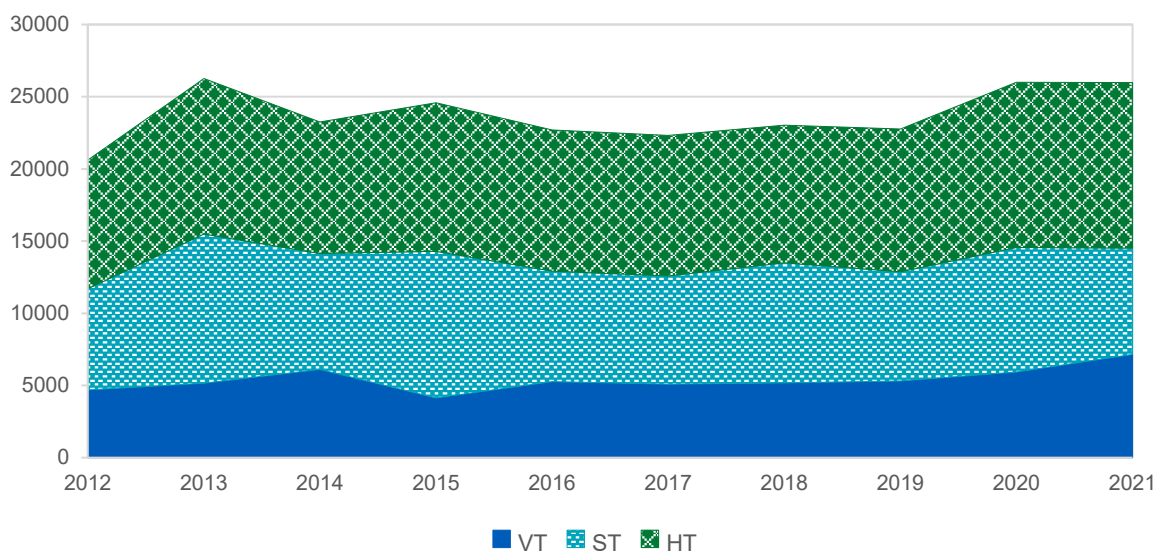
Mittuniversitetet har sammantaget stärkt sina positioner inom utbildningsverksamheten under året, med fortsatt volymmässig tillväxt, och påbörjat flera viktiga utvecklingsinsatser kopplade inte minst till kvalitetsarbetet.

3.1 Efterfrågan och behov av utbildning

Enligt regleringsbrevet för universitet och högskolor ska lärosätenas utbildningsutbud svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Dessa aspekter, tillsammans med samhällets behov på ett bredare plan, utgör centrala utgångspunkter för Mittuniversitetets utbildningsverksamhet.

3.1.1 Studenternas efterfrågan

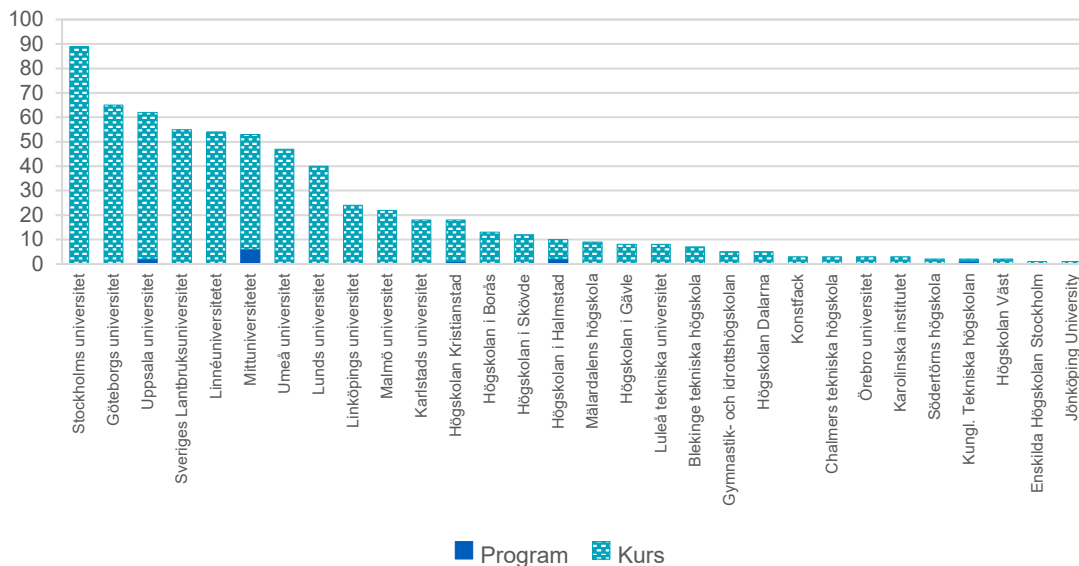
Antalet förstahandsansökningar till Mittuniversitetets utbildningar var för 2021 oförändrat jämfört med 2020. Totalt sökte 25 981 personer jämfört med 26 009 stycken föregående år. Antalet sökande ökade med 20 procent till vårterminens kurser och program jämfört med föregående år, antalet sökande till höstterminen är oförändrat medan sökande till sommarterminen minskar med 15 procent jämfört med föregående år. Den mest sökta kursen under året, en sommarkurs, var Introduktion till kriminologi med 1 088 förstahandssökande.

Figur 3.1 Förstahandssökande till Mittuniversitetet.

Det höga antalet förstahandssökande under höstterminen jämfört med vårterminen hänger samman med att merparten av utbudet – inte minst för utbildningsprogrammen – erbjuds med start vid höstterminerna. I detta avseende skiljer sig Mittuniversitetet inte nämnvärt från övriga lärosäten.

Mittuniversitetet har i ett nationellt perspektiv särskilt många förstahandssökande under just sommarterminerna, vilket hänger samman med att universitetet också har ett större utbildningsutbud under denna termin än de flesta andra lärosäten. Med 53 anmälningalternativ, fyra färre än föregående år, hade fem lärosäten ett mer omfattande utbud under sommaren 2021, och inget lärosäte hade ett större programutbud.

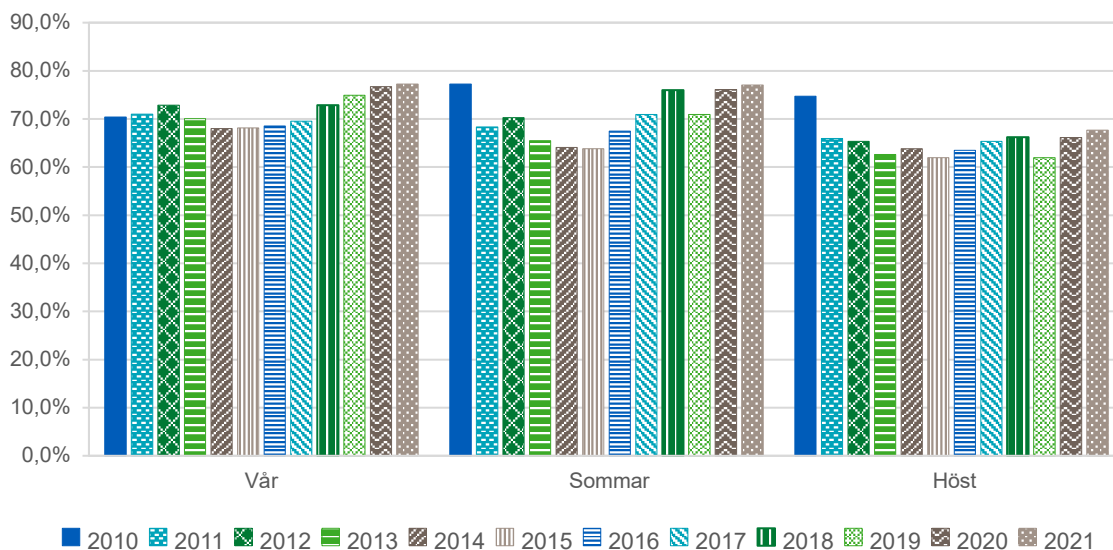

Figur 3.2 Antal anmälningalternativ till sommarterminen 2021.

Könsfördelningen bland de förstahandssökande är, liksom tidigare år, förhållandevis ojämn. Andelen kvinnor har under de senaste tio åren som högst uppgått till 77 procent under vårterminen 2021, och som lägst 62 procent under höstterminen 2015. Andelen kvinnliga förstahandssökande ökar för samtliga terminer 2021 jämfört med 2020. Den ökade andelen kvinnor följer den trend som kan observeras för de senaste åren.

Det finns två orsaker till denna trend. Den ena är att kvinnor, enligt Universitets- och högskolerådets sökande- och antagningsanalyser, utgör en svagt växande majoritet av de sökande även på nationell nivå, vilket pekar på en jämförelsevis högre studiebenägenhet

bland kvinnor än bland män. Den andra orsaken är att det finns en stark tendens till könsbundna studieval, vilket innebär att ett lärosätes utbildningsutbud i hög utsträckning samvarierar med könsfördelningen bland dess studenter. Mittuniversitetets mest sökta utbildningar återfinns i hög utsträckning inom kvinnodominerade områden.

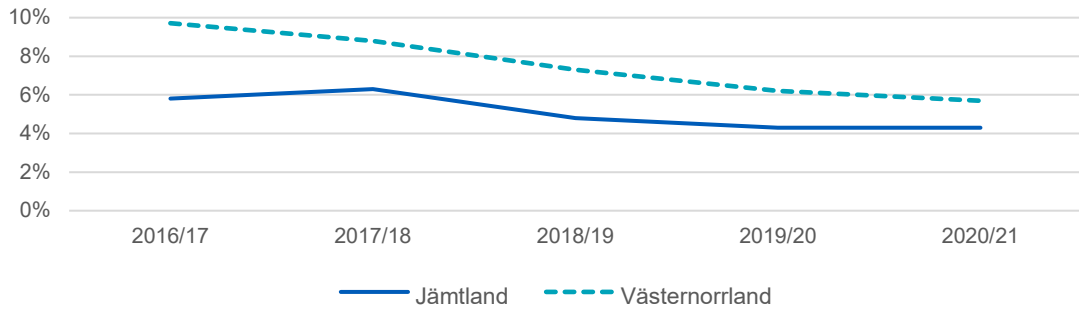

Figur 3.3 Andelen kvinnor bland förstahandssökande.

Det vanligaste rekryteringsområdet för nybörjarna vid Mittuniversitetet är, liksom för många andra lärosäten, Stockholms län. Nära en fjärdedel av alla universitetets nybörjare under läsåret 2020/21 kom från Stockholms län. Marginellt fler nybörjare kom från något av Västra Götalands eller Skåne län, och lägger man därtill Uppsala län har man sammantaget täckt fler än hälften av nybörjarna, knappt 58 procent. Storstadsregionerna är alltså en stark rekryteringsbas för Mittuniversitetet, vilket är hänförligt dels till den stora folkmängden i dessa områden, dels till en omfattande distansutbildningsverksamhet som möjliggör studier vid universitetet för personer som bor långt borta från de båda campusorterna.

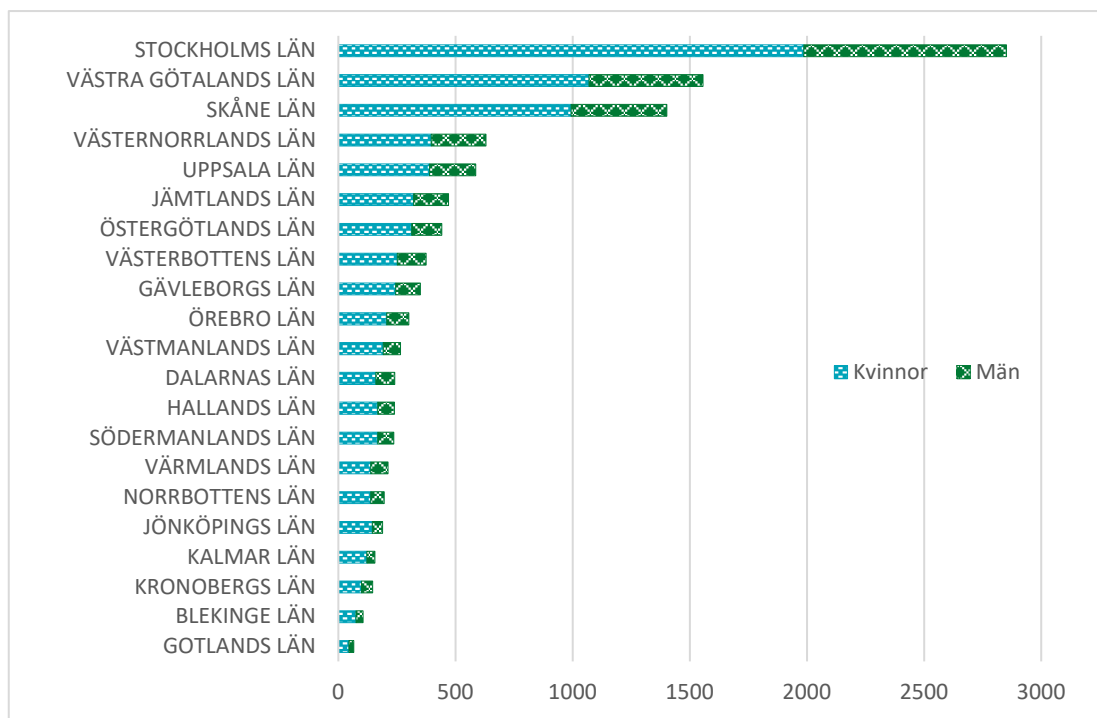
Rekryteringen från de län där universitetets campusorter är lokaliserade, Västernorrlands län och Jämtlands län, uppgick under läsåret 2020/21 till ungefär 10 procent av nybörjarna. Under många år har andelen legat stabilt på cirka 15 procent. Från läsåret 2018/2019 har andelen minskat för varje år. Minskningen härrör framför allt från att andelen nybörjare från Västernorrlands län minskat. Antalet nybörjare från campus-länen

ökar med cirka 13 procent under de senaste fem åren, medan antalet nybörjar i hela landet ökar med cirka 20 procent motsvarande period, vilket innebär att det är en lägre andel studenter som väljer att söka till Mittuniversitet från campus-länen. Under perioden har även antalet studenter ökat, både totalt och hos Mittuniversitetet.

Figur 3.4 Andelen nybörjare per läsår från Jämtland och Västernorrland.

Av Mittuniversitetets nybörjare svarar kvinnor för en majoritet i rikets samtliga län. Störst andel kvinnor återfinns i Kalmar län med 79 procent av nybörjarna, medan Västernorrlands län svarar för den lägsta andelen med 63 procent.

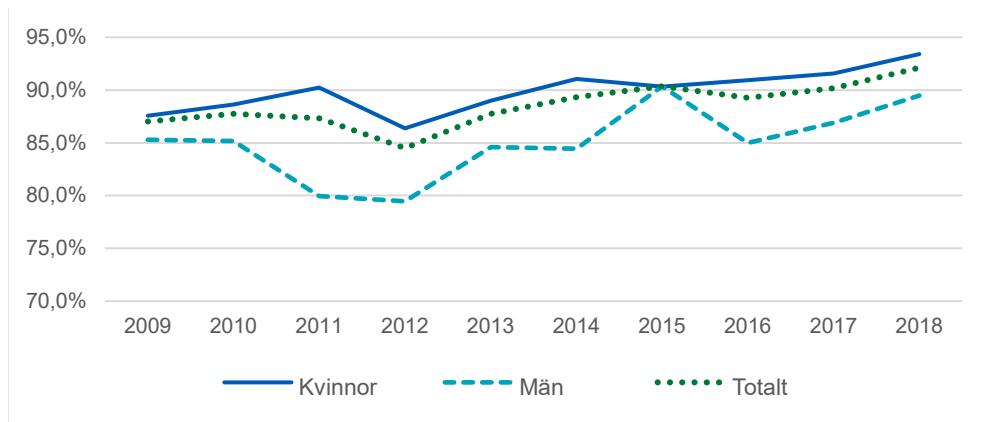
Figur 3.5 Nybörjare per län och kön läsåret 2020 – 2021.

3.1.2 Samhällets behov

Det finns åtminstone två perspektiv på samhällets behov av utbildning. Det ena uttrycks genom arbetsmarknadsutfall, där alumnernas ställning i detta utgör en god indikation på hur väl lärosätet lyckas möta behovet. Det andra kan diskuteras i termer av ett mer allmänt behov av bildning som kan bidra till såväl samhällets som individens utveckling. När alumnernas ställning på arbetsmarknaden mäts följer av nödvändighet en viss eftersläpning i redovisningen. Alumnen måste examineras och ges tid att finna ett arbete och därefter ska inkomståret avslutas och den offentliga statistiken färdigställas. De senaste tillgängliga uppgifterna gäller således examinerade 2018 och deras ställning på arbetsmarknaden 2019.

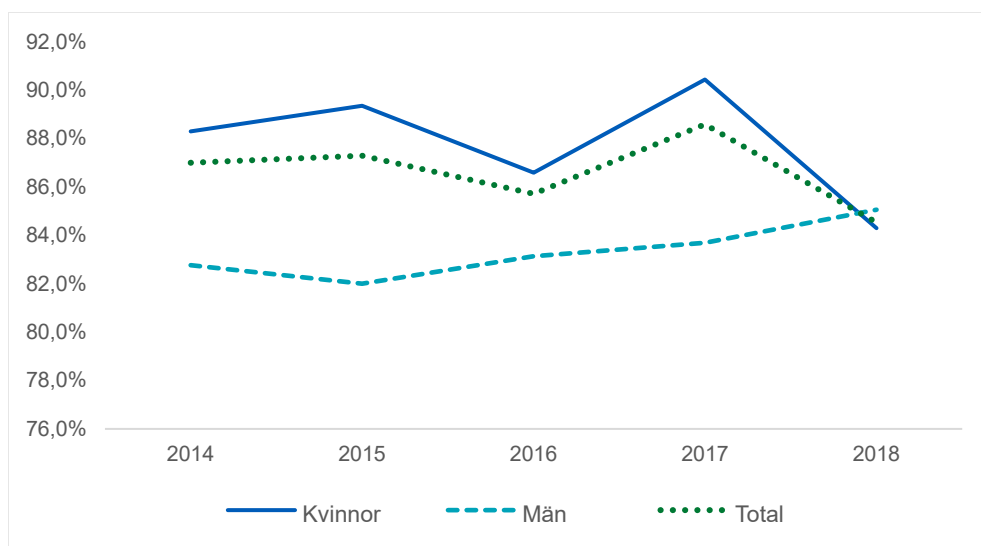
Av de 1 394 alumner från 2018, för vilka uppgift om arbetsmarknadsställning finns tillgänglig, hade drygt 92 procent ett år efter examen kommit över den inkomstgräns som SCB har beräknat för att avgöra om en person är etablerad på arbetsmarknaden. Läger man till de som var etablerade i viss mån, men inte nådde upp till inkomstgränsen stiger andelen till knappt 97 procent. Nästan samtliga alumner når alltså någon typ av sysselsättning inom ett år efter att de har tagit en examen från Mittuniversitetet. För examinerade 2018 var etableringsgraden något svagare bland män än bland kvinnor, vilket följer mönstret från tidigare år.

Flertalet av de alumner från 2018 som hade en känd anställning ett år efter examen hade också en kvalificerad sådan. Nära 85 procent av dessa arbetade i ett yrke med krav på eftergymnasial kompetens enligt Standard för Svensk Yrkesklassificering (SSYK). Denna nivå är fyra procentenheter lägre jämfört med föregående år vilket kan vara en effekt av Covid19-pandemin då arbetslösheten steg kraftig.

Figur 3.6 Etablering på arbetsmarknaden ett år efter examen, per examensår.

Under den senaste femårsperioden har andelen sysselsatta i ett yrke med krav på eftergymnasial kompetens varit högre bland kvinnor än bland män. Det har varit en förhållandevis stabil storlek på skillnaden. För examinerade 2018 bryts dock detta mönster. För examinerade 2018 uppgick andelen till 84 procent bland kvinnor och 85 procent bland män. Examinerade män har tidigare förefallit ha svårare att etablera sig på arbetsmarknaden än kvinnor, såväl sett till förekomsten av arbete som sett till dess kvalifikationskrav. Om detta är en följd av Covid19-pandemin eller andra förändringar är svårt att bedöma.

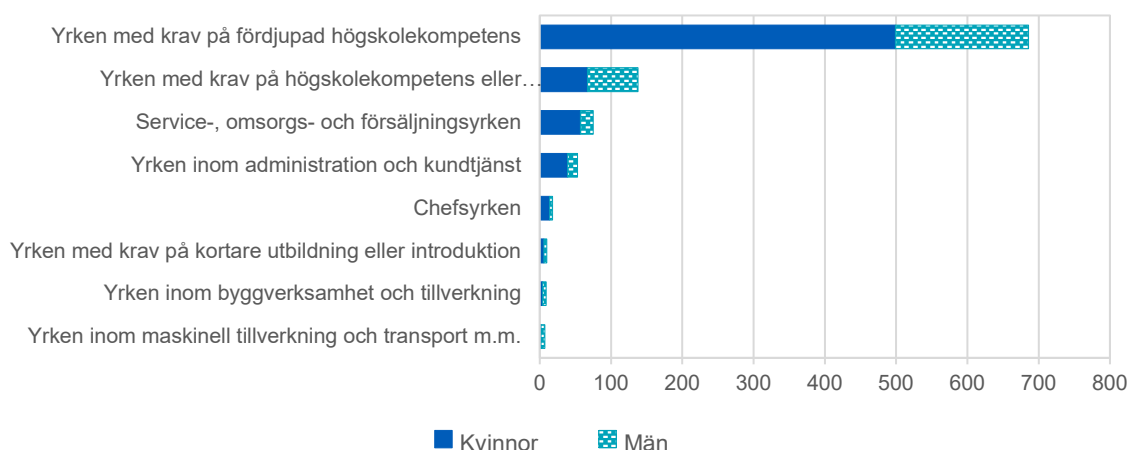

Figur 3.7 Andelen sysselsatta i ett yrke med krav på eftergymnasial kompetens, alumner 2018.

Nära hälften av alla alumner har haft sitt arbetsställe i något av Västernorrlands eller Jämtlands län ett år efter examen under den senaste femårsperioden. Det skiljer sig markant från mönstret för Mittuniversitetets studentrekrytering, och innebär att universitetets utbildningsverksamhet medför ett tydligt nettotillflöde till närområdets befolkning och kompetensförsörjning. Från 2017 års alumner minskar dock andelen något per år.

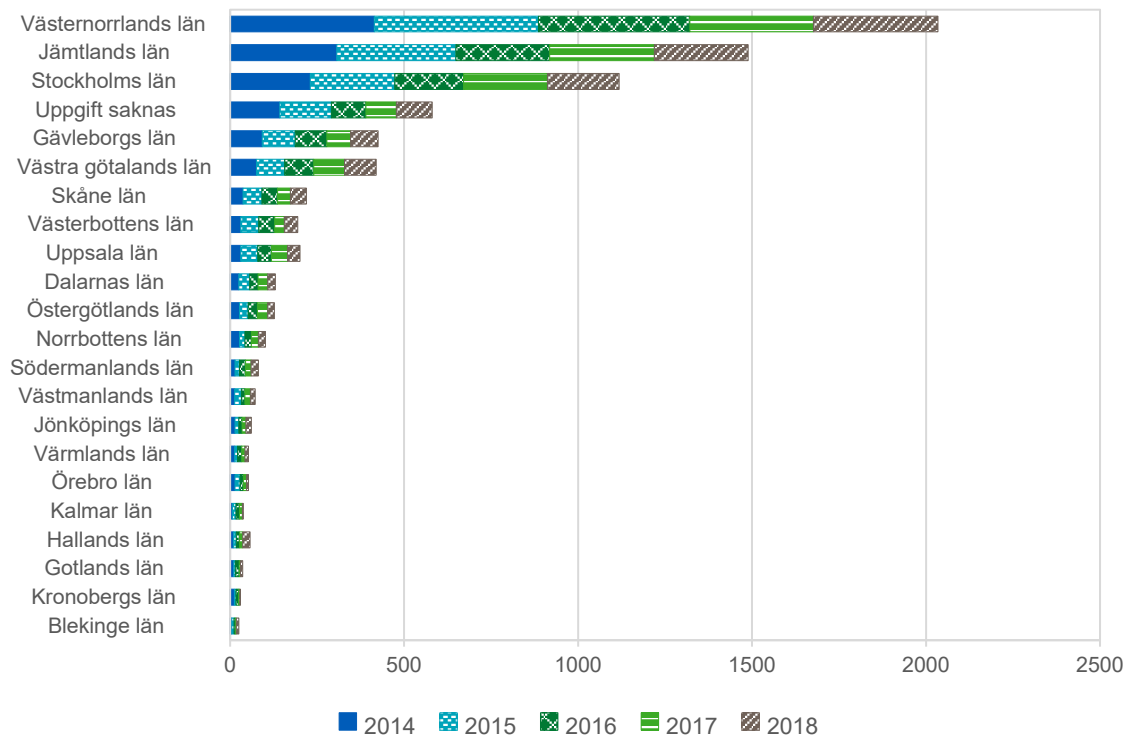
Det fjärde vanligaste värdet för alumnernas arbetsställe under de senaste fem åren i statistiken är att uppgift saknas, vilket kan innebära två saker, antingen att personen inte hade något arbete vid mättillfället eller att personen hade sitt arbetsställe utomlands. I gruppen med saknad uppgift hade ungefär 40 procent en känd inkomstkälla eller registrerad avsaknad av sådan i Sverige under perioden, vilket innebär att övriga 60 procent var personer verksamma utomlands.

Betoningen på Västernorrlands- och Jämtlands län bland alumnerna kan härledas till att en stor andel av dem är verksamma inom områden med stark regional förankring. Knappt tre av fem av de examinerade med ett känt arbetsställe under de senaste fem åren arbetade inom hälso- och sjukvården, utbildningsväsendet eller vid en myndighet. Många av dessa arbetsplatser drivs i kommunal eller regional regi och utbildningar inom dessa områden utgör också en stor del av Mittuniversitetets utbud. En förklaring till det regionala nettotillflödet är därmed att universitetet i hög utsträckning utbildar för en regional arbetsmarknad, medan studentrekryteringen är mer nationell.

Figur 3.8 Yrken ett år efter examen för alumner 2018.

Samhällets behov av utbildning är bredare än enbart arbetsmarknadshänsyn. Styr- och resursutredningen (SOU 2019:6) konstaterar att samhället har behov av kunniga, kritiska, välinformerade medborgare som självständigt kan söka kunskap. Den tidigare utredningen om högskolans utbildningsutbud (SOU 2015:70) har tidigare konstaterat att denna typ av behov är svårt att beräkna och bedöma, men att en god indikation kan finnas i uppfyllandet av högskolans examensmål. Dessa examensmål utgör en viktig utgångspunkt för universitetets kvalitetsarbete, och med denna utgångspunkt är således hela utbildningsverksamheten riktad mot att uppfylla någon del av detta behov.

Figur 3.9 Arbetsställe ett år efter examen för alumner 2014 – 2018.

3.2 Uppföljning av utbildningsuppdraget

Mittuniversitetets utbildningsverksamhet genomförs med tre typer av finansiering: anslag, avgifter samt bidrag. Den största delen utgörs av statliga anslag, som tilldelas via ett takbelopp för genomförande av den ordinarie utbildningsverksamheten. För varje utbildad student erhåller universitetet ersättning som avräknas mot detta takbelopp, som i sin tur beskriver den maximala ersättningen som lärosätet kan erhålla för den ordinarie utbildningen.

När regering och riksdag genomför särskilda satsningar på högskoleutbildning kan ibland ytterligare medel tillkomma via statliga bidrag. Bidrag kan även sökas från andra finansiärer för utveckling av utbildningar, resor för utbyten mellan lärosäten och liknande.

Avgifter utgörs av uppdragsmedel, medel för beställd utbildning samt studieavgifter. I de två första fallen utgör medlen ersättning för enskilda utbildningsuppdrag för olika parter i samhället, där medlen för beställd utbildning specifikt gäller utbildningsuppdrag för andra lärosäten. Studieavgifter utgör betalningar från tredjelandsstudenter.

3.2.1 Ekonomisk utveckling

Covid19-pandemin under 2021 påverkade, som under 2020, utbildningsverksamheten på många sätt. Regeringens beslutade utbyggnad av vissa utbildningar med anledning av ökad arbetslöshet fortsatte även 2021, varav huvuddelen var tillfälliga för 2020-2021.

Anslaget ökade, utöver pris- och löneomräkning (PLO), med 66 miljoner kronor. Ökningen avsåg främst fortsättningen på utbyggnaderna från 2020, men som då tillfälligt finansierades via bidrag. De bidragsfinansierade utbyggnaderna 2020 uppgick till 29 miljoner kronor, vilket låg något under det totala uppdraget. Resterande del, knappt 3 miljoner kronor, uppnåddes under 2021. Adderas dessa bidrag till anslagen för 2020 och 2021 blev den reella ökningen 38 miljoner kronor för 2021. Utbyggnader som fortsatte och tillkom 2021 avsåg vissa lärarutbildningar, utbildningar på avancerad nivå, utbildningar för hela landet, bristyrkes- samt behörighetsgivande utbildningar, livslångt lärande, fler studenter inom kompletterande pedagogisk utbildning (KPU), sommarkurser samt högskoleingenjör- och samhällsbyggnadsutbildningar. Den extra utbyggnaden av sommarkurser tillkom under året enligt beslutad vårändringsbudget.

I anslaget ingick även 1,3 miljoner kronor för upparbetad del av årets extra satsningar på korta kurser för yrkesverksamma. Beslutad tilldelning för korta kurser var 1,6 miljoner kronor. Under 2021 gjordes också ett anslagsavdrag på 720 tusen kronor för generella besparingar i statsförvaltningen med anledning av pandemin.

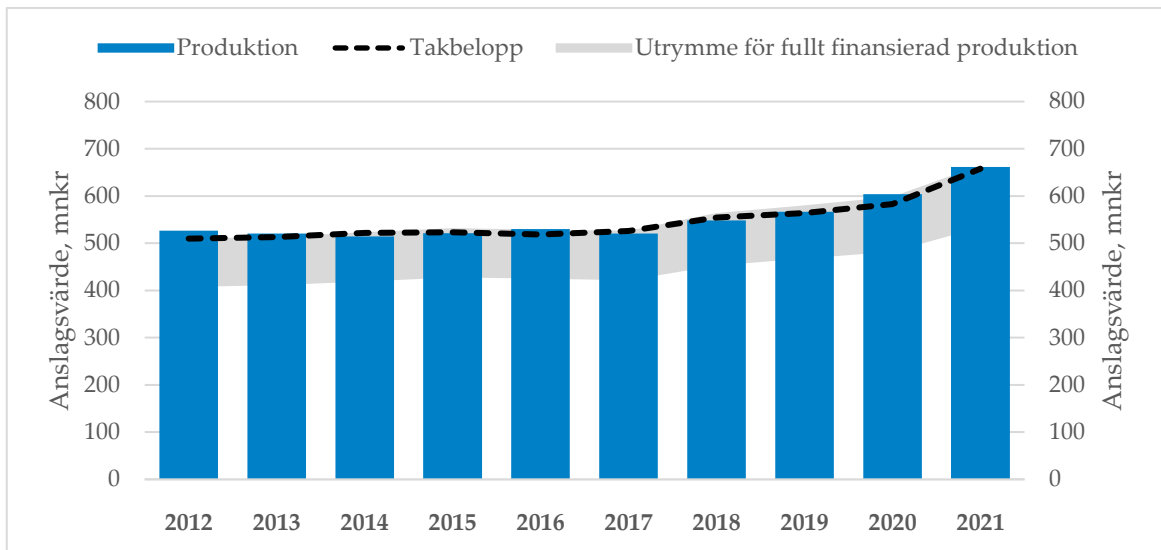
Den totala anslags- och bidragsersättningen för helårsstudenter och helårsprestationer uppgick till 92 procent av de totala utbildningsintäkterna. Motsvarande andel för 2020 var 93 procent.

Från och med 2021, delas takbeloppet upp i två poster varav en mindre del avser medel inom Sveriges återhämtningsplan. Detta är en del i EU:s återhämtningsplan "Faciliteten för återhämtning och resiliens" (RRF) för att mildra effekter av pandemin. Avräkningen för upparbetad utbildningsverksamhet görs dock som vanligt mot totalt takbelopp. För 2021 uppgick RRF:s del av takbeloppet till 15 miljoner kronor.

Årets samlade produktion av helårsstudenter och helårsprestationer uppgick till 661 miljoner kronor vilket innebar en överproduktion på 3 miljoner kronor mot maximalt takbelopp på 658 miljoner kronor. Överproduktionen adderades till den ackumulerade överproduktionen från tidigare år och uppgick vid utgången av 2021 till 62 miljoner kronor.

Bidragen minskade med 29 miljoner kronor vilket motsvarar 2020 års tillfälliga finansiering av utbildningsutbyggnader och som under 2021 blev en del av anslaget. I bidragen för 2021 ingick 10,5 miljoner kronor för extra satsningar för att bland annat stärka distansutbildning, verksamhetsförlagd utbildning, validering kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) samt studenters hälsa och inflytande.

Avgifter för uppdragsutbildning samt övriga uppdrag ökade jämfört med föregående år och jämfört med prognosen för året. Ökningen inom uppdragsutbildning kan relateras till uppdrag från Skolverket och de satsningar inom Lärarlyftet och Rektorsprogrammet som förlängts till perioden 2020-2025. Uppdragsutbildningens omsättning uppgick till drygt 24 miljoner kronor varav Skolverket, som tidigare år, stod för största andelen med 96 procent. Resterande del avsåg främst kommuner och regioner.

Figur 3.10 Anslagsvärde inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Tabell 3.1 Omslutning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, tkr.

Resultaträkning	2019	2020	2021	Förändring 2020-2021	Förändring i % 2020-2021
Intäkter					
Anslag	563 789	583 130	659 091	75 961	13%
Avgifter	34 026	28 408	37 187	8 778	31%
Bidrag	17 884	50 271	21 169	-29 102	-58%
Finansiella intäkter	206	32	10	-22	-68%
Summa intäkter	615 904	661 841	717 457	55 616	8%
Kostnader					
Personal	427 665	448 374	462 639	14 265	3%
Lokaler	84 785	88 219	84 861	-3 358	-4%
Övriga driftkostnader	109 822	93 217	88 702	-4 515	-5%
Finansiella kostnader	399	107	85	-22	-20%
Avskrivningar	17 539	18 084	19 114	1 030	6%
Summa kostnader	640 210	648 001	655 401	7 400	1%
Verksamhetsutfall	-24 306	13 840	62 056	48 216	348%
Transfereringar					
Erhållna medel	1 378	1 410	2 084	674	
Lämnade bidrag	-1 378	-1 410	-2 084	-674	
Summa transfereringar	0	0	0	0	
Årets kapitalförändring	-24 306	13 840	62 056	48 216	

Personalkostnaderna ökade inom grundutbildning och utbildningsuppdrag där även intäkterna ökade. Drift- och lokalkostnader minskade inom nästan samtliga utbildningsverksamheter. Driftkostnaderna minskade med 4,5 miljoner kronor men jämförs då mot 2020 som låg på en betydligt lägre nivå än normalt. Som en effekt av pandemin uppgick kostnader för resor och logi under 2021 till 3 miljoner kronor vilket motsvarade knappt en femtedel av dessa kostnader innan pandemin. Liksom tidigare år utgjorde personalkostnaderna den största andelen av utbildningens totala kostnader och uppgick till 71 procent.

Utbildningen på grundnivå och avancerad nivå redovisade för 2021 ett överskott på 62 miljoner kronor. Överskottet var ett resultat av försiktighet med kostnader mot utbildningsutbyggnader som var tillfälliga för året samt minskade driftkostnader som en effekt av pandemin.

Utbildningens myndighetskapital, exklusive statskapital, ökade med årets verksamhetsutfall till 135 miljoner kronor. Ökningen är tillfällig då universitetet de kommande åren kommer fortsätta planerade satsningar för att nyttja myndighetskapitalet för aktiviteter som på olika sätt ska stärka utbildningen.

Tabell 3.2 Intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, tkr.

Resultaträkning	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			Beställd utbildning			Uppdragsutbildning		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Intäkter									
Anslag	563 789	583 130	659 091						
Avgifter	10 043	7 581	11 116	2 206	2 371	2 188	21 777	18 456	23 883
Bidrag	17 884	50 271	21 169						
Finansiella intäkter	206	32	10						
Summa intäkter	591 922	641 014	691 386	2 206	2 371	2 188	21 777	18 456	23 883
Kostnader									
Personal	409 829	432 836	446 390	1 519	1 570	1 466	16 317	13 967	14 784
Lokaler	82 566	86 251	82 833	457	549	514	1 762	1 419	1 514
Övriga driftkostnader	105 761	90 392	86 171	215	223	185	3 847	2 602	2 346
Finansiella kostnader	397	105	84	0	0	0	1	2	1
Avskrivningar	17 409	17 887	18 904	14	25	23	116	172	187
Summa kostnader	615 963	627 472	634 381	2 205	2 367	2 188	22 042	18 162	18 831
Verksamhetsutfall	-24 042	13 542	57 005	1	3	-1	-265	294	5 052
Transfereringar									
Erhållna medel	1 378	1 410	2 084						
Lämnade medel	-1 378	-1 410	-2 084						
Summa transfereringar	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring	-24 042	13 542	57 005	1	3	-1	-265	294	5 052

3.2.2 Utbildningsvolym

Under 2021 utbildade Mittuniversitetet 8 635 helårsstudenter vilket innebär en ökning motsvarande 3 procent jämfört med föregående år. Vad gäller studentvolymen återfinns 98 procent inom den anslagsfinansierade verksamheten. Ökningen av helårsstudenter kan främst härledas till sommarkurser och utbyggnadsuppdragen. Procentuellt ökar sommarkurserna mest med 16 procent och antalsmässigt ökar det ordinarie utbudet mest med 572 helårsstudenter.

Uppdragsutbildningarna har ökat jämfört med 2020 men volymen är fortsatt väsentligt lägre jämfört med åren 2012-2019. Jämfört med 2020 ökar volymen med 45 procent, dock var 2020 den lägsta volymen inom uppdragsutbildningen sedan 2013.

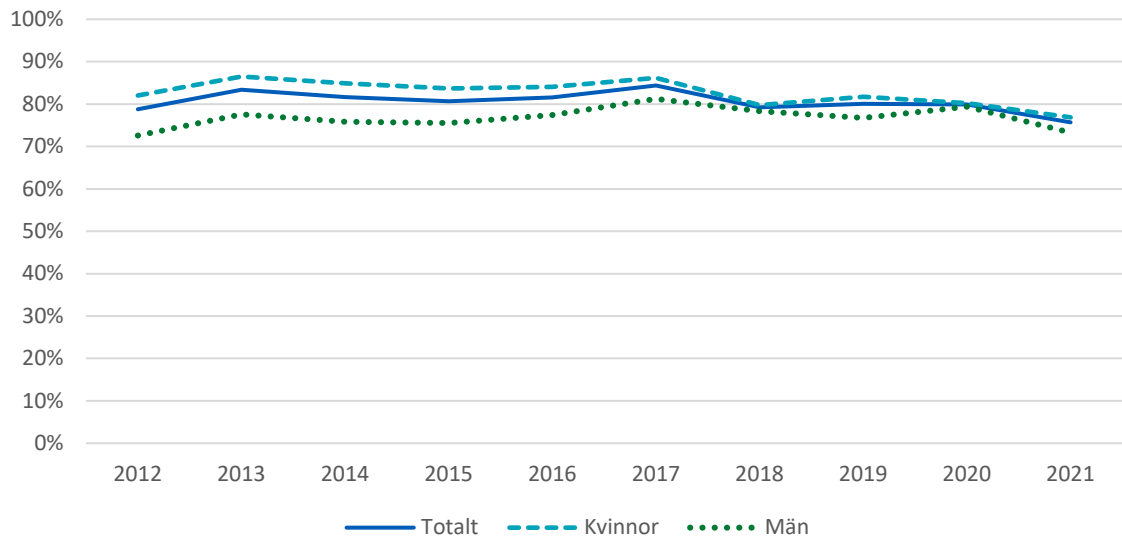
Liksom antalet helårsstudenter ökade även antalet individer mellan 2020 och 2021. Det totala antalet registrerade individer uppgick under 2021 till 26 101, varav 17 935 kvinnor och 8 166 män. Det är en ökning med 3 procent och 71 procent av ökningen utgörs av kvinnor. Det innebär att den ojämna könsfördelningen bland studenterna ligger på samma nivå som föregående år. Den ojämna könsfördelningen bland studenterna kan förklaras av att studenternas val av studieområde i viss utsträckning är könsbundna, och många av såväl de program som de kurser som samlar de största studentvolymerna vid Mittuniversitetet återfinns inom traditionellt kvinnodominerade områden som vård och omsorg samt skola.

Tabell 3.3 Helårsstudenter och registrerade individer under kalenderåren 2017 – 2021.

Finansieringsform	2017	2018	2019	2020	2021	Förändring 2020-2021
Basår	102,37	97,61	84,64	87,81	131,92	50,2%
Grundutbildning	6 218,53	6 565,25	6 656,57	7 060,42	7 632,53	8,1%
Sommarkurser	273,53	377,75	585,30	600,35	694,53	15,7%
Anslagsfinansierad utbildning	6 594,43	7 040,60	7 326,51	7 748,58	8 458,80	9,2%
Avgiftsskyldiga studenter	19,64	20,72	19,71	27,30	25,14	-7,9%
Beställd utbildning	12,32	13,13	13,36	13,65	13,22	-3,2%
Läraryftet	41,09	36,77	29,71	40,46	59,63	47,4%
Uppdragsutbildning	88,25	144,40	77,39	33,57	48,68	45,0%
Bidragsfinansierad utbyggnad				509,14	29,73	-94,2%
Utbildning för utländska ekonomer		0,13				-
Övriga			0,15			-
Övriga finansieringsformer	161,43	215,03	140,31	624,13	176,40	71,7%
Totalt	6 755,86	7 255,63	7 466,82	8 372,71	8 635,20	3,1%
Individer	17 571	19 345	20 924	24 965	26 101	4,6%
Varav kvinnor	11 589	13 194	14 257	17 132	17 935	4,7%
Varav män	5 982	6 151	6 667	7 833	8 166	4,3%

Antalet helårsprestationer ökade med 3 procent under 2021 jämfört med föregående år. Det kan till stora delar förklaras av regeringens tillfälliga satsningar de senaste åren.

Prestationsgraden, mätt som antalet helårsprestationer dividerat med antalet helårsstudenter, ligger för 2021 på en något lägre nivå jämfört med tidigare år, 76 procent. De senaste tio åren har prestationsgraden legat stabilt på något över 80 procent. Skillnaden i prestationsgraden för män respektive kvinnor har ökat 2021, 77 procent respektive 73 procent.

Figur 3.11 Prestationsgrad per kön och totalt.

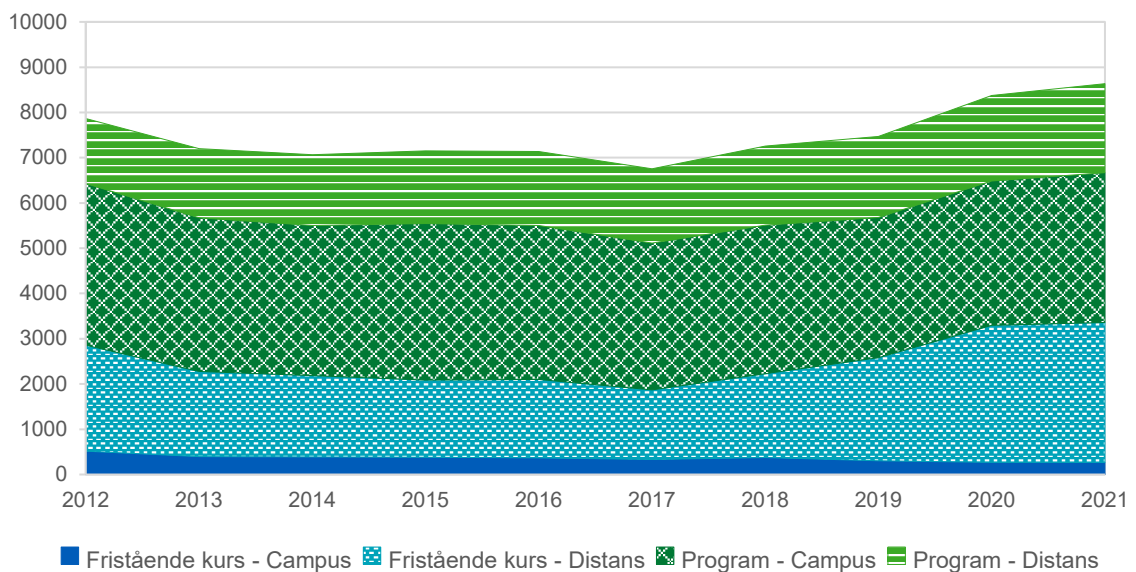
Tabell 3.4 Helårsprestationer och prestationsgrad under kalenderåren 2017 – 2021.

Finansieringsform	2017	2018	2019	2020	2021	Förändring 2020-2021
Anslagsfinansierad utbildning	5 588,52	5 638,26	5 842,47	6 328,50	6 535,87	3,3%
Basår	83,58	79,59	66,62	72,09	86,75	20,3%
Grundutbildning	5 325,52	5 329,19	5 419,88	5 904,24	6 049,08	2,5%
Sommarkurser	179,42	229,47	355,97	352,16	400,04	13,6%
Anslagsfinansierad utbildning	5 588,52	5 638,26	5 842,47	6 328,50	6 535,87	3,3%
Avgiftsskyldiga studenter	18,75	15,22	17,43	21,97	20,98	-4,5%
Beställd utbildning	9,48	11,44	10,15	10,09	9,35	-7,3%
Läraryftet	43,04	35,33	22,46	25,03	57,05	127,9%
Uppdragsutbildning	41,10	50,54	83,49	42,19	41,86	-0,8%
Bidragsfinansierad utbyggnad				264,94	20,25	-92,4%
Utbildning för utländska ekonomer		0,00				-
Övriga finansieringsformer	112,37	112,53	133,54	364,22	149,49	59,0%
Totalt	5 700,89	5 750,79	5 976,01	6 692,72	6 685,36	-0,1%
Prestationsgrad	84,4%	79,3%	80,0%	79,9%	77,4%	-3,1%

Mittuniversitetet bedriver en mer omfattande distansutbildning än de flesta andra lärosäten i riket. Drygt 58 procent av den totala helårsstudentvolymen var under 2021 hänförlig till denna undervisningsform, vilket är samma andel som föregående år. Andelen distansutbildning är störst bland de fristående kurserna och 92 procent av de fristående kurserna vid universitetet ges på distans. Bland programmen är 37 procent på distans.

Vad gäller antal utbildningsprogram har minskningen från tidigare år avstannat och programmen svarar för den största delen av fjolårets ökning av studentvolymen, vilket kan härledas till utbyggnaderna. Samtidigt har distansundervisningen stabiliserats på cirka 60 procent.

Utbildningsvolymerna inom utbildningsprogrammen är förhållandevis jämnt fördelad mellan yrkesprogram och generella program, där yrkesprogrammets andel utgjorde drygt 51 procent under 2021. Det är en något lägre andel än föregående års 53 procent.

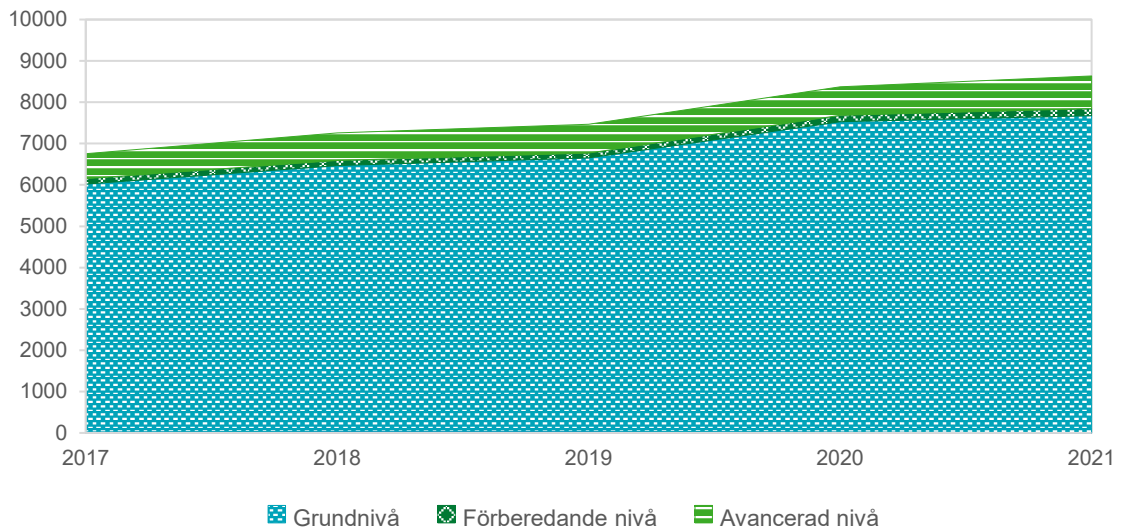

Figur 3.12 Utbildningsvolym per studieform och utbildningstyp.

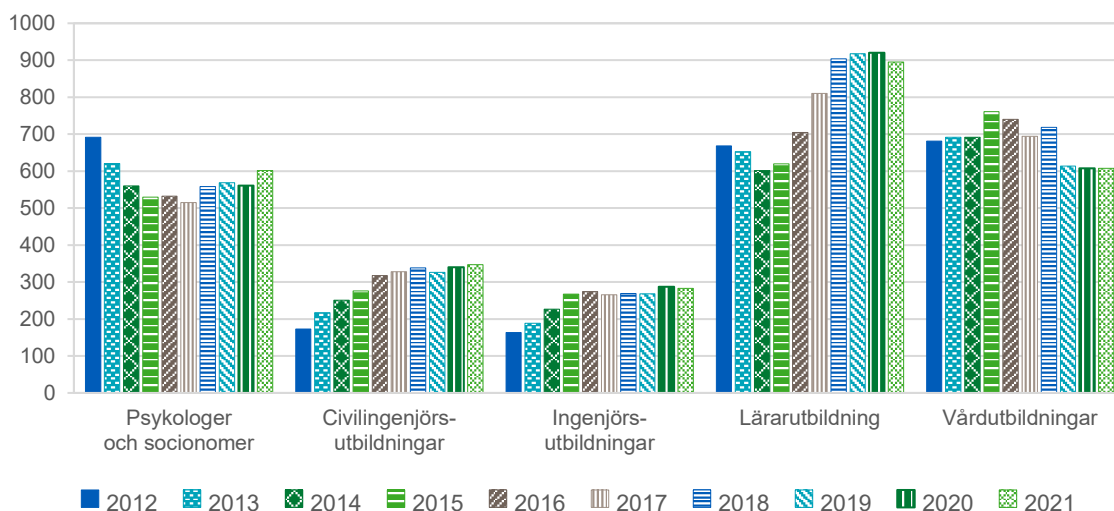
Den största andelen av Mittuniversitetets utbildning sker på grundnivå. Utbildning på avancerad nivå ökade under 2021 med 12 procent och uppgick till drygt 9 procent av antalet helårsstudenter, vilket är ungefär samma nivå som de senaste 10 åren.

Merparten av utbildningen på avancerad nivå sker inom utbildningsprogrammen, som svarar för nära 82 procent av nivåns helårsstudenter. Detta är samma andel som under föregående år, och innebär därmed en fortsatt stabil andel sett över längre tid, med små tendenser till svängningar mellan åren. Variationen kan avgränsas till två procentenheter, över eller under 82 procent, för varje år sedan 2011, som markerade slutet på en uppbyggnadsfas efter att Mittuniversitetet fick universitetsstatus.

Andelen av studentvolymen på avancerad nivå som är hänförlig till distansutbildning uppgick under 2021 till 62 procent, vilket är en fortsatt minskning av andelen jämfört med föregående år.

Figur 3.13 Fördelning av helårsstudenter per nivå 2021.

Figur 3.14 Yrkesutbildningsvolym per programgrupp.

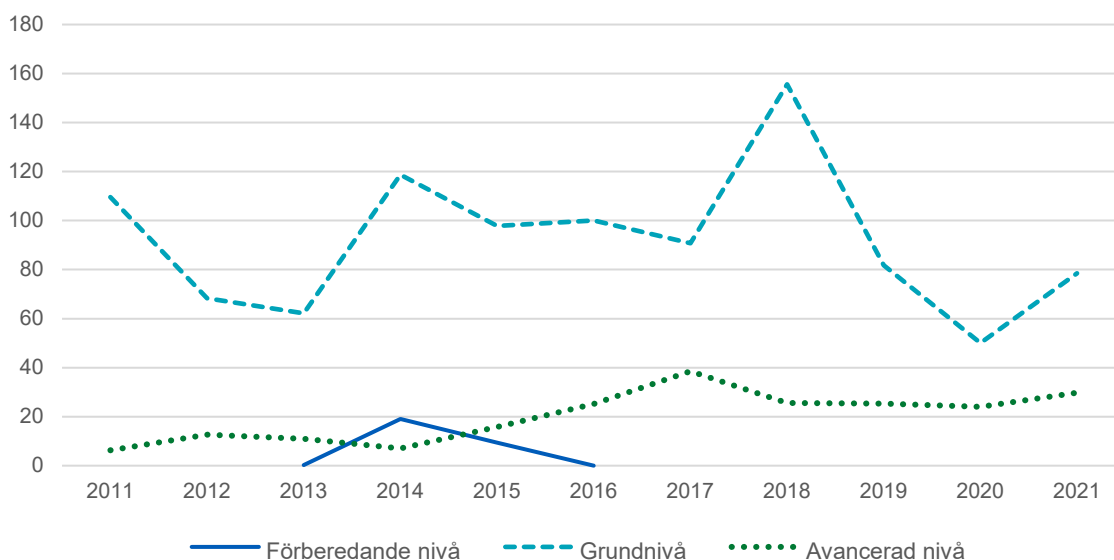
Ett led i Mittuniversitetets arbete med att tillhandahålla stöd till studenter på samtliga nivåer är att erbjuda lektioner i informationssökning, referenshantering och källkritik till registrerade studenter inom ramen för deras utbildningar. Under 2021 deltog totalt 3 551 studenter vid dessa tillfällen, vilket är en ökning med 57 procent jämfört med föregående års 3 046 studenter.

Av Mittuniversitetets studentvolym inom uppdragsutbildning utgörs merparten av fristående kurser där tonvikten ligger på flexibla utbildningsformer. En betydligt större del av uppdragsutbildningen genomförs på avancerad nivå än vad som är fallet för den anslagsfinansierade utbildningen. Under 2021 utgjorde utbildning på avancerad nivå knappt 30 procent av den samlade uppdragsvolymen, jämfört med 9 procent av den anslagsfinansierade volymen.

Antalet individer i uppdragsutbildningen är betydligt högre än antalet helårsstudenter, vilket förklaras av att deltagarna i allmänhet studerar på deltid i kombination med förvärvsarbete. Totalt var 1 025 personer registrerade vid en uppdragsutbildning inom Mittuniversitetet under 2021, vilket är en ökning med 22 procent. Det är främst kurser inom pedagogik som ökat.

Utöver den poänggivande uppdragsutbildningen bedrivs även icke poänggivande uppdragsutbildning. Intäkterna från uppdragsutbildningarna har ökat kraftigt och uppgår för 2021 till det högsta beloppet under de senaste fem åren.

Kvinnorna är överrepresenterade inom uppdragsutbildningen i likhet med den övriga utbildningsverksamheten. Överrepresentationen är än starkare inom uppdragsutbildningen då kvinnorna utgör 81 procent av studenterna. Att så är fallet kan förklaras av att uppdragsutbildningen domineras av utbildningar inom vård och omsorg samt skola som i sin tur tenderar att i första hand attrahera en kvinnodominerad studentpopulation.

Figur 3.15 Helårsstudenter i uppdragsutbildning per nivå.

Tabell 3.5 Helårsstudenter, individer och intäkter i uppdragsutbildning ink lärarlyftet.

Uppdragsutbildning	2017	2018	2019	2020	2021
Helårsstudenter	129	181	107	74	108
Individer, totalt	1 406	1 619	1 144	841	1 025
- Andel kvinnor	87%	86%	82%	87%	81%
- Andel män	13%	14%	18%	13%	19%
Intäkter	18 542	22 235	21 777	18 456	23 883

3.2.3 Internationalisering i utbildningen

Internationella perspektiv utgör en naturlig del av Mittuniversitetets utbildningsverksamhet, eftersom universitetet verkar på en global arena som en del av det internationella vetenskapssamfundet. Internationalisering utgör även en viktig kvalitetsaspekt, eftersom utbildningen stärks av möjligheten att ta del av en bred flora av olika perspektiv. Under 2021 har Mittuniversitetet aktivt arbetat med att successivt implementera den handlingsplan för internationalisering som lärosätet beslutade hösten 2020.

Inom ramen för denna handlingsplan har lärosätet bland annat fokuserat på hur breddat deltagande i internationella möjligheter kan uppnås bland lärosätets studenter. Därutöver har även internationaliseringsutredningens ”integrerade internationalisering” lyfts fram och vad det innebär för utbildningen i en av Mittuniversitetets högskolepedagogiska kurser. Lärosätet har även påbörjat en översyn av verksamhetens partnerportföljer med anledning av en ny programperiod inom Erasmus+.

I likhet med tidigare år har lärosätet fortsatt att arbeta med integration av internationell litteratur i kurser, att involvera föreläsare med internationell erfarenhet samt med internationalisering på hemmaplan. Med hänvisning till den nya handlingsplanen inkluderas nu även arbetet med att lyfta internationella och jämförande perspektiv.

Studentmobiliteten vid lärosätet har under 2021 i en hög grad påverkats av Covid19-pandemin, men på ett annat sätt jämfört med 2020. Till skillnad från höstterminen 2020 har lärosätet under 2021 öppnat upp verksamheten för inresande utbytesstudenter. Lärosätet har även utlyst platser för utresande studenter, men enbart till de länder som varit undantagna Utrikesdepartementets (UD:s) reserestriktioner.

Tabell 3.6 Utresande studenter.

Utresande	2017	2018	2019	2020	2021
EU-program	33	38	36	25	9
Linnaeus-Palme	-	-	-	-	-
Minor Field Studies	-	6	5	3	-
Nordplus	-	-	-	-	-
Nordtek	1	1	1	-	-
North2North	6	4	2	1	0
Övriga bilaterala avtal	18	12	14	7	1
Praktik	67	42	49	37	2
Summa	125	103	106	75	12
Andel kvinnor	66%	66%	67%	67%	67%
Andel män	34%	34%	33%	33%	33%

Tabell 3.7 Inresande studenter.

Inresande	2017	2018	2019	2020	2021
EU-program	218	255	281	161	120
Linnaeus-Palme	-	-	-	2	-
Nordplus	2	6	-	-	1
Nordtek	-	-	-	-	-
North2North	4	6	5	2	3
Övriga bilaterala avtal	79	108	73	31	19
Övriga samarbetspartners ¹⁾	-	-	-	-	18
Praktik	-	-	-	-	-
Freemovers ²⁾	99	104	60	53	86
Summa	393	472	419	249	247
Andel kvinnor	48%	49%	52%	55%	44%
Andel män	52%	51%	48%	45%	56%

¹⁾ Ny kategori i tabellen som visar på samarbetsavtal för mobilitet som inte omfattar traditionellt utbyte enligt övriga kategorier. Här ryms exempelvis strategiska samarbeten för mobilitet i enbart en riktning.

²⁾ Studenter utanför utbytesprogram/-avtal. Antalet sammanställs från och med 2019 via annat register än Ladok.

Reserestriktionerna från UD har, tillsammans med den osäkra situationen globalt, gjort att de ämnen som vanligtvis genomför verksamhetsförlagd utbildning (VFU) utomlands valt att avstå från denna möjlighet under 2021. Det har påverkat statistiken för mobilitet negativt. UD:s reserestriktioner har även medfört att lärosätet inte skickat några studenter för fältstudier inom Minor Field Studies (MFS) under året.

Antalet utresande studenter för studier vid annat lärosäte har under 2021 varit betydligt lägre än föregående år. Dels har färre studenter sökt och ett antal studenter som sökt och tilldelats en plats har valt att inte nyttja platsen mot bakgrund av osäkerheten kring möjligheten att fullfölja utbytet. Därutöver finns det även studenter som påverkats av inställda utbyten från mottagande part.

Antalet inresande studenter under 2021 har också påverkats då exempelvis lärosäten, inom och utanför Europa, valt att inte nominera studenter för utbyte under Covid19-pandemin. Därutöver har det även funnits en viss oro kring utbudet av kurser på grund av olika anpassningar mot bakgrund av Covid19-pandemin som påverkat studenternas benägenhet och möjlighet att göra sitt utbyte inom Mittuniversitetet. Något som påverkat statistiken positivt är att lärosätet i augusti 2021 stod värd för Summer University, en sommarskola som turnerar mellan olika samarbetspartners, vilket resulterade i 21 inresande studenter.

I statistiken för inresande studenter har en justering gjorts jämfört med tidigare år, vilket påverkar statistiken för "inresande EU-program", men inte totalen inresande studenter. En grupp studenter från Färöarna, som återkommande deltar i kurser online vid Mittuniversitetet som en del av sina studier vid hemlärosätet, redovisas från och med 2021 under kategorin övriga samarbetsavtal. Detta eftersom det handlar om ett strategiskt samarbete som enbart innebär mobilitet i en riktning och inte två.

Av de inresande studenterna var totalt fem stycken så kallade tredjelandsstudenter via utbytesavtal. Det lägre antalet inresande studenter från tredjeland har också sin huvudsakliga förklaring i Covid19-pandemin.

Mittuniversitetet har under såväl vår- som hösttermin välkomnat så kallade freemovers till lärosätet. Detta omfattar såväl avgiftsskyldiga som -avgiftsbefriade internationella studenter utanför samarbetsavtalen. Under 2021 har Mittuniversitetet noterat att gruppen

avgiftsskyldiga studenter påverkats mer av Covid19-pandemin jämfört med året innan men på totalen har dock statistiken förbättrats jämfört med 2020.

Covid19-pandemin har under 2021, i likhet med 2020, skapat en osäkerhet kring analysen av trender vad gäller till exempel fördelningen mellan in- och utresande mobiliteter och könsfördelning inom kategorierna.

Mittuniversitetet har totalt 247 avtal om studentutbyten med lärosäten i andra länder och med en stark tonvikt på Europa. Ökningen jämfört med föregående år beror delvis på en påbörjad anpassning till den nya programperioden för Erasmus+ som påbörjades under 2021. Det har inneburit att strukturen för hur avtalen kopplas till ämne/institutioner/fakultet förändrats. Även om antalet samarbeten inte ökat så har antalet avtal i vilka samarbetena avspeglas och regleras ökat.

Under 2021 har Mittuniversitetet erbjudit elva engelskspråkiga program i den internationella antagningsomgången, varav alla utom ett på avancerad nivå. Därutöver tillkommer två engelskspråkiga program i de nationella antagningsomgångarna, genom så kallade Master by Research-program där studenter till stor del bedriver sina studier inom forskningsprojekt vid universitetet.

Totalt antogs 175 studieavgiftsskyldiga studenter och inledningsvis betalade 56 av dem studieavgift. Av dessa 56 lämnade 33 studenter senare återbud. Den primära orsaken till återbudet var att studenterna fick avslag på sina ansökningar om uppehållstillstånd, att svaret på ansökan om uppehållstillstånd kom efter sista registreringsdag eller att Covid19-pandemin hindrade studenten att påbörja sina studier.

Antalet förstagsregistrerade och studieavgiftsskyldiga studenter uppgick till 22, varav 8 kvinnor och 14 män, att jämföra med 26 förstagsregistrerade studenter förra året. Av de registrerade valde 12 studenter samhällsvetenskapliga- och 10 teknisk-naturvetenskapliga utbildningar.

Sammantaget betalade 43 tredjelandsstudenter studieavgift för sin utbildning under 2021, varav 28 män och 15 kvinnor. I gruppen ingick nya studenter samt studenter som antagits föregående läsår och som fortsatte sina studier.

Beroende på utbildningsområde uppgår studieavgifterna för Mittuniversitetets internationella program till mellan 81 tusen kronor och 125 tusen kronor per läsår. För fristående kurser varierar avgifterna mellan 1,6 tusen kronor och 5,2 tusen kronor per högskolepoäng. Totalt uppgick intäkterna från studieavgifter till 2 541 tusen kronor under året, medan kostnaderna uppgick till 2 591 tusen kronor.

Mittuniversitetet har 423 500 kronor i nya stipendiemedel att fördela hösten 2021 och våren 2022, och tillsammans med outnyttjade medel från läsåret 2020/2021 finns totalt 1 259 689 kronor för 2021/22.

Av fem utdelade stipendier erhöll fyra studenter Universitets- och högskolerådets stipendier för studieavgiftsskyldiga studenter. Två studenter beviljades ett stipendium för hösten 2021 om 250 000 kronor och två studenter beviljades ett stipendium om 81 200 kronor för hösten 2021. Outnyttjade medel läsåret 2021/2022 kommer, liksom tidigare år, överföras till läsåret 2022/2023.

Stipendiaterna rangordnades under 2021 baserat på akademiska meriter och studiemotivation, vilket bedöms med hjälp av den sökandes svar på två frågor kring studiemotivation. Även en jämn könsfördelning har eftersträvats. En student erhöll Svenska Institutets stipendium för gäststuderande.

Under 2021 har Mittuniversitetet noterat att gruppen freemovers från tredjeländ har påverkats mer av Covid19-pandemin jämfört med föregående år. Framförallt beroende på förlängda handläggningstider hos Migrationsverket. Informationsutbytet mellan Mittuniversitetet och Migrationsverket har fortsatt att fungera bra via såväl Ladok som förbättringsmötet som hålls årligen.

Under 2021 antog Mittuniversitetet totalt 41 freemovers som inte omfattas av studieavgiftsförordningen. Av dessa var 24 män och 17 kvinnor och det är en ökning från föregående år, vilket har en positiv påverkan totalen av freemovers.

Tilläggas ska att Mittuniversitetet inte genomför någon separat antagning för denna kategori av studenter.

3.2.4 Särskild återrapportering

Mittuniversitetets utbildningsuppdrag innehåller ett antal särskilda åtaganden. Dessa inkluderar utbyggnader av vissa utbildningar, återrapportering om volymer vid såväl dessa som andra utbildningar, samt vissa aspekter av processerna kring utbildningens förutsättningar och genomförande som är av särskilt intresse för regeringen.

Validering inom kompletterande pedagogisk utbildning

De valideringsmedel som Mittuniversitetet erhållit har nyttjats för en administrativ resurs för kvalitetsarbete och validering inom kompletterande pedagogisk utbildning. Under året har dock ingen student antagits genom bedömning av reell kompetens vid Mittuniversitetet. Lärosätet fick in en ansökan om validering av reell kompetens men den sökande var formellt behörig varför validering inte blev aktuellt.

Kvalitetsförstärkning

De medel som Mittuniversitetet erhållit i och med den kvalitetsförstärkning som regeringen redovisade i budgetpropositionen för 2016 har fördelats till de miljöer som bedriver undervisning inom berörda utbildningsområden.

Generellt har kvalitetsförstärkningen resulterat i möjligheter att utöka undervisningstimmarna inom berörda utbildningar. Bland annat har lärarkontakter under verksamhetsförlagd utbildning kunnat utökas, och det har också varit möjligt att genomföra kurser med få studenter och därmed hög lärartäthet, i första hand på avancerad nivå, som annars inte hade varit ekonomiskt gångbara.

Medlen har även använts till särskilda insatser vars inriktning varierar beroende på de identifierade behoven vid respektive miljö. Bland annat har kurser som kräver omfattande studentkontakt tilldelats medel och medel har även använts för att studenter ska kunna delta i forskningsprojekt.

Covid19-pandemin har tillfälligt förändrat förutsättningarna för undervisningen och många lärare vid Mittuniversitetet har fått lägga mycket tid på att ändra undervisningsform mot bakgrund av rekommendationer som gällt för lärosäten och samhället.

Eftersom nationella undersökningar har visat att lärarledd undervisning inom berörda utbildningsområden är mindre omfattande än inom andra områden, bedömer

universitetet att den utökade undervisningstiden i sig har haft positiva effekter på utbildningens likvärdighet och sammantagna kvalitet. Även om det i många fall kan vara svårt att härleda direkta effekter av de särskilda insatser som därutöver har kunnat genomföras kan sådana riktade åtgärder i allmänhet bidra till stärkt kvalitet genom att möta identifierade utvecklingsbehov.

Studenthälsa

Utöver de medel som tilldelats i regeringsbeslut har en intern satsning skett vid Mittuniversitetet för att stärka arbetet med studenters hälsa ytterligare. Utifrån tilldelade medel fördes diskussioner med verksamheten och studentkårerna kring insatser och kortsiktiga och långsiktiga mål med arbetet definierades. Under 2021 har studenthälsan haft extra fokus på studenters psykiska hälsa. Dels utifrån pandemiperspektivet men i främsta hand utifrån ett allmänt samhällsperspektiv. Tre "Första hjälpen till psykisk hälsa utbildningar" har genomförts under året med studenter och personal. En av dessa utbildningar genomfördes på distans för att Covid19-pandemin innebar begränsningar och för att nå distansstudenter på ett bättre sätt. Även andra kurser och träffar har genomförts på distans för att öka Studenthälsans tillgänglighet. Mittuniversitetet har under hösten genomfört fokusveckor kring psykisk hälsa som startade på Mental Health Day, den 10 oktober. Utgångspunkt för fokusveckorna var "Fem huskurer för psykisk hälsa" som är ett material framtaget av Sveriges Kommuner och Regioner. I samband med fokusveckorna genomförde Studenthälsan föreläsningar och aktiviteter för studenter och Studenthälsans stöd lyftes fram i sociala kanaler.

Som ett led att öka tillgängligheten för distansstudenter och studieovana studenter har Studenthälsans webbsidor byggts om och inspelat material har publicerats. Mer inspelat material kommer att publiceras under början av 2022. Under våren 2022 planeras även ett ökat samarbete med institutionerna för att involvera studenterna mer i det förebyggande arbetet för psykisk hälsa.

Studenthälsan har under året också funnits med i studieverkstans arbete och haft en extra resurs, en hälsostrateg, på deltid för studieovana studenter eller studenter som har svårt med studieplanering, motivation med mera. Den extra resursen kommer att fortsätta sitt arbete under vårterminen 2022. Resursen har även i uppdrag att samverka med verksamheten och studentkårerna kring studenters arbetsmiljö. Detta arbete initierades

under 2021 och kommer att fortsätta samt intensifieras under 2022. Mittuniversitetets bedömning är att Studenthälsan kommer att fortsätta att utvecklas i en positiv riktning.

Livslångt lärande

Mittuniversitetet har under 2020 och 2021 möjliggjort för fler personer med tidigare arbetslivserfarenhet att läsa kortare utbildningar för omställning och vidareutbildning och därmed stärka det livslånga lärandet. Under 2020 var det en utökning med knappt 69 helårsstudenter och under 2021 har utökningen uppgått till knappt 90 helårsstudenter. Utfallet för redovisade helårsstudenter och helårsprestationer överstiger utbetalda medel.

Korta kurser

Under 2021 har Mittuniversitetet fortsatt att utveckla kortare kurser för yrkesverksamma som har blivit tillåtna. Totalt har nio uppdragsutbildningar kopplat till företagsekonomi och två utbildningar kopplat till psykologi och socialt arbete genomförts.

Tabell 3.8 Korta kurser - kurser för yrkesverksamma som blivit tillåtna 2021.

Utbildning	2021
Kund- och affärsrelationer: Kundlojaliteten	5
Verksamhetsutveckling: Teamarbete och teamutveckling	32
Artificiell och affärsmässig intelligens: Förändringsorienterad AI	3
Förändringsledning: Förändring, projekt och processer	29
Verksamhetsutveckling: Organisationer och organisationsutveckling	24
Förändringsledning: Agilt ledarskap och tillitsstyrning	20
Förändringsledning: Orkestrering av innovation, roller, förmågor och aktiviteter	9
Förändringsledning: Innovation inom offentlig sektor, drivkrafter och barriärer	5
Förändringsledning: Strategiskt styrd kompetensutveckling	8
Stress och stresshantering	4
Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer - en introduktion	4

Utveckling av distansutbildning

Som ett av sex lärosäten i landet erhöll Mittuniversitetet under 2021 medel för utvecklingsåtgärder kopplat till distansutbildning. Mittuniversitetet har främst använt medlen till lönekostnader för att genomföra utvecklingsåtgärder som syftar till att stärka kompetensförsörjningen och öka kvalitet och genomströmning vid studier på distans.

Medel har även använts för att förbättra möjligheterna till verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och att hitta goda samverkansformer för att öka kvaliteten och tillgången till VFU. Åtgärder har genomförts i projektform. Totalt pågår sex projekt:

- Ökad kvalitet och kvantitet på distansutbildning inom vårdområdet och stärkt samarbete med lokala aktörer och lärcentrum inom regionen.
- Utveckla korta, flexibla, teknikstödda kursmoduler inom området pedagogik, förändringsledning och organisationsutveckling riktade till näringslivet med fokus på att stärka samarbetet med lokala aktörer och lärcentrum runtom i landet.
- Utveckling av en flexibel ämneslärarutbildning med möjlighet till verksamhetsförlagd utbildning på hemmaplan.
- Utveckling av analysmetod för att identifiera faktorer som påverkar genomströmningen ur studenternas perspektiv inom ämnet folkhälsovetenskap. Utifrån analysen planeras utvecklingsåtgärder under 2022 för ökad genomströmning inom ämnet.
- Utvecklingsåtgärder för ökad kvalitet och genomströmning samt förbättrade möjligheter till verksamhetsförlagd utbildning på distans inom ämnet socialt arbete.
- Pedagogisk metodutveckling för distansundervisning för att föra över praktik och labblignande undervisning till distansformen. Prioriterat under 2021 har varit att säkerställa tillgången på tekniska lösningar för genomförandet av praktiska undervisningsmoment. Under 2022 kommer virtuella labbsalar att sättas upp och testas.

Mittuniversitetets bedömning är att tilldelade medel har ökat kvaliteten och möjligheterna till VFU på distans. Medlen har även stärkt samverkan med bland annat kommunernas lärcentra. Effekten på genomströmningen har dock inte följts upp under 2021.

Övningsskolor och övningsförskolor

Mittuniversitetet har övningsskolor och övningsförskolor, vilket innebär att de studenter som deltar i övningsskolorna fullgör huvuddelen av sin verksamhetsförlagda utbildning vid skolorna. Övningsskolor har under 2014–2019 utvecklats och etablerats genom en nationell försöksverksamhet. Mittuniversitetets VFU-organisation och relationen med övningsskolorna fungerar mycket bra, vilket bland annat framgår av UKÄ:s fallstudier. Det finns även en slutrapport av uppdraget där en samlad bild ges. Under 2021 har ett

utvecklingsarbete bedrivits vid Mittuniversitetet för att förbereda för fler övningsskolor och fortsatt utbildning av personal vid övningsskolor.

Mittuniversitetets bedömning är att denna verksamhet även fortsättningsvis kommer att utvecklas i en positiv riktning.

Utbyggnader och programvolym

Enligt regleringsbrev har Mittuniversitetet i uppdrag att öka antalet helårsstudenter inom ett antal utbildningar.

Behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildningar

För att öka antalet helårsstudenter inrättades en ny distansvariant av basårsutbildningen och det har skett ett ökat intag på båda campusorterna. Åtgärderna har resulterat i en ökad utbildningsvolym, men utbyggnadsmålsättningen realiserades inte fullt ut under 2021. Att Mittuniversitetet inte skulle kunna uppnå målsättningen uppmärksammades Utbildningsdepartementet om i samband med tilldelning av utbyggnadsuppdraget 2020. Mittuniversitetets bedömning är att målsättningarna fortsatt kommer vara svåra att nå under kommande år utifrån ett sviktande söktryck.

Utbildningar för hela landet

Antalet helårsstudenter inom utbildningar för hela landet har ökat vid Mittuniversitetet under 2021. En utbyggnad har skett inom informatik, nätverksdrift, programvaruteknik, webbutveckling, programmet för psykisk hälsa/ohälsa, engelska, företagsekonomi, historia, juridik, kriminologi, nationalekonomi, statsvetenskap, sociologi samt psykologi. Mittuniversitetets bedömning är att målsättningen med utbyggnaderna har uppnåtts.

Bristyrkesutbildningar

Antalet studenter inom programutbildningar där det råder stor brist på arbetsmarknaden har ökat under 2021 vid Mittuniversitetet. Även antalet studenter inom utbildningar som möjliggör omställning och utbildningar där söktrycket är högt har ökat. Utbyggnader har skett inom omvårdnad, medicinsk vetenskap, pedagogik, grafisk design och informatik.

Högskoleingenjörer

Mittuniversitetet har uppnått målsättningen för utbyggnaderna under 2018-2020 i och med att regeringen utökade definitionen för vad som kan inkluderas i utbyggnaden. Utbyggnadsuppdraget har även uppnåtts för 2021.

För att nå målsättningen har en utbyggnad gjorts inom byggingenjörsprogrammet samt kandidatprogrammet datateknik. Programmet har samma målgrupp som en ingenjörsutbildning, och kan därmed enligt nya direktiv räknas in i uppdraget. En utbyggnad av utbildningsprogrammet Programvaruteknik har också skett under 2021 och utbildningsprogrammet har ett innehåll som liknar Datateknik.

Samhällsbyggare

Målsättningen för utbyggnaden uppnåddes under 2018-2020 och så blev även fallet för 2021.

Sommarkurser

För att uppnå målsättningarna med utbyggnadsuppdragen, både det gamla och det nya sommarkursuppdraget som kom i vårändringsbudgeten 2021, har antalet sommarkurser utökats inom båda fakulteterna, men en extra utökning har skett inom Fakulteten för humanvetenskap.

Söktrycket på sommarkurserna har varit mycket högt och fler studenter än tidigare år registrerade sig och genomförde kurserna. Detta innebär att båda sommarkursuppdragen under 2021 uppnåtts.

Utbildningar på avancerad nivå och kurser som kan förbereda studenterna för den framtida arbetsmarknaden

Antalet helårsstudenter som gått en utbildning på avancerad nivå eller en kurs som förbereder studenten för den framtida arbetsmarknaden har ökat under 2021. Utbyggnad har skett inom folkhälsovetenskap, rehabiliteringsvetenskap, idrottsvetenskap, omvårdnad, medicinsk vetenskap, företagsekonomi, geografi och turismvetenskap. Antalet helårsstudenter på avancerad nivå uppgår för 2021 till 787 stycken, vilket är en ökning med 89 stycken jämfört med 2019.

Tabell 3.9 Nybörjare, helårsstudenter och examina vid vissa utbildningar enligt återrapporteringskrav 2019 – 2021.

Utbildning	Nybörjare			Helårsstudenter			Examina		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Barnmorskeutbildning	-	-	-	16,7	1,1	-	6	18	0
- Andel kvinnor	-	-	-	100%	100%	-	100%	100%	-
- Andel män	-	-	-	0%	0%	-	0%	0%	-
Civilingenjörsutbildning	134	149	154	326,5	339,6	347,07	21	27	24
- Andel kvinnor	25%	20%	23%	26%	26%	26%	19%	41%	25%
- Andel män	75%	80%	77%	74%	74%	74%	81%	59%	75%
Förskolläraryt utbildning	131	143	166	433,4	429,7	383,1	108	129	120
- Andel kvinnor	95%	97%	96%	95%	97%	97%	97%	95%	98%
- Andel män	5%	3%	4%	5%	3%	3%	3%	5%	2%
Grundläraryt utbildning Fritidshem	35	-	52	118,5	93,2	74,4	31	42	37
- Andel kvinnor	60%	-	52%	62%	63%	60%	74%	69%	54%
- Andel män	40%	-	48%	38%	37%	40%	26%	31%	46%
Grundläraryt utbildning F-3	60	83	71	171,4	189,8	219,1	33	37	35
- Andel kvinnor	90%	90%	87%	96%	96%	94%	100%	92%	100%
- Andel män	10%	10%	13%	4%	4%	6%	0%	8%	0%
Grundläraryt utbildning 4-6	65	-	36	116,9	108,5	95,6	22	26	16
- Andel kvinnor	68%	-	72%	74%	76%	79%	77%	73%	75%
- Andel män	32%	-	28%	26%	24%	21%	23%	27%	25%
Högskoleingenjörsutbildning	143	218	147	267,7	287,6	282,6	56	68	61
- Andel kvinnor	34%	31%	31%	32%	33%	31%	32%	35%	33%
- Andel män	66%	69%	69%	68%	67%	69%	68%	65%	67%
- Varav samhällsbyggare	42	51	44	105,0	104,3	98,2	21	26	26
- Andel kvinnor	48%	31%	41%	41%	40%	38%	38%	46%	46%
- Andel män	52%	69%	59%	59%	60%	62%	62%	54%	54%
Ämnesläraryt utbildning	34	43	54	76,9	99,4	122,1	0	0	29
- Andel kvinnor	47%	60%	57%	43%	45%	53%	-	-	55%
- Andel män	53%	40%	44%	57%	55%	47%	-	-	45%
KPU för ämneslärare	9	24	21	18,3	24,5	30,21	22	19	22
- Andel kvinnor	56%	54%	62%	46%	55%	58%	64%	53%	59%
- Andel män	44%	46%	38%	54%	45%	42%	36%	47%	41%
Sjuksköterskeutbildning	181	302	264	532,4	563,0	552,4	177	188	159
- Andel kvinnor	84%	81%	85%	86%	84%	86%	84%	87%	86%
- Andel män	16%	19%	15%	14%	16%	14%	16%	13%	14%
Specialistsjuksköterskeutbildning	22	86	31	64,1	43,6	55,6	71	42	26
- Andel kvinnor	100%	90%	94%	90%	92%	90%	87%	90%	92%
- Andel män	0%	10%	6%	10%	8%	10%	13%	10%	8%

3.3 Examina

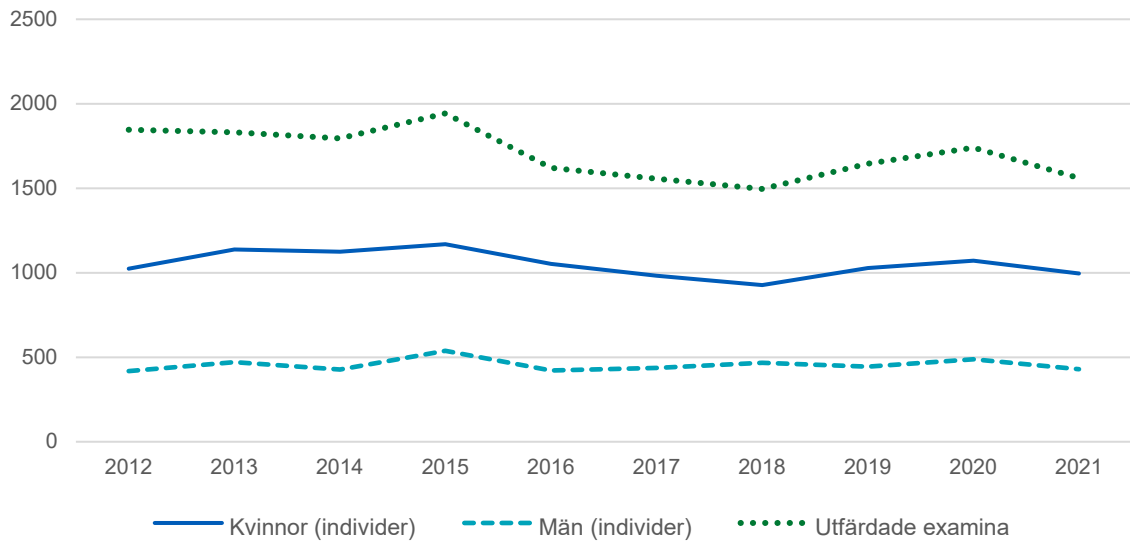
Mittuniversitetet utfärdade totalt 1 560 examina till 1 425 individer under 2021, varav 995 kvinnor och 430 män. Denna examensvolym utgör en minskning jämfört med föregående år och bryter den positiva trenden från 2019.

Antalet individer som erhöll examina är färre än numerären examina, vilket är en effekt av att samma person kan erhålla flera examina under ett och samma år och i vissa fall även för samma utbildning. Detta kan exempelvis ske när en student har genomgått en utbildning riktad mot en yrkesexamen, men som också innebär att studenten kvalificerar sig för en generell examen inom ett relaterat huvudområde.

Totalt uppgick antalet personer som erhöll fler än en examen under året till 127, vilket motsvarar nästan hela differensen mellan antalet examina och antalet mottagande individer. Den resterande differensen utgörs av individer som mottog fler än två examina. Den som erhöll flest avlade under 2021 totalt fyra examina vid Mittuniversitetet.

Förändringen av antalet examina gentemot föregående år är hänförlig till såväl generella examina som yrkesexamina. Generella examina minskade med 5 procent och yrkesexamina med 18 procent. Merparten av samtliga typer av examina minskar jämfört med föregående år och mest minskar examinerade socionomer, 42 stycken. Förändringar av examensvolym tenderar att höra samman med motsvarande förändringar av antalet nybörjare tre till fem år innan, beroende på utbildningens nominella längd. För 2021 kan även effekter av Covid19-pandemin påverka studenternas uttag av examina.

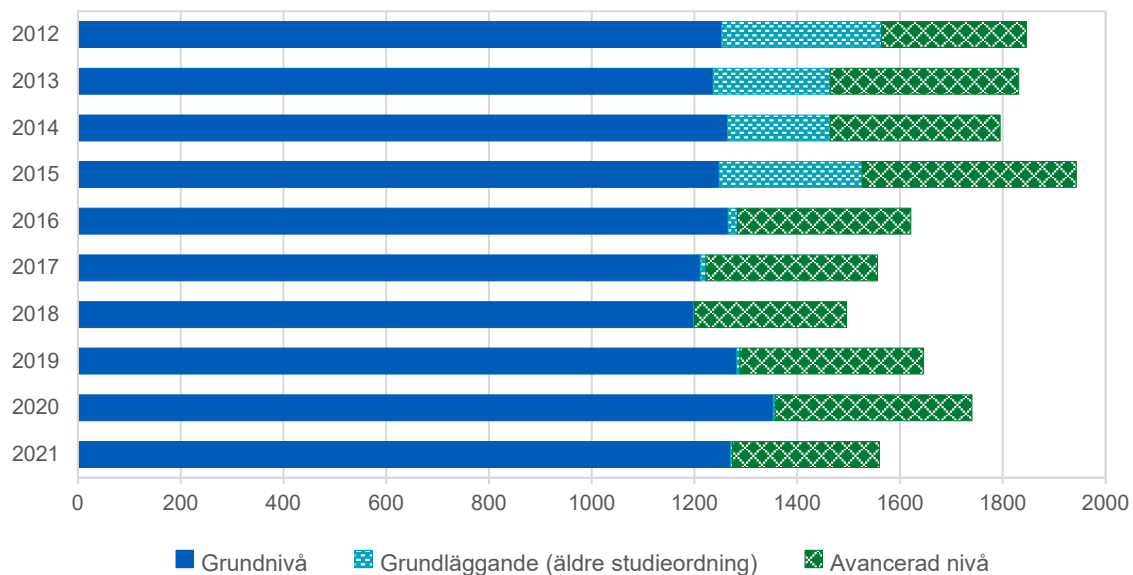
Bland yrkesexamina utgjorde, liksom tidigare år, lärarexamina samt examina inom hälso- och sjukvårdsområdet de klart största kategorierna.

Figur 3.16 Utfärdade examina och examinerade individer på grundnivå och avancerad nivå.

Bland generella examina var bilden något mer splittrad, vilket beror på att antalet potentiella huvudområden för generella examina är många fler än antalet olika yrkesexamina. Det största enskilda ämnet bland dessa utgjordes av företagsekonomi, som ensamt svarade för 96 av de 938 generella examina. Totalt fördelade sig de generella examina över 42 huvudområden, med ett medianvärde på 13 utfärdade examina inom varje område.

De flesta av universitetets examina utfärdas på grundnivå. Under 2021 utgjorde dessa drygt 81 procent av det totala antalet examina. Andelen examina på avancerad nivå är dock avsevärt högre än andelen av helårsstudenterna som finns på denna nivå, vilket beror på olika utbildningslängder bakom olika examina. En kandidatexamen kräver exempelvis tre års studier, medan en magisterexamen, som i normalfallet utgör en påbyggnad till en examen på grundnivå, endast kräver ett år.

Figur 3.17 Utfärdade examina per nivå.

Tabell 3.10 Utfärdade examina per examensgrupp.

Examina	2017	2018	2019	2020	2021
Generella examina, summa	950	880	934	983	938
Högskoleexamen	94	89	91	87	98
Kandidatexamen	675	628	666	699	693
Magisterexamen	147	113	131	133	114
Masterexamen	34	50	46	64	33
Yrkesexamina, summa	606	616	712	757	622
Barnmorskeexamen	14		6	18	-
Civilingenjörsexamen	17	17	21	27	24
Lärarexamen	146	179	223	261	246
Högskoleingenjörsexamen	42	48	56	68	61
Psykologexamen	19	27	21	32	27
Sjuksköterskeexamen	199	186	177	188	159
Social omsorgsexamen					-
Socionomexamen	100	108	137	121	79
Specialistsjuksköterskeexamen	69	51	71	42	26
Totalt	1 556	1 496	1 646	1 740	1 560

Under 2021–2024 har lärosätet mål om antal utfärdade examina från lärar- och förskollärarytbildningar samt hälso- och sjukvårdsutbildningar. Målen och de examina som omfattas av dessa anges i tabellen nedan.

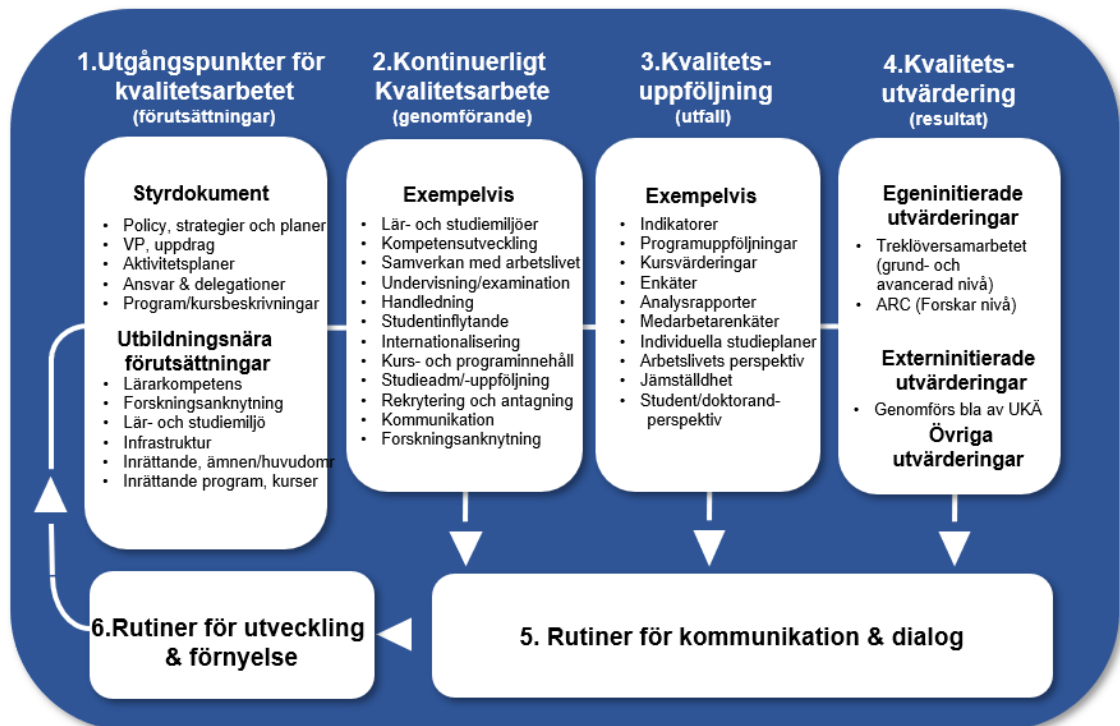
Tabell 3.11 Utfall för examina på lärar- och förskollärarytbildningar och hälso- och sjukvårdsutbildningar.

Examina	Utfall 2019-2021	Mål 2021-2024
Lärar- och förskollärarytbildningar	684	1115
Hälso- och sjukvårdsutbildningar	687	980

Utbyggnaderna av dessa utbildningar fortsätter. Dialog förs med externa parter för att säkerställa tillgången på verksamhetsförlagda utbildningsplatser för att möjliggöra examinationsmålen.

3.4 Kvalitetsarbetet i utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Mittuniversitetets kvalitetssystem för utbildning på grund- avancerad- och forskarnivå bygger på de bestämmelser som fastställts av högskolelagen, högskoleförordningen och de europeiska standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring inom högre utbildning (ESG). Kvalitetssystemet följer de riktlinjer som förespråkas av European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA).

Figur 3.18 Åskådliggörande av Mittuniversitetets kvalitetssystem för utbildning på grund, avancerad och forskarnivå.

Kvalitetssystemet beskriver hela kedjan för kvalitetsarbetet inom utbildningen – från grundläggande regelverk till genomförande, utfall och resultat – samt de rutiner för återkoppling och utveckling som ligger till grund för det kontinuerliga förbättringsarbetet. Kopplat till kvalitetssystemet finns en kommunikationsplan och systemet har tillgängliggjorts på webbplatsen.

Under 2021 har kvalitetssystemet för utbildning på grund-, avancerad och forskarnivå justerats utifrån de iakttagelser som gjordes i den interna uppföljningen av

kvalitetssystemet 2020 samt beslutet att inkludera forskarutbildningen i forskningsutvärderingen, Assessment of Research and Co-production (ARC), som genomförs 2021-2022.

3.4.1 Bedömningar och prioriteringar för beslut om utbildningsutbud

Mittuniversitetets utbildningsutbud är ett resultat av de samlade avvägningar som sker på flera håll i verksamheten. Grundläggande ramar för lärosätets färdriktning anges i lärosätets strategi. Övergripande prioriteringar sker inom ramen för processen för verksamhetsplanering och konkreta frågor om utbud och innehåll diskuteras av kollegiala organ inom respektive fakultet. Gemensamt för alla diskussioner om utbildningsutbudet är att de orienteras kring de styrmekanismer och förutsättningar som anges i kvalitetssystemet. Mittuniversitetet arbetar i linje med strategin för uppbyggnad av kompletta akademiska miljöer, där utbildning på alla nivåer bedrivs i nära samklang med forskningsverksamheten för att säkerställa högsta möjliga kvalitet. I detta ingår också en särskild omsorg för professionsutbildningarna, såsom lärarutbildning och hälso- och sjukvårdsutbildning. Vad gäller bedömningar om lärar- och förskollärarytbildningar finns en särskild struktur genom det regionala utvecklingsnätverket (RUN). Inom RUN samverkar Mittuniversitetet tillsammans med 19 kommuner i Jämtlands län, Västernorrlands län och norra Hälsingland kring befintliga och kommande behov gällande skollärdarskap och skolutveckling.

Därutöver är en bärande idé för en stor del av Mittuniversitetets utbildningsutbud att dra nytta av digitaliseringens möjligheter och möta samhällets nya förutsättningar genom att erbjuda flexibla studieformer via exempelvis distansutbildning med fokus på teknikstött lärande. Detta kommer till uttryck genom att Mittuniversitetet är ett av de lärosäten i riket som har störst distansutbildningsvolym och störst utbud av sommarkurser som kan läsas fristående från övrig sysselsättning. Mittuniversitetet har länge strävat efter att upprätthålla en generell god balans mellan utbildningsprogram och fristående kurser även under övriga delar av läsåret. Beroende på Covid19-pandemin och utbyggnadsuppdragen har 2021 resulterat i att antalet fristående kurser och antalet platser utökats jämfört med tidigare år.

Under 2021 beslutades om en ny organisationsstruktur för lärarutbildningen.

Nya lärarutbildningens samordningsråd (LSR) samlar programansvariga och intressenter från alla berörda verksamheter och har till uppgift att koordinera övergripande frågor som berör flera program och flera fakulteter/institutioner/ämnen. Samordnare för lärarutbildningen, tillika ordförande för LSR, har ett särskilt ansvar att koordinera och leda lärarutbildningens knutna verksamheter, till exempel RUN och rektorsprogrammets ledningsgrupp. En annan viktig uppgift för lärarutbildningsorganisationen är att samla all skolforskning som sker vid Mittuniversitetet och knyta denna närmare grundutbildning och samverkansinsatser.

Samverkansstrukturer liknande det regionala utvecklingsnätverket finns även inom hälso- och sjukvårdsområdet, där Mittuniversitetet deltar i flera samarbetsorgan med representanter från kringliggande regioner och landsting. Exempelvis deltar Mittuniversitetet tillsammans med Umeå universitet och Luleå tekniska universitet i rådet för forskning, utbildning och utveckling/innovation (FUI-rådet) vid Norrlandstingens regionförbund. I FUI-rådet förs diskussioner kring utveckling av forskning, utbildning och innovation i relation till Norra sjukvårdsregionen. Sådana utvecklingsfrågor inkluderar bland annat tillgången till platser för verksamhetsförlagd utbildning och kompetensförsörjningsfrågor i hälso- och sjukvården. Tillgången till platser för verksamhetsförlagd utbildning utgör i dagsläget en stark begränsning för utbildningsverksamhetens expansionsmöjligheter.

Under 2021 har Mittuniversitetet i samverkan med Härnösands kommun även påbörjat ett arbete med att ta fram kompetensutvecklande utbildningar för kommunens personal som ska mynna ut i ett välfärdspaket som ska stärka kommunens kompetens inom vård, skola och omsorg.

3.4.2 Externa utvärderingssystem

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ansvarar för det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning. Arbetet som bedrivs inom ramen för detta system är en viktig förutsättning för Mittuniversitetets interna kvalitetsarbete.

Under 2021 genomförde UKÄ en tematisk utvärdering med temat breddad rekrytering där Mittuniversitetet ingick. Arbetet går i linje med Mittuniversitetets strategi och inkluderar flera aktiviteter för att både bredda rekryteringen och bredda deltagandet. UKÄ kommer att fatta beslut om utvärderingen i början av 2022.

I slutet av 2021 påbörjade även UKÄ en tematisk utvärdering av utbildning som leder till sjuksköterskeexamen. I utvärderingen granskar UKÄ hur lärosäten arbetar för att studenterna ska nå examensmålen för färdighet och förmåga i utbildningar som leder till sjuksköterskeexamen.

Under 2021 har UKÄ genomfört sin juridiska lärosätetsinsyn vid Mittuniversitetet. Tillsynsrapporten synliggjorde att Mittuniversitetet har processer och rutiner för att säkra granskningsområdena men att det inom samtliga områden finns förbättringspotential. Ett utvecklingsarbete pågår inom berörda områden för att i ett första läge åtgärda de iakttagelser som UKÄ förutsätter att Mittuniversitetet åtgärdar. Tillsynsrapporten är ett av underlagen vid granskningen av Mittuniversitetets kvalitetssäkringsarbete som inleddes under slutet av 2021.

UKÄ har under 2021 genomfört prövning av examenstillstånd gällande ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet naturkunskap vid Mittuniversitetet. UKÄ beslutade att avslå Mittuniversitetets ansökan. UKÄ gör bedömningen att bedömningsgrunderna, styrdokument och säkring av examensmål, inte är tillfredsställande och att Mittuniversitetet inte har de förutsättningar som krävs för att ge ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet naturvetenskap. För Mittuniversitetets del var vissa resonemang i bedömningen från UKÄ svåra att förstå, vilket också noterades i den respons som skickades till UKÄ när sådan möjlighet gavs. För övrigt bedöms det finnas goda möjligheter att erhålla detta examenstillstånd efter att viss utveckling genomförts av planeringen av utbildningens upplägg.

3.4.3 Interna utvärderingssystem

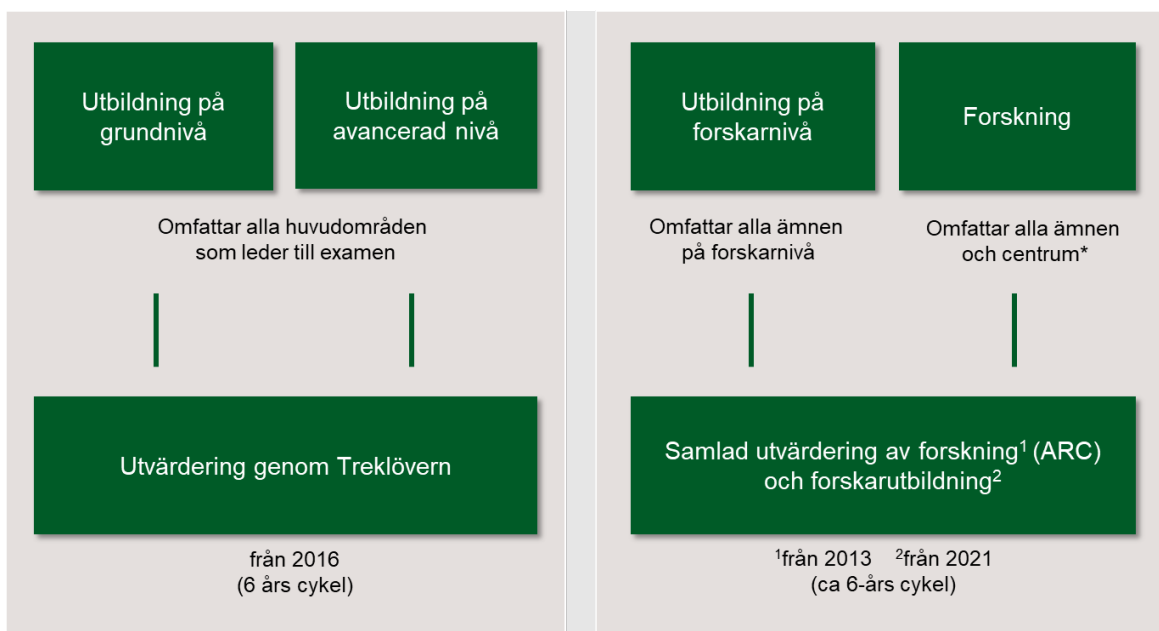
Tillsammans med Karlstads universitet och Linnéuniversitetet bedriver Mittuniversitetet ett samarbete kring utbildningsutvärderingar på grund- och avancerad nivå kallat Treklövern. Treklöverutvärderingarna genomförs med en sexårscykel och ersätter UKÄ:s utbildningsutvärderingar avseende de utbildningar som inte omfattas av UKÄ:s sexårscykel. Utvärderingarna genomförs med särskilda bedömargrupper med bedömningsgrunder härledda ur European Standards and Guidelines, Högskolelagen, Högskoleförordningen samt de kriterier som föreslogs av SUHF:s expertgrupp 2014. Inom Treklövern ingår systematiska uppföljningar av de tre områden som omfattas av UKÄ:s

nationella kvalitetssystem; jämställdhet, arbetsliv och samverkan samt studenternas perspektiv.

Treklöversamarbetet innebär att utbildningarna vid respektive universitet utvärderas klustervis i en sexårscykel av externa bedömare. Under 2021 har Treklöverrapporter för tre kluster lämnats gällande elektroteknik, elektronik och teknisk fysik, pedagogik samt socialt arbete.

Inom varje kluster har utbildningarna erhållit bedömningar om vad som kan, bör, respektive måste åtgärdas – och vad som redan kan ses som goda exempel för hur utbildningen bör bedrivas. Inom samtliga dessa kluster har åtgärdsprogram inlett för att tillvarata resultaten av utvärderingarna.

Utbildning på forskarnivå utvärderas enligt särskilda rutiner i samband de återkommande forskningsutvärderingarna inom ramen för ARC. Mer information finns under avsnitt 4.4 *Kvalitetsarbete i forskning och utbildning på forskarnivå*.

Figur 3.19 Interniterade cykliska kvalitetsutvärderingar av utbildning med externa bedömare.

4 Forskning och utbildning på forskarnivå

Under 2021 har antalet antagna forskarstudenter samt antalet doktorander minskat marginellt jämfört med föregående år. Även examensvolymen har minskat. Mängden vetenskapliga artiklar har fortsatt öka i jämförelse med de två senaste åren. Det ekonomiska utfallet inom forskningen innebär ett överskott som bedöms vara av tillfällig natur.

Forskningsverksamheten präglas i hög utsträckning av såväl regionala som nationella och globala samarbeten. Detta illustreras inte minst av spridningen av medförfattare till Mittuniversitetets publikationer över olika delar av världen, samt av inslaget av externa granskningar och andra typer av samarbeten i kvalitetsarbetet.

4.1 Ekonomisk utveckling

Mittuniversitetets forskningsverksamhet genomförs med tre typer av finansiering: anslag, avgifter samt bidrag. Den största delen utgörs av statliga anslag, en så kallad basresurs för genomförande av ordinarie forskningsverksamhet och utbildning på forskarnivå. När regering och riksdag genomför särskilda satsningar inom forskning kan ibland ytterligare medel tillkomma via statliga bidrag. Forskningsbidrag kan även sökas från andra, så kallade externa finansiärer. Avgifter står för den minsta andelen av forskningsfinansieringen och utgörs främst av ersättning för beställda forskningsuppdrag.

Mittuniversitetets forskning och utbildning på forskarnivå redovisade för 2021 ett överskott på 33 miljoner kronor.

Intäkterna ökade sammantaget med 37 miljoner kronor, vilket motsvarade 9 procent mot 2020. Anslagen ökade, utöver pris- och löneuppräknings (PLO), med 17 miljoner kronor, vilket motsvarades av en ökning på 20 miljoner kronor enligt beslutad vårändringsbudget samt ett avdrag på 2,9 miljoner kronor för den generella besparingen inom statsförvaltningen med anledning av pandemin. Anslagsökningen var en del i den nationella satsningen för att stärka svensk forskning enligt forsknings- och innovationspolitiska propositionen. Anslagen stod för största andelen av forskningsintäkter och låg, som under 2020, på 64 procent.

Intäkter av avgifter och bidrag ökade sammantaget med 15 miljoner kronor varav bidragen stod för största andelen. Bidragsökningen var planerad men blev lägre än vad

som beräknats för året. Covid19-pandemin med restriktioner gav fortsatta effekter på forskningen med förseningar i vissa projekt samt minskade driftkostnader och därmed mindre omfattning av bidragsprojekt än beräknat. En stor del av universitetets forskningsbidrag finansieras av EU och EU-bidragen minskade både under 2020 och 2021. 2021 var första året i innevarande programperiod och minskningen 2020-2021 följer de historiska utfallen vid byte av programperiod. Under året tillkom även ett statligt bidrag på 3,3 miljoner kronor, en satsning med syftet att minska effekterna av utebliven forskningsfinansiering på grund av Covid19-pandemin.

Tabell 4.1 Omslutning inom forskning och utbildning på forskarnivå, tkr.

Resultaträkning	2019	2020	2021	Förändring 2020--2021	Förändring % 2020-2021
Intäkter					
Anslag	251 304	262 470	284 344	21 874	8%
Avgifter	11 897	10 425	12 239	1 814	17%
Bidrag	153 543	134 215	147 355	13 140	10%
Finansiella intäkter	187	68	18	-50	-74%
Summa intäkter	416 931	407 178	443 956	36 777	9%
Kostnader					
Personal	293 659	287 562	307 766	20 204	7%
Lokaler	33 374	32 354	34 714	2 360	7%
Övriga driftkostnader	68 367	49 489	49 797	308	1%
Finansiella kostnader ¹	537	77	54	-23	-30%
Avskrivningar	19 722	16 295	18 830	2 534	16%
Summa kostnader	415 659	385 777	411 161	25 384	7%
Verksamhetsutfall	1 272	21 401	32 795	11 394	53%
Transfereringar					
Erhållna medel	9 702	21 355	25 552	4 197	
Lämnade bidrag	-9 702	-21 355	-25 552	-4 197	
Summa transfereringar	0	0	0	0	
Årets kapitalförändring	1 272	21 401	32 795	11 394	

¹ Justering av belopp 2019 med anledning av ändrad redovisningsprincip för andelar i hel- och delägda företag fr o m 2020.

Tabell 4.2 Avgifter och bidrag forskning och utbildning på forskarnivå per finansårsgrupp, tkr.

Finansårsgrupp	2019	2020	2021	Förändring 2020-2021	Förändring % 2020-2021
Forskningsråd	6 881	8 897	13 126	4 229	48%
Myndigheter	40 588	39 879	35 897	-3 982	-10%
Kommuner och Regioner	13 565	14 769	20 982	6 213	42%
Svenska forskningsstiftelser. och organisationer	36 066	33 536	42 957	9 421	28%
Svenska företag	9 231	5 484	6 339	856	16%
EU-medel, inklusive strukturfonder	55 576	39 373	37 585	-1 788	-5%
Utländska företag och organisationer	2 979	2 646	2 470	-176	-7%
Övriga intäkter	555	56	237	181	321%
Summa avgifter och bidrag	165 440	144 640	159 594	14 954	10%

De största enskilda bidragsgivarna 2021 var Vetenskapsrådet, Formas, Vinnova, Energimyndigheten, Kammarkollegiet, KK-stiftelsen, Mistra, samt EU:s regionala utvecklingsfond. Även kommuner och regioner stod för en stor andel. Bidrag från svenska företag minskade med 1 procent jämfört med 2020 till 3 procent av årets forskningsbidrag. Externfinansierad forskning uppgick till totalt 36 procent av de totala forskningsintäkterna.

Kostnaderna ökade med totalt 25 miljoner kronor, vilket motsvarade 7 procent ökning jämfört med 2020. Personalkostnaderna stod för den största andelen av ökningen och utgjorde totalt 75 procent av samtliga kostnader. Driftkostnaderna uppgick till samma nivå som året innan vilket, historiskt sett, var en ovanligt låg nivå. Resekostnaderna uppgick till 4 miljoner kronor, vilket motsvarade cirka en fjärdedel av kostnaderna åren innan pandemin. Fortsatta restriktioner medförde 2021, som under 2020, att bland annat konferenser och övriga fysiska träffar till största del ersattes med digitala möten eller flyttades fram till kommande år.

Forskningens totala överskott 2021 redovisades inom anslagsfinansierad verksamhet. En lägre bidragsfinansierad forskning än beräknat medförde en minskad omfattning av samfinansiering samt att tillkommande forskningsanslag under hösten inte fullt blev upparbetat. Intäkterna ökade därför i större omfattning än kostnaderna, vilket resulterade i ett större överskott än prognostiserat.

Myndighetskapitalet ökade med årets verksamhetsutfall och uppgick vid årets slut till 185 miljoner kronor, exklusive statskapital. Covid19-pandemins effekter och utmaningar för verksamheten under året medförde att extra satsningar som beslutats för att stärka forskningen och minska myndighetskapitalet genomfördes i mindre omfattning än planerat. Ökningen av myndighetskapitalet är tillfällig och målsättningen är fortsatt att det ska upparbetas och minskas till en lägre nivå, men vara tillräckligt för att kunna hantera oplanerade och tillfälliga ekonomiska svängningar i verksamheten.

Tabell 4.3 Intäkter och kostnader inom forskning och utbildning på forskarnivå, tkr.

Resultaträkning	Forskning och forskarutbildning			Uppdragsforskning		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Intäkter						
Anslag	251 304	262 470	284 344			
Avgifter	3 644	1 869	2 666	8 253	8 556	9 573
Bidrag	153 543	134 215	147 355			
Finansiella intäkter	187	68	18			
Summa intäkter	408 678	398 622	434 383	8 253	8 556	9 573
Kostnader						
Personal	288 232	281 339	301 162	5 427	6 223	6 605
Lokaler	32 843	31 671	34 022	531	683	692
Övriga driftkostnader	66 549	47 665	47 898	1 818	1 824	1 899
Finansiella kostnader ¹	537	76	53	1	1	1
Avskrivningar	19 637	16 155	18 681	84	141	149
Summa kostnader	407 798	376 905	401 815	7 861	8 872	9 346
Verksamhetsutfall	880	21 717	32 567	392	-316	227
Transfereringar						
Erhållna	9 702	21 355	25 552			
Lämnade	-9 702	-21 355	-25 552			
Summa transfereringar	0	0	0	0	0	0
Kapitalförändring	880	21 717	32 567	392	-316	227

¹ Justering av belopp 2019 med anledning av ändrad redovisningsprincip för andelar i hel- och delägda företag fr.o.m. 2020

4.2 Utbildning på forskarnivå

Utbildningen på forskarnivå består av två komponenter: en del där studenten genomgår kurser enligt samma typ av modell som gäller för utbildningen på grundnivå och avancerad nivå, och en del där studenten genomför ett eget forskningsprojekt och som ett resultat av detta publicerar en vetenskaplig skrift kallad licentiatuppsats eller doktorsavhandling, beroende på nivån för den forskarexamen som eftersträvas. Syftet är således tudelat – utbildningen ska både leda till att studenten får kompetens att agera självständig forskare, och till upprättandet av ny kunskap som kommer lärosätet till gagn. Utbildningen på forskarnivå står för en betydande del av Mittuniversitetets samlade forskningsverksamhet.

Mittuniversitetets forskarstudenter är i normalfallet anställda som doktorander vid lärosätet, men också andra typer av studiefinansiering förekommer. I de flesta fall rör sig detta om en anställning hos en annan organisation där utbildning på forskarnivå kan bedrivas som en del av arbetet, och där arbetsgivaren och Mittuniversitetet samverkar för såväl studentens kompetensutveckling som forskningens framåtskridande.

4.2.1 Forskarstuderande

Under året utlystes 37 anställningar som doktorand vid Mittuniversitetet och totalt inkom 381 ansökningar, vilket i genomsnitt motsvarar 10 sökande per plats i forskarutbildningen. Variationen mellan utlysningarna är dock betydande – som mest inkom 51 ansökningar till en utlyst anställning, och som minst inkom 1. Variationen beror huvudsakligen på utlysningens ämnesområde, där såväl konkurrensläget som annonseringstraditioner skiljer sig markant åt.

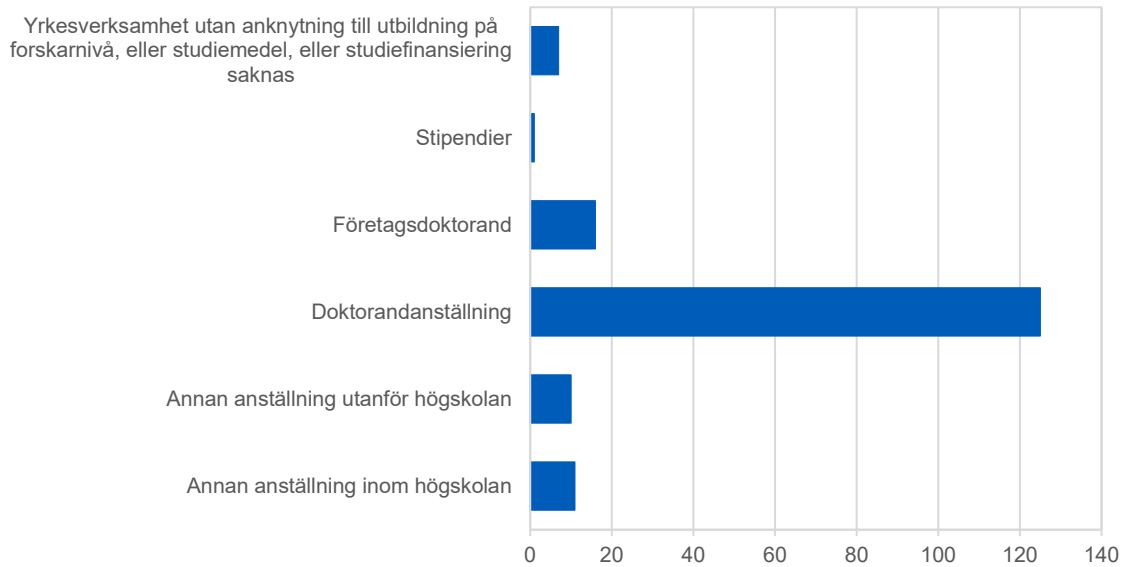
Totalt antogs 28 personer till utbildning på forskarnivå vid Mittuniversitet under 2021, vilket utgör en minskning jämfört med föregående år. Förändringen är dock marginell och kan sägas vara i nivå med föregående år. Antagningsvolymen är dock så pass begränsad att betydande svängningar kan förväntas ske mellan ett fåtal år beroende på finansieringsläge och befintligt antal forskarstudenter inom enskilda ämnesmiljöer. En minskande trend behöver därför observeras under en längre tidsperiod för att bedöma om den representerar en varaktig förändring av verksamheten. Av de 28 antagningarna syftade 14 till doktorsexamen och 14 till licentiatexamen.

Av de 14 antagna doktoranderna var 7 kvinnor och 7 män. Andelen kvinnor var något högre bland licentianderna. Eftersom det rör sig om så pass små volymer har enskilda variationer från ett år till ett annat stor effekt. Totalt fanns 164 forskarstudenter med någon registrerad aktivitet vid Mittuniversitetet under 2021, vilket är ett färre antal än föregående år. Det totala antalet forskarstudenter var dock högre än detta, eftersom forskarstudenter som exempelvis är föräldralediga eller av annat skäl inte anger sig vara aktiva i sin forskarutbildning inte framgår i sammanställningen.

Tabell 4.4 Nyantagna forskarstudenter.

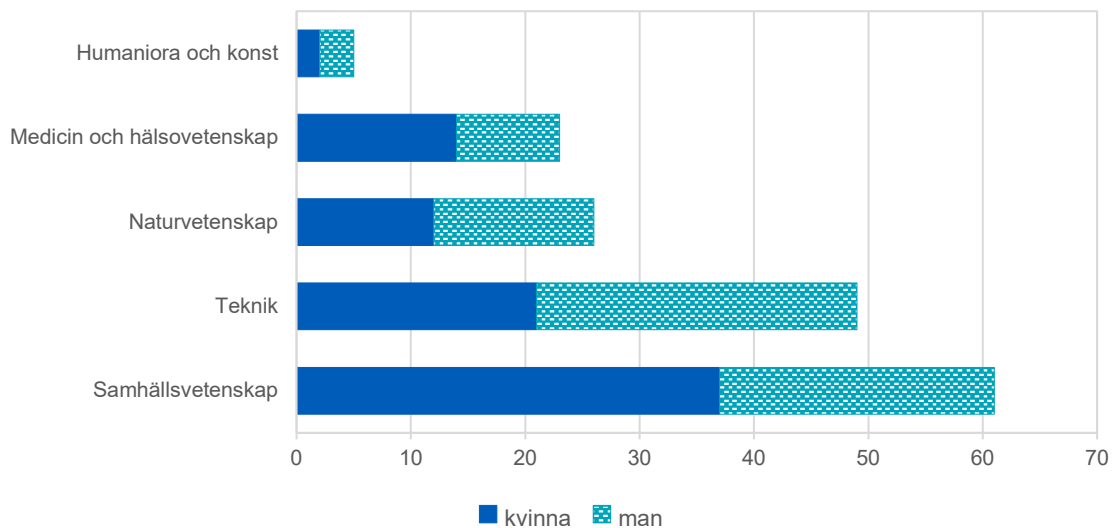
Forskarstuderande	2017	2018	2019	2020	2021
Doktorander	20	14	9	19	14
- Varav kvinnor	8	10	3	9	7
- Varav män	12	4	6	10	7
Licentiander	23	16	14	12	14
- Varav kvinnor	15	6	6	7	8
- Varav män	8	10	8	5	6
Totalt antal forskarstuderande	43	30	23	31	28

Det vanligaste sättet för forskarstudenterna att finansiera sina studier under året var en doktorandanställning, vilket var fallet för nära tre fjärdedelar av studenterna. Ytterligare en knapp tiondel hade någon annan typ av anställning inom högskolan, medan sexton procent hade en anställning utanför högskolesektorn som medger deltagande i forskarutbildning. Bland de forskarstuderande saknade fyra procent finansiering, vilket oftast kan förklaras av att deras tidigare studiefinansiering har löpt ut och att de därmed går på nominell övertid i utbildningen. En forskarstuderande kan dock även ha flera finansieringsformer samtidigt, vilket innebär att några av de som saknade finansiering endast gjorde det för en del av utbildningen.

Figur 4.1 Registrerade forskarstudenter per försörjningstyp 2021.

Forskarutbildningsämnena inom samhällsvetenskap och teknik svarade under 2021 tillsammans för två tredjedelar av alla forskarstudenter, med en mindre övervikt av samhällsvetenskapliga studenter. Könsfördelningen inom samtliga ämnen ligger inom den gräns på 60 – 40 som brukar betraktas som förhållandevis jämfördelad.

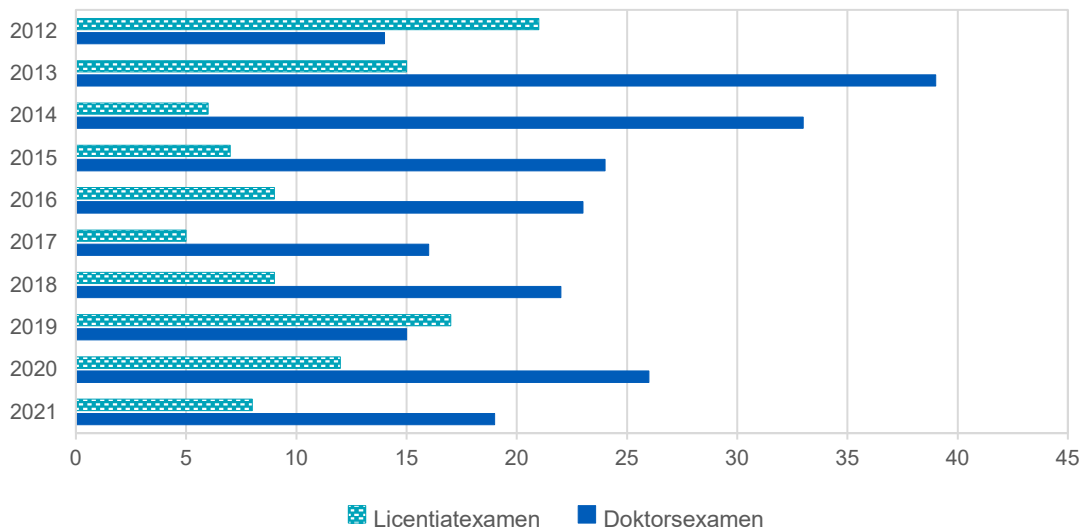
Figur 4.2 Registrerade forskarstudenter per ämnesområde 2021.

4.2.2 Forskarexamina

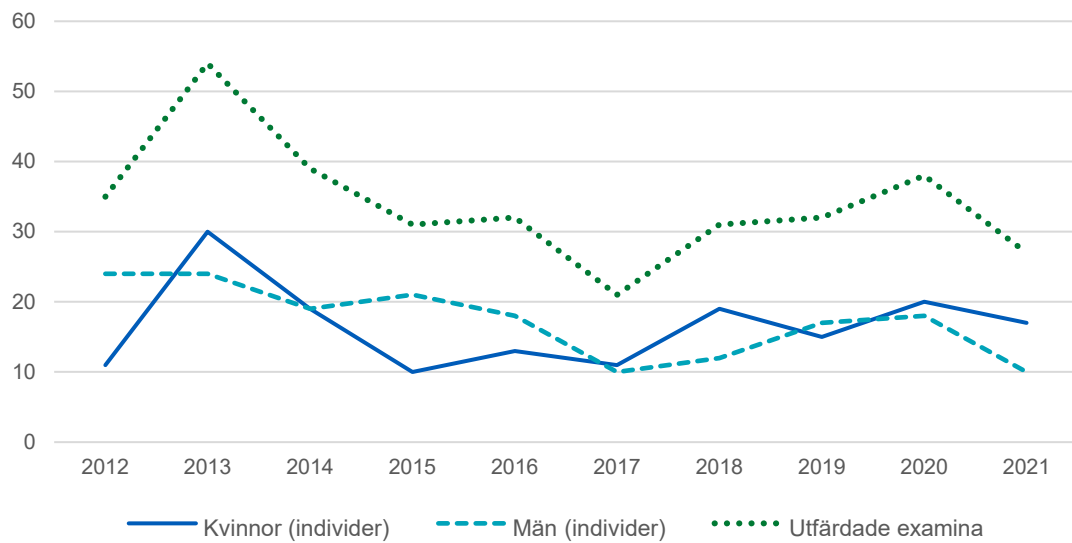
Mittuniversitetet utfärdade totalt 27 examina på forskarnivå under 2021, varav 17 kvinnor och 10 män. Detta är en lägre nivå jämfört med förra året, som då var den högsta nivån sedan 2014. Det är svårt att avgöra om årets minskning beror på Covid19-pandemin.

För de flesta år under det senaste decenniet har doktorsexamina varit den mest frekventa typen av utfärdad examen på forskarnivå, det är endast åren 2012 och 2019 som utgör ett undantag. Den ämnesmässiga tyngdpunkten för utfärdade examina tenderar att variera en del från ett år till ett annat, vilket beror på att volymerna är förhållandevis låga och ämnesmiljöernas antagningsmönster är cykliska. Ofta antas nya forskarstudenter strax innan eller strax efter att de gamla slutför sina utbildningar för att säkerställa en stabil forskarstudentvolym över tid.

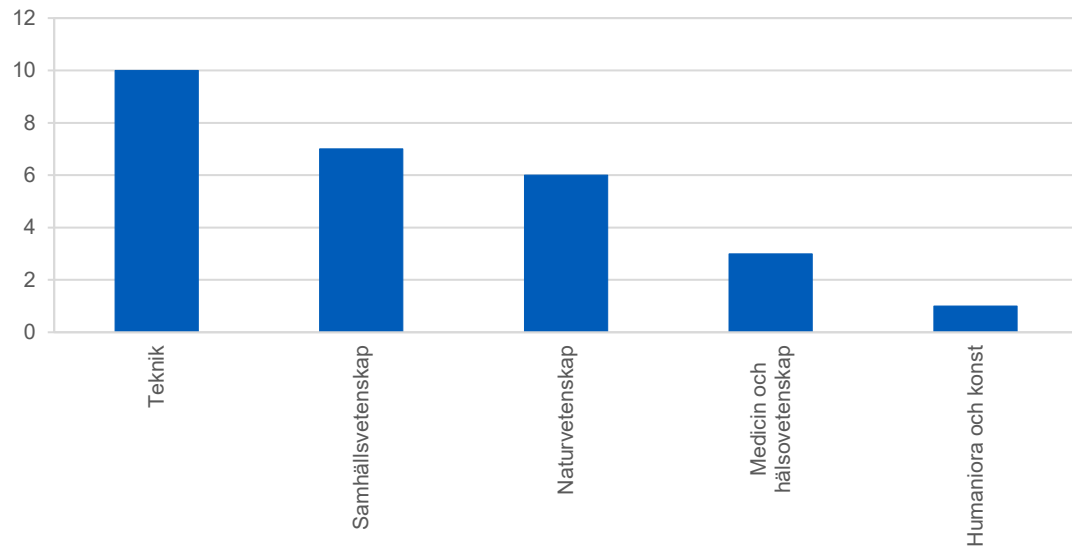
Under 2021 utfärdades flest examina inom teknikvetenskapliga ämnen, med samhällsvetenskapliga som närmast efterföljande. Under 2020 var naturvetenskapliga ämnen näst störst till antal utfärdade examina. För examinerade licentiander var genomsnittstiden 4,0 år för att få examen, föregående år var tiden 5,7 år. Motsvarande tid för doktorander var 6,7 år, föregående år var tiden 7,3.

Figur 4.3 Examina på forskarnivå per typ.

Figur 4.4 Examina och examinerade på forskarnivå.

Figur 4.5 Examina på forskarnivå per ämnesområde 2021.

4.3 Forskning

Vid Mittuniversitetet bedrivs forskning i två olika typer av miljöer: ämnesbaserade sådana och forskningscentra.

Den ämnesbaserade forskningen sker som en integrerad del av varje ämnesmiljö, och denna forskning har därmed särskilt stark koppling till utbildningsverksamheten inom respektive område. Eftersom Mittuniversitetet härbärgerar en stor bredd av ämnesmiljöer omfattar också den ämnesbaserade forskningen en stor bredd av olika discipliner, vilket medför att Mittuniversitetets forskningsverksamhet sammantaget är väl rustad att hantera en stor variation av olika typer av forskning som berör flera olika discipliner och ämnen.

Forskningsverksamheten inom de olika centrumbildningarna har en profilbärande funktion och utgör kraftsamlingar inom tematiska områden där det finns ett behov av en arena för samverkan kring gemensamma forskningsintressen. Ett forskningscentrum inkluderar inte några anställningar utan bemannas med personal från berörda avdelningar och bygger därmed vidare på de styrkor som återfinns inom respektive ämnesmiljö. Av Mittuniversitetets regler för forskningscentra framgår att det finns fem grundläggande villkor som ett forskningscentrum ska uppfylla:

- Centrumet ska vara av strategisk betydelse för universitetets utveckling
- Centrumets verksamhet ska vara strategiskt formulerad i vision och verksamhetsmål samt i gemensamma projekt
- Centrumets verksamhet ska ha en vetenskaplig eller konstnärlig excellens uttryckt i väletablerad och internationellt konkurrenskraftig forskning inom forskningsområdet
- Centrumet ska ha betydande samverkan med starka aktörer i omgivande samhälle och i internationella forskningsnätverk
- Centrumets verksamhet ska bygga på samverkan mellan flera ämnesområden

Verksamheten bör även normalt omsätta minst tio miljoner kronor per år i forskningsmedel.

Nedan görs en sammanfattande beskrivning av Mittuniversitetets åtta forskningscentrum:

- **Centrum för forskning om ekonomiska relationer** - Bedriver branschnära forskning om företags och individers ekonomiska relationer
- **DEMICOM** - Forskar om demokrati och kommunikation i det digitala samhället
- **ETOUR** - Utvecklar och kommunicerar kunskap om turism och resande
- **Fibre Science and Communication Network** - Bedriver forskning om biobaserade hållbara material från fibrer och cellulosa med höga miljöprestanda
- **Nationellt vintersportcentrum** – Är världsledande inom skidforskning och är olympiskt testcentrum för vinteridrott i Sverige
- **Risk and Crisis Research Centre** - Utvecklar och kommunicerar kunskap om risk, kris och säkerhet
- **Sensible Things that Communicate** - Utvecklar sensorbaserade system och tjänster inom elektronik och datateknikområdet.
- **Sports Tech Research Centre** – Bedriver forskning inom innovativ utveckling och verifiering av produkter, material, teknik och metoder.

4.3.1 Vetenskaplig produktion

När det gäller produktionen av refereegranskade publikationer vid Mittuniversitetet har det varit en positiv utveckling under 2021, se tabell 4.5. Det är framförallt antalet publicerade vetenskapliga artiklar, 401 stycken, som bidrar till utvecklingen. Mittuniversitetet har aldrig tidigare producerat fler artiklar på ett år. Under det tidigare rekordåret 2014 publicerades 374 vetenskapliga artiklar med författare affilierade till Mittuniversitetet. Därutöver tillkommer 56 vetenskapliga artiklar som publicerats "ahead-of-print" under året och eventuellt blir dessa formellt utgivna under 2022. Även antalet forskningsöversikter, så kallade reviews, är fler än tidigare. Andelen publicerade konferensbidrag har de senaste två åren legat på en betydligt lägre nivå än tidigare, vilket är både rimligt och förväntat när möjligheterna att resa och att hålla stora sammankomster varit begränsade av Covid19-pandemin. Årets produktion av konferensbidrag har dock inneburit en viss återhämtning mot ifjol. Det finns även en viss eftersläpning i inrapporteringen så årets publiceringstal kommer att stärkas ytterligare.

Tabell 4.5 Publikationer.

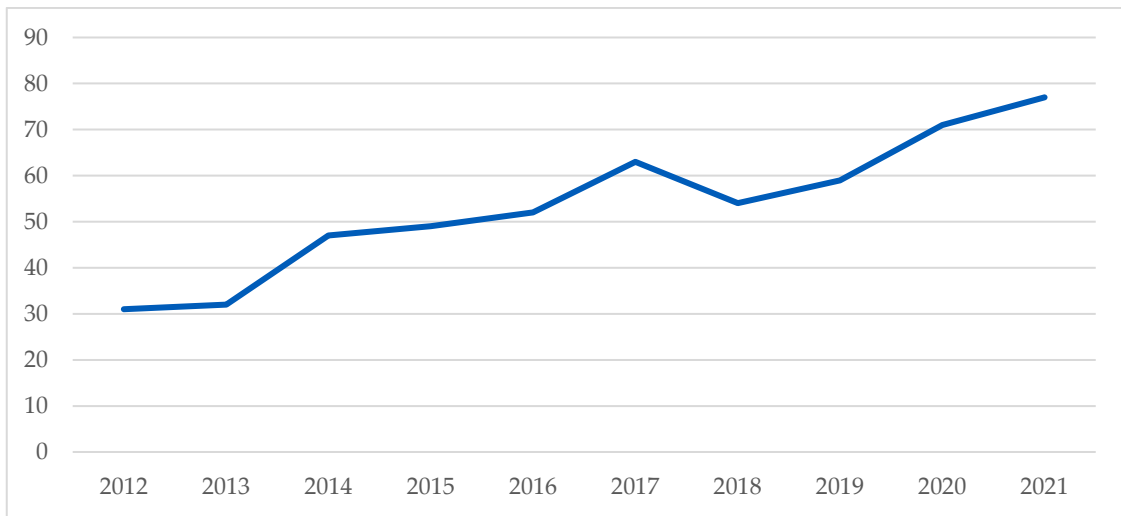
Publikationstyp*	2019	2020	2021
Vetenskapliga artiklar	324	339	401
Forskningsöversikter	7	4	10
Konferensbidrag	207	111	150
Totalt refereegranskade publikationer	538	454	561
Bok	5	8	8
Kapitel i bok, del av antologi	93	76	78
Samlingsverk (redaktörskap)	8	6	10
Vetenskaplig rapport	40	29	25
Totalt andra vetenskapliga publikationstyper	146	119	112

* Uppgifter uttagna ur DiVA 2022-01-18.

Utöver de i tabell 4.5 redovisade publikationstyperna tillkommer även andra som avhandlingar, data-set, populärvetenskap och debattartiklar.

Öppen tillgång (open access – OA) till forskningsresultat är en aktuell fråga då den demokratiserar tillgången till forskningspublikationer för såväl forskningsinstitutioner med begränsade ekonomiska resurser som för aktörer utanför den akademiska världen. Det kan i sin tur bland annat leda fram till en större samhällsnytta för den forskning som bedrivs på lärosätet, ett större genomslag och fler citeringar. Av dessa skäl avsätter lärosätet resurser för att underlätta tillgängliggörandet av Mittuniversitetets forskning, bland annat genom att ingå olika publiceringsavtal med vetenskapliga förlag samt genom att utveckla stödverksamhet kring öppen publicering. Av samma skäl kräver allt fler forskningsfinansiärer att forskningsresultat skall publiceras öppet tillgängligt.

Figur 4.6 visar hur stor andel av lärosätets vetenskapliga artiklar som publicerats med öppen tillgång de senaste åren. Trenden är mycket tydlig: allt fler artiklar vid lärosätet publiceras öppet tillgängliga. För 2021 utgör OA-artiklar cirka 77 procent av det totala antalet publicerade vetenskapliga artiklar och andelen har aldrig tidigare varit högre. Sett över en tioårsperiod har andelen mer än fördubblats och den förväntas stiga ytterligare inom de närmsta åren.

Figur 4.6 Andel av Mittuniversitetets vetenskapliga artiklar publicerade med öppen tillgång (OA) 2012 – 2021.

Citeringsgrad är ett vanligt mått vid utvärdering av forskningspublikationer. Det säger inte allt om publikationers kvalitet men ger en indikation på vilken uppmärksamhet samt genomslag en publikation fått i den akademiska världen. Eftersom olika forskningsfält har olika publicerings- och citeringstraditioner används normalt metoder för att göra citeringssiffror mer jämförbara. En sådan metod är att titta på hur publikationers citeringsgrad står sig mot andra publikationer inom samma fält, så kallade fältnormalisering. Under 2021 har Mittuniversitetets forskare författat flera publikationer som tillhör de allra mest citerade inom sitt fält enligt citeringsdatabasen Scopus. 22 publikationer tillhör den 95:e percentilen, det vill säga topp 5 procent inom sina fält och av dessa tillhör 4 publikationer den 99:e percentilen.

Bland de publikationer som har allra högst citeringsgrad inom sina respektive fält i år återfinns artiklar som berör vitt skilda ämnen som hållbar utveckling, turism, cellulosa, Covid19-pandemin, fridykning, Internet-of-Things, additiv tillverkning, förlossningsvård, journalistik och sociala medier. Gemensamt för majoriteten av de högst citerade publikationerna är att de har författare affilierade till något av lärosätets forskningscentra.

Mittuniversitetet författar publikationer tillsammans med organisationer som bedriver forskning över hela världen, nästan 70 länder är representerade bland dessa och de fördelar sig över alla kontinenter. Europeiska samarbeten dominerar och särskilt de i närområdet, som Norge och Finland. Andra europeiska länder som Mittuniversitetets forskare ofta sampublicerar med är Italien, Storbritannien, Tyskland och Portugal.

Utanför Europa är de mest förekommande länderna Kina, USA, Australien, Pakistan och Kanada. Samförfattandet sker i störst utsträckning med lärosäten, men även myndigheter, institut med forskningsanläggningar, företag och hälsovårdsorganisationer är vanliga partners. Figur 4.7 ger en bild av samarbetenas geografiska spridning.

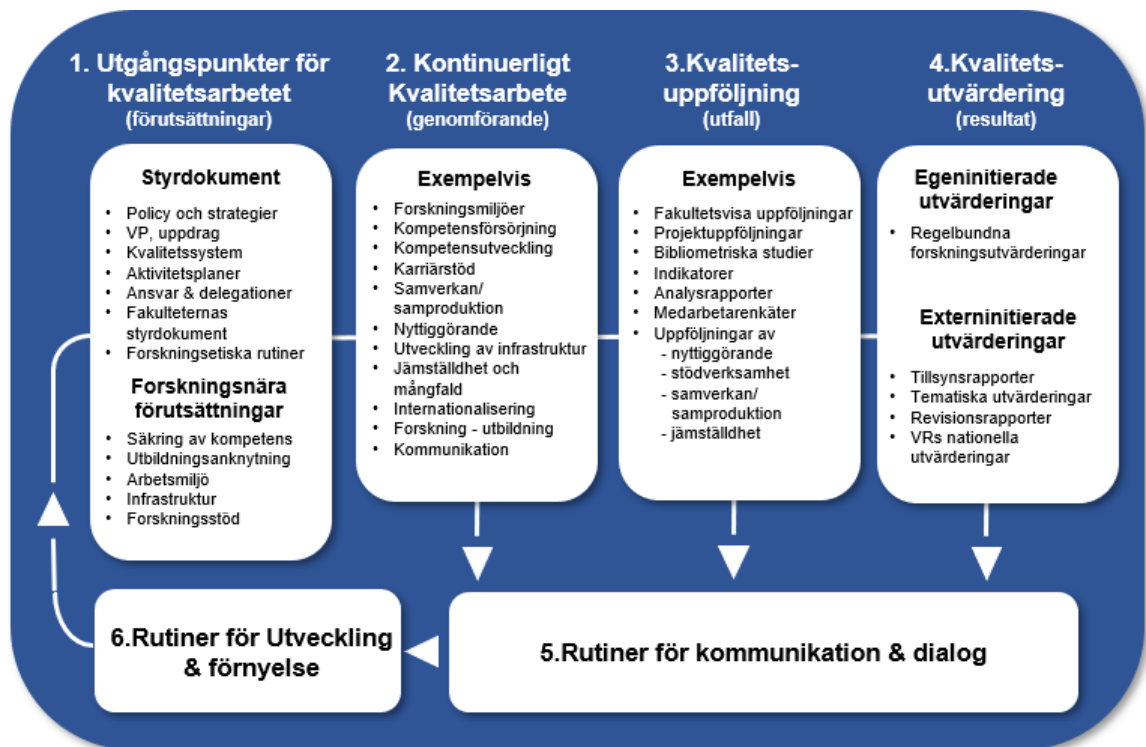
Figur 4.7 Fördelning per ort av samförfattare till Mittuniversitetets publikationer 2021.

4.4 Kvalitetsarbete i forskning och utbildning på forskarnivå

Mittuniversitetets kvalitetssystem för forskning består av tre delar; ett universitetsgemensamt kvalitetssystem där universitetets gemensamma utgångspunkter och rutiner beskrivs och de övriga två delarna beskrivs fakulteternas rutiner för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling. Även om det inte funnits något övergripande styrdokument tidigare har Mittuniversitetets forskning under alla år granskats och utvärderats löpande genom fakulteternas försorg.

Syftet med Mittuniversitetets kvalitetssystem för forskning är att skapa en struktur för kvalitetssäkring och systematisk kvalitetsutveckling av universitetets forskning. Kvalitetssystemet bygger på SUHF:s ramverk för kvalitetssystem för forskning och UKÄ:s vägledning för granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete avseende forskning.

Mittuniversitetets kvalitetssäkring av forskning sker till stor del genom egeninitierade kvalitetsutvärderingar, vilket bland annat inkluderar Assessment of Reserach and Co-production (ARC) och externinitierade kvalitetsutvärderingar.

Figur 4.8 Åskådliggörande av Mittuniversitetets kvalitetssystem för forskning.

Kvalitetssystemet beskriver hela kedjan för kvalitetsarbetet inom utbildningen – från grundläggande regelverk till genomförande, utfall och resultat – samt de rutiner för återkoppling och utveckling som ligger till grund för det kontinuerliga förbättringsarbetet. Kopplat till kvalitetssystemet finns en kommunikationsplan och systemet har tillgängliggjorts på webbplatsen.

Utvärdering av utbildning på forskarnivå ingår i Mittuniversitetets kvalitetssystem för utbildning på grund-, avancerad och forskarnivå. Sedan 2021 ingår forskarutbildningen i forskningsutvärderingen (ARC). Undantag gäller forskarutbildningar som utvärderas i Universitetskanslersämbetets (UKÄ:s) regi. Detta för att bland annat tillvarata synergier mellan forskning och forskarutbildning. Modellen för utvärdering av forskarutbildningen inom ramen för ARC baseras på samma modell som UKÄ använder vid de nationella utvärderingarna av forskarutbildningen.

4.4.1 Externa utvärderingssystem

Universitetskanslersämbetet ansvarar för kvalitetssäkring av forskningen vid universitet och högskolor. Granskning av forskning sker sedan 2021 i UKÄ:s kvalitetssäkringsgranskning. Fokus i granskningen ligger på hur lärosätena själva säkrar och utvecklar kvaliteten i utbildning och forskning.

Under slutet av 2021 inledde UKÄ sin granskning av Mittuniversitetets kvalitetssäkringsarbete som inkluderar forskning och utbildning. UKÄ beräknar att fatta beslut om granskningen i början av 2023.

Under 2021 har UKÄ inte genomfört någon utvärdering av forskarutbildning vid Mittuniversitetet men universitetet har mottagit beslutet gällande utvärderingen av utbildning inom organisk kemi som leder fram till doktorsexamen. UKÄ:s samlade bedömning är att utbildningens kvalitet är ifrågasatt. Mittuniversitetet ska senast den 23 november 2022 inkomma med en redogörelse för de åtgärder som vidtagits. Därefter kommer UKÄ att ta ställning till om det finns skäl att besluta att lärosätet inte längre får utfärda licentiatexamen och doktorsexamen inom organisk kemi.

Utvärdering av forskning genomförs även av Vetenskapsrådet. Deras utvärderingsmodell används för att göra nationella utvärderingar av forskningens kvalitet och betydelse inom olika forskningsämnen. 2020 genomfördes en pilotutvärdering på fjorton lärosäten, där Mittuniversitetet ingick, gällande svensk forskning inom statsvetenskap.

4.4.2 Interna utvärderingssystem

Som en del i lärosätets kvalitetssystem för forskning genomförs lärosätesövergripande forskningsutvärderingar, Assessment of Research and Co-production (ARC). Syftet med utvärderingen är att ge en övergripande bild av den aktuella situationen när det gäller forskning och forskarutbildning inom miljöerna vid Mittuniversitetet, men också att få rekommendationer för den fortsatta utvecklingen av såväl forskningen som forskarutbildningen.

Utvärderingarna genomförs med bedömningskriterier härledda ur Högskolelagen, Högskoleförordningen, UKÄ:s bedömningsgrunder samt de kvalitetskriterier för forskning som antogs av SUHF 2019. Utvärderingarna genomförs i normalfallet med ett intervall på mellan sex till sju år. Modellen för utvärdering av forskarutbildningen baseras på självvärdering och annat relevant underlag samt på platsbesök av externa

expertpaneler. Inom denna utvärdering ingår perspektiven jämställdhet, arbetsliv och samverkan samt forskarstuderandes perspektiv.

Under 2021 har omgång ett av forskningsutvärderingen, ARC21, genomförts. I den första delen av utvärderingen har fokus legat på verksamheten vid Mittuniversitetets åtta forskningscentrum och forskningsämnena knutna dit, liksom forskarutbildningsämnena. Rapporterna och bedömaregruppernas rekommendationer har diskuterats inom respektive nämnd och respektive nämnd beslutar om eventuella åtgärder.

5 Samverkan, innovation och nyttiggörande

Mittuniversitetet bedriver samverkan i utbildning och forskning med företag, offentlig sektor, organisationer och andra lärosäten. Detta sker både nationellt och internationellt. Samverkan bedrivs inom hela lärosätet och på central nivå är Mittuniversitetet tillsammans med ett 20-tal andra lärosäten med i den ideella föreningen UniLink som utgör en diskussions- och samarbetsplattform för samverkan.

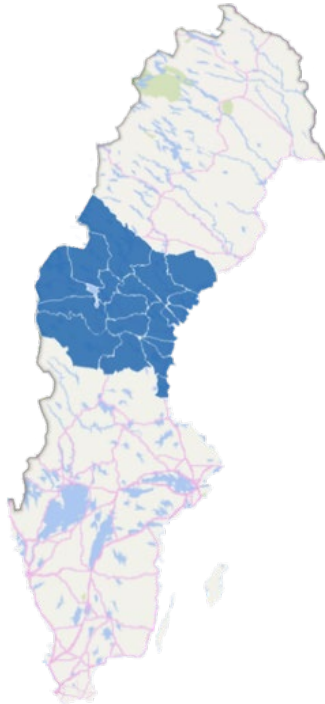
5.1 Samverkan i utbildningen

Samverkan är en integrerad del av utbildningen och förser studenterna med kunskap som möter arbetsmarknadens och samhällets behov. Genom dialog med externa organisationer utformas praktiska inslag av samverkan inom och inför framtagande av utbildningarna. Det inkluderar allt från gästföreläsningar, extern representation i programråd och studiebesök till praktik och verksamhetsförlagd utbildning. Det förekommer också att studenternas examensarbeten författas i samarbete med en extern part.

Uppdragsutbildning är ett exempel på verksamhet där Mittuniversitetet tillsammans med olika uppdragsgivare arbetar för att genomföra utbildningar med hög kvalitet. Exempel på detta är Mittuniversitetets samverkan med Skolverket där lärosätet har i uppdrag att bedriva Lärarlyftet, Rektorsprogrammet och andra uppdragsutbildningar som riktar sig till yrkesverksamma i skolverksamhet.

Under 2021 har ett arbete med att utveckla och etablera ett lärosätessammansatt stöd och strukturer för uppdragsutbildning bedrivits i syfte att skapa bättre förutsättningar för att tillvarata utvecklingsmöjligheter avseende lärosätets utbildningar och samverkan regionalt, nationellt och internationellt. Ett konkret exempel under året är samverkan med Myndighetsnätverket i Västernorrland, där behoven av kompetensutvecklande utbildningar kartlagts i ett gemensamt arbete och där nästa steg är att i samverkan ta fram utbildningar som möter behoven och att genomföra dessa under nästa år.

Ett annat exempel är en satsning på ett välfärdspaket inom Mittuniversitetets BLAD-projekt (Behovsstyrt Lärande genom Anpassat Deltagande). Under 2020–2022 arbetade BLAD med att skapa förutsättningar för Mittuniversitetet att vara en stark aktör som bidrar till teknikstött livslångt lärande genom starka och långsiktiga samverkansformer med aktörer från det omgivande samhället.

Figur 5.1 Kommuner med samverkansavtal inom det regionala utvecklingsnätverket.

Inom det regionala utvecklingsnätverket (RUN) samverkar Mittuniversitetets lärarutbildningar med 19 kommuner i Jämtland, Västernorrland och delar av Hälsingland. Syftet med samverkan inom RUN är att utveckla hög kvalitet i undervisning och utbildning inom Mittuniversitetets lärarutbildningar liksom kommunernas skolverksamheter genom samverkan mellan vetenskap och beprövad erfarenhet.

För att stödja samverkansaktiviteterna bedriver Mittuniversitetet också ett samverkansarbete på central nivå. För utbildningens del är detta arbete indelat i tre tidsperspektiv: före, under och efter utbildningen.

5.1.1 Samverkan före utbildningen

För att upprätthålla goda kontakter med olika typer av intressenter för Mittuniversitetets utbildningsverksamhet, och därmed tillgodose såväl universitetets som det omgivande samhällets behov, bedriver universitetet samverkan med externa parter som tar sikte på att skapa bästa möjliga förutsättningar för utbildningen. Detta rör sig exempelvis om samverkan kring kompetensförsörjningsbehov samt att skapa bryggor till högre utbildning för framtida studenter i dialog med skolhuvudmän och andra intressenter.

Inom det regionala utvecklingsnätverket (RUN) är syftet med samverkan att utveckla hög kvalitet i undervisning och utbildning inom Mittuniversitetets lärarutbildningar liksom kommunernas skolverksamheter genom samverkan mellan vetenskap och beprövad erfarenhet.

Inom RUN bedrivs gymnasiesamverkan i syfte att stärka samverkan mellan Mittuniversitetet och regionens gymnasieskolor och förbättra förutsättningarna för övergång till högre studier i regionen. Gymnasiesamverkan innebär återkommande utbyten mellan gymnasielärare, gymnasieelever och representanter för ämnen och institutioner på universitetet. För att kunna bibehålla dessa utbyten under den pågående Covid19-pandemin har ett webbkoncept, *Vetenskapsportalen*, utvecklats med syfte att inspirera och ge verktyg till elever som ska skriva sitt gymnasiearbete och till gymnasielärare som handleder gymnasiearbetet.

En annan typ av samverkan är Barnens universitet som startade våren 2020. De primära målgrupperna är årskurserna 2, 5 och 8 i Västernorrland och Jämtland, men även andra årskullar kan beröras. Syftet är att väcka intresse för vetenskap och högre studier redan i tidig ålder. För att nå ut med aktiviteterna nyttjar projektet RUN:s utvecklingsnätverk.

5.1.2 Samverkan under utbildningen

En del av Mittuniversitetets samverkan inom utbildningsverksamheten består av arbetslivsanknytning under studenternas utbildningstid. Denna typ av samverkan omfattar allt från extern representation i styrelser och programråd till gästföreläsare vid enskilda kurser. Detta skapar förutsättningar för studenter att samarbeta med arbetsgivare kring praktikplatser, examensarbeten och möjligheten att erbjudas anställningar. Under 2021 har 762 studenter varit registrerade på kurser med verksamhetsförlagd utbildning bara inom lärarutbildningen. Motsvarande utbildningsmoment finns även på många andra håll inom verksamheten, bland annat inom professionsutbildningarna, såsom sjuksköterske- och socionomutbildningarna och i generella program, såsom det förvaltningsjuridiska programmet och journalistprogrammet. För att underlätta kontakter mellan studenter och potentiella arbets- eller uppdragsgivare driver Mittuniversitetet en uppdragsportal vid namn Karriärsök, som utgör en digital plattform för utannonsering av olika typer av uppdrag till universitetets studenter.

Mittuniversitetet har även mentorprogram och under 2021 har 70 mentorpar inlett samarbeten. Arrangemanget, Mötesplats Campus, där arbetsgivare har kunnat möta studenter har på grund av Covid19-pandemin genomförts i ett digitalt format under både vår- och höstterminen.

Ett arbetsintegrerat grundlärarprogram bedrivs sedan 2019 vid Mittuniversitetet i samverkan mellan lärarutbildningen och 15 kommuner i Jämtlands och Västernorrlands län samt delar av Hälsingland genom samverkansstrukturerna inom RUN. I den arbetsintegrerade lärarutbildningen studerar studenterna två dagar i veckan vid Mittuniversitet och arbetar tre dagar i veckan i någon av samverkanskommunerna. Detta är ett arbetssätt som stärker integrering av teori och praktik under utbildningen samt möter kompetensförsörjningsbehovet i kommunerna. Under 2021 har lärarutbildningen och kommunerna bedrivit ett utvecklingsarbete i syfte att under 2022 starta upp ytterligare en kursgrupp inom den arbetsintegrerade lärarutbildningen.

Även övningsskoleverksamhet bedrivs i samverkan mellan Mittuniversitetets lärarutbildning och kommuner. Övningsskolor har under 2014–2019 utvecklats och etablerats genom en nationell försöksverksamhet. Under 2021 har ett utvecklingsarbete bedrivits vid Mittuniversitetet för att förbereda för fler övningsskolor och fortsatt utbildning av personal vid övningsskolor.

5.1.3 Samverkan efter utbildningen

En del av detta arbete består av upprätthållandet av ett alumnätverk, som under 2021 hade cirka 1500 medlemmar. Universitetet har även etablerat nätverk i sociala medier och på LinkedIn har lärosätet drygt 43 000 följare och på Facebook cirka 19 000 följare med totalt över 62 000 medlemmar.

Utöver upprätthållandet av dessa kontaktvägar arbetar Mittuniversitetet även med att stärka anknytningen till alumnerna genom särskilda insatser. Exempel på sådana insatser utgörs av utmärkelserna årets respektive månadens alumner, där pristagarna bland annat inbjuds att hålla inspirationsföreläsningar för nuvarande studenter.

Genom samverkan mellan lärarutbildningen och skolhuvudmän inom RUN bedrivs kompetensutvecklingsaktiviteter och nätverksverksamhet för verksamma lärare och rektorer utifrån årliga handlingsplaner för RUN. Under åren 2020–2022 baseras denna samverkan på gemensamt framtagna samverkansmål som berör kompetensförsörjning,

digitalisering, systematiskt kvalitetsarbete med särskilt fokus på ledarskap och likvärdighet.

5.2 Samverkan i forskningen

Mittuniversitetets vision är att vara ett globalt universitet med ett regionalt engagemang. Genom att delta i olika forskningsprojekt, forskargrupper och forskarskolor producerar Mittuniversitetet kunskap och expertis som i sin tur kan användas för att driva regional utveckling i samverkan med olika aktörer.

Mittuniversitetet har även i uppdrag att stödja det omgivande samhället, vilket tar sig uttryck i samarbeten med en rad olika organisationer som inte tillhör den akademiska världen. Ibland ger samarbetet upphov till publikationer och det ger möjlighet att skaffa sig en bild av omfattningen och arten av samarbetet. Under 2021 har ett hundratal sådana publiceringar skett och det är tydligt att det även detta år finns en tonvikt på det geografiska närområdet och europeiska länder som Tyskland, Norge, Finland och Italien. I statistiken finns 25 olika länder representerade och bland de utomeuropeiska nationerna är Kina och USA mest förekommande. I figur 5.2 ges en bild av den geografiska spridningen på de här samarbetena.

Mittuniversitetet har samarbetat tillsammans med ett flertal svenska myndigheter på olika nivåer samt med närområdets regioner, länsstyrelser och kommuner, men även Region Stockholm, SMHI och SIDA. Bland utländska myndigheter finns till exempel den kinesiska och den polska vetenskapsakademien, Finlands Naturresursinstitut LUKE, Finlands miljöcentral SYKE och flera regionala norska hälsovårdsmyndigheter.

När det gäller hälsovårdsorganisationer har Mittuniversitetet främst samarbeten med Östersunds sjukhus samt universitetssjukhus som Karolinska i Stockholm och Sahlgrenska i Göteborg. Vad gäller utländska samarbeten med hälsovårdsorganisationer som förekommer mer än en gång kan nämnas sjukhuset i Levanger, universitetssjukhuset i Zürich och universitetet i Nijmegens och deras medicinska centrum.

Det pågår även forskningssamarbeten med företag som resulterat i vetenskapliga publikationer. Inom Sverige har vi under året publicerat flertalet artiklar med stora skogsföretag som Holmen Paper AB och MoRe Research AB. En del utländska företag förekommer också men endast vid enstaka publiceringar.

Vissa delar av forskningen är beroende av möjligheten att kunna använda stora forskningsanläggningar med specialiserad utrustning. Forskare vid forskningsinstitut som erbjuder dessa faciliteter förekommer ofta vid sampublicering. I år utmärker sig Institutet för avancerad teknologi i Shenzhen i Kina, institutet för mikroelektroniska och mekatroniska system (IMMS) i Tyskland liksom det federala tyska institutet för materialforskning och testning BAM. Som tidigare återkommer partikelacceleratorer lokaliserade i flera europeiska länder i de här sammanhangen även i år. I Sverige har vi haft samarbeten med forskningsinstitut som till exempel Skogforsk och Ratio. Slutligen ska sampubliceringen med RISE, som samlar flertalet svenska forskningsinstitut, särskilt omnämnas som den viktigaste partnern i de här sammanhangen.

Figur 5.2 Geografisk placering av samförfattare utanför universitets- och högskolesektorn.

En stor del av det centrala arbetet kring samverkan i relation till forskningsverksamheten består i övrigt av att skapa förutsättningar för denna och andra typer av samarbeten direkt mellan enskilda forskare eller forskargrupper och externa parter. Som ett led i detta arbete har Mittuniversitetet tecknat samverkansavtal med flera externa parter, däribland kommunerna i Sundsvall, Östersund, Timrå och Härnösand. Dessa avtal omfattar bland annat ett flertal projekt där forskare från Mittuniversitetet samarbetar med kommunernas tjänstemän kring gemensamma frågeställningar för att se och lösa problem och utmaningar som finns i samhället.

För ökade förutsättningar till fler internationella samarbetsprojekt är Mittuniversitetet med i North Sweden European Office, ett samlat kontor i Bryssel för norra Sverige, en samverkan mellan de regionala politiska myndigheterna, universitetet och näringslivets organisationer i de fyra nordligaste regionerna.

ULF (Utveckling, Lärande, Forskning) är en nationell försöksverksamhet för praktiktäna skolforskning i samverkan som genomförs på uppdrag av regeringen mellan åren 2017 och 2021. Mittuniversitetet samverkar inom ULF-försöksverksamheten med Umeå, Luleå och Örebro Universitet samt Dalarnas och Mälardalens högskola. Det övergripande nationella målet för ULF är att utveckla och pröva hållbara samverkansmodeller mellan akademi och skola vad gäller forskning, skolverksamhet och lärarutbildning. Denna samverkan syftar bland annat till att stärka den vetenskapliga grunden och det vetenskapliga förhållningssättet i såväl olika skolverksamheter som lärarutbildningarna samt att utveckla samarbetet mellan skola och akademi när det gäller att initiera och bedriva forsknings- och utvecklingsprojekt.

Mittuniversitetets lärarutbildning samverkar i ULF-försöksverksamheten med 19 kommuner inom det Regionala utvecklingsnätverket, RUN. Under 2021 har två forskningsprojekt och åtta forskningscirkel genomförts i samverkan. Beslut om att den nationella försöksverksamheten förlängs till 2024 togs i slutet av året, vilket innebär att samverkansmodellerna kring forskningsprojekten och forskningscirkelna kommer att vidareutvecklas och fler samverkansmodeller för praktiktäna skolforskning kommer att prövas.

5.3 Innovationsverksamhet

Mittuniversitetets strategi slår fast att forskning och utbildning ska hålla hög kvalitet och att forskningsresultat ska komma till nytta. Universitetet betraktas som en viktig part i innovationssystemet och ska erbjuda en miljö som gör det möjligt för studenter, forskare och samverkanspartners att förverkliga sina mål för att uppnå största möjliga nytta.

Den innovationsstödjande verksamheten vid Mittuniversitetet samlas i funktionen Miun Innovation. Teamet av innovationsrådgivare, sex heltidstjänster, har tillsammans kompetens inom områden såsom hantering av immateriella tillgångar, nyttiggörande, affärsutveckling, innovationsledning och finansiering i tidiga skeden. Verksamheten är en del av Innovationskontoret Fyrklövern som beskrivs nedan. Universitetets holdingbolag

(Miun Holding AB) samt de universitetsnära inkubatorerna Bizmaker och PEAK Region AB utgör viktiga aktörer i det universitetsnära innovationsstödsystemet vad gäller möjligheten till kommersialisering och nyttiggörande av forskning.

Mittuniversitetet jobbar systematiskt med att inkludera entreprenöriella förmågor inom utbildningen. Detta genom att innovationsstödet vid lärosätet är delaktigt vid olika kursintegrerade moment som behandlar innovation, entreprenörskap och entreprenöriella förmågor. Momenten återfinns inom både humaniora och teknik. Totalt är modulerna integrerade i 14 utbildningsprogram.

Karlstads universitet, Linnéuniversitetet, Mittuniversitetet och Örebro Universitet driver tillsammans ett av landets innovationskontor; Fyrklöver. Innovationskontoret ska ge ett kvalificerat stöd samt initiera och stimulera nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap vid de fyra lärosätena. En styrka ligger i gemensamma ansträngningar och ständigt erfarenhetsutbyte kring innovationsstödande frågor.

Innovationskontorets uppdrag handlar både om att stimulera till en innovationsdrivande verksamhet inom forskning och utbildning, och att individuellt stödja de forskare och studenter som vill utveckla forskningsbaserade och kunskapsintensiva idéer, till exempel nya varuprodukter, tjänster, processer eller metoder.

Innovationskontoret Fyrklöver har genom de innovationsfrämjande funktionerna vid respektive lärosäte en tydlig lokal förankring men drar även stor nytta av det samarbete som sker över lärosätesgränserna. Under 2021 har innovationskontoret fokuserat på kommunikation av resultat både för året som sådant men även primärt resultat över tid då nyttiggörandefrågorna kräver långsiktighet. Två kommunikativa insatser har varit att ta fram material kring "case stories" för pågående och genomförda resultat från akademien från starten av innovationskontoret och framåt, vilket resulterade i en folder. Del två var framtagandet av filmer för att visa på den nytta som innovationskontoret skapar. Dessa återfinns nu via www.miun.se/innovation. De interna processerna för innovationskontoret har också utvecklats genom införandet av ett caseråd mellan lärosätena inom Fyrklöver.

Den operativa verksamheten organiseras inom arbets- och projektgrupper som kopplar mot innovationskontorets verksamhetsplan och de Fyrklövergemensamma projekt som drivs. Genom grupperna har alla noder inom innovationskontoret tät kontakt. En elfte

omgången av doktorandkursen "Att nyttiggöra forskning och vetenskap (4,5 hp)" genomfördes på grund av Covid19-pandemin för andra året i rad i digitalt format. 26 doktorander, varav 10 kvinnor och 16 män, examinerades från denna kurs. Doktoranderna representerade precis som tidigare en bredd av ämnesdiscipliner och nationaliteter från samtliga lärosäten.

Vad gäller inspirationstillfällen så har färre genomförts än ett normalår men fler personer har nåtts. Efter nedgången 2020 har arbetssätten utvecklats för att möta de förändrade förutsättningarna.

Under 2021 hanterade Fyrklövern 569 idéer. En idé definieras och avgränsas av Mittuniversitetet främst utifrån två kriterier, att:

- den är kunskapsbaserad; det vill säga har ursprung i den akademiska miljön, och
- den är en potentiell innovation.

Av de idéer som varit föremål för rådgivningsprocess har 67 ansökningar beviljats verifieringsmedel 2021, framför allt till forskare men även till studenter. Verifiering definieras och avgränsas av Mittuniversitetet utifrån att idéerna beviljats verifieringsmedel, det vill säga att en verifieringstjänst har köpts. Andelen ansökningar avseende verifieringsmedel ligger något över ett normalår inom Fyrklövern och normalt avseende Mittuniversitetet.

5.3.1 Holdingbolaget

Holdingbolaget har under 2021 investerat i två nya bolag. Gemensamt för de båda bolagen är att de arbetar med materialutveckling ur ett hållbarhetsperspektiv. Det ena arbetar med teknologi för framtagning av våtstabilt papper medan det andra utvecklar återvinningsbara och fossilfria produkter inom ljus/värmeljustillverkning.

Miun Holding har innehav i totalt sju mindre bolag som startas, med idéer från universitetet som grund.

Styrelsen för bolaget har under året lyft frågan om bolagets framtida verksamhetsmässiga och finansiella förutsättningar till universitetets rektor. För att bolaget på sikt ska klara sig finansiellt måste bolagets organisation och uppdrag förändras. Ledningen för universitetet har därför valt att påbörja en sådan översyn. Vid sidan av det så avvaktar universitetet och bolaget regeringens eventuella åtgärder till följd av SOU 2020 59 *Innovation som drivkraft-från forskning till nytta.*

Tabell 5.1 Flödestal för innovationskontoret.

	2017	2018	2019	2020	2021
Antal inspirationstillfällen, anställda	111	123	163	105	141
- Varav Mittuniversitetet	21	25	22	12	14
Antal deltagare på inspirationstillfällen, anställda	1 099	1 604	1 747	1 447	1 871
- Varav Mittuniversitetet	244	234	262	172	150
Antal inspirationstillfällen, studenter	429	331	420	315	288
- Varav Mittuniversitetet	100	73	58	36	44
Antal deltagare på inspirationstillfällen, studenter	9 578	8 752	9 390	6 356	9 496
- Varav Mittuniversitetet	2 127	2 494	1 618	1 078	1 098
Antal utvärderade idéer, från anställda	77	84	117	65	71
- Varav Mittuniversitetet	20	22	19	14	14
Antal utvärderade idéer, från studenter	389	807	485	672	498
- Varav Mittuniversitetet	164	302	249	295	310
Antal som sökt verifieringsmedel (externa medel)	55	68	75	74	74
- Varav Mittuniversitetet	27	21	29	24	24
Antal som erhållit verifieringsmedel (externa medel)	53	61	63	65	67
- Varav Mittuniversitetet	27	20	26	22	24
Antal sökta IPR	8	9	9	13	13
- Varav Mittuniversitetet	2	2	2	7	2
Antal beviljade IPR	7	5	1	4	5
- Varav Mittuniversitetet	2	1	0	1	0
Inflöde till licensbanken (nya innovationer)	11	6	1	0	0
- Varav Mittuniversitetet	2	2	0	0	0
Tecknade licensavtal via licensbanken	10	29	56	91	1
- Varav Mittuniversitetet	0	0	0	0	0
Antal idéer överlämnade till inkubatorer	12	16	16	16	21
- Varav Mittuniversitetet	6	3	2	3	3
Case överlämnade till holdingbolag	10	8	2	4	7
- Varav Mittuniversitetet	2	0	0	1	2
Antal nystartade bolag (via anställda)	11	9	13	11	11
- Varav Mittuniversitetet	3	1	3	3	1
Antal nystartade bolag (via studenter)	74	75	133	132	86
- Varav Mittuniversitetet	11	5	2	2	1

6 Verksamhetsövergripande frågor

Mittuniversitetets lärosätesövergripande aktiviteter har under 2021 haft ett starkt fokus på kvalitetsförbättrande åtgärder inom områdena attraktivitet som arbetsgivare, externfinansiering, regional samverkan, hållbar utveckling, internationalisering och kvalitet. Detta för att för att bland annat säkerställa goda förutsättningar för utbildnings- och forskningsverksamheten.

6.1 Mittuniversitetets strategi

Under 2018 utvecklade Mittuniversitetet en ny lärosätesövergripande strategi som vägleder universitetets arbete till och med 2023. Strategin omfattar hela verksamheten: utbildning, forskning, samverkan och stödverksamhet. Strategin utgår från fyra effektområden som beskriver vad universitetets arbete ska leda fram till, och som ska sätta tonen för arbetet: Hållbar utveckling, relevans, kvalitet och attraktivitet. För att främja dessa effektområden har det utformats en gemensam vision som beskriver Mittuniversitetets eftersträvade roll i akademien och samhället: *Mittuniversitetet är ett globalt universitet med regionalt engagemang där vi forskar och utbildar för hela livet*. För att utveckla verksamheten i linje med visionen har Mittuniversitetet definierat fyra övergripande mål som utgör betydelsefulla steg på vägen framåt.

Under 2021 har arbetet med strategin, liksom tidigare år, ingått i universitetets verksamhetsplaneringsprocess. Utöver planering och genomförande av aktiviteterna har universitetet använt de verksamhetsövergripande indikatorerna, kopplade till strategin, som diskussionsunderlag vid uppföljning av verksamhetens samlade färdriktning.

Figur 6.1 Mittuniversitetets strategi 2019 – 2023.

6.2 Universitetsövergripande kvalitetsarbete

I linje med strategin utgör kvalitetsaspekter centrala överväganden för allt arbete vid Mittuniversitetet och kvalitetsarbetet utgör en integrerad del i alla aktiviteter som bedrivs vid lärosätet. Många av dessa kvalitetsprocesser är sammanhållna inom de ben av verksamheten som de primärt vilar på, forskning respektive utbildning. Det finns dock även ett antal kvalitetsfrågor som har karaktär av allmänna angelägenheter för verksamheten i sin helhet. Bland dessa frågor återfinns hållbar utveckling, studentinflytande, frågor om jämställdhet och lika villkor samt breddad rekrytering och breddat deltagande.

6.2.1 Hållbar utveckling

Utifrån bland annat Universitetskanslersämbetets tematiska utvärdering 2017 pågår flera styrnings- och utvecklingsprocesser för att stärka Mittuniversitetets hållbarhetsarbete. Mittuniversitetet har bland annat en strategi sedan 2018 där hållbar utveckling utgör såväl ett centralt värde som ett specifikt delmål i Mittuniversitetets lärosätesövergripande

strategi. Hållbar utveckling ingick, likt tidigare år, som ett prioriterat område i Mittuniversitetets verksamhetsplan

Stödet kopplat till hållbarhetsarbetet utvecklats sedan den tematiska utvärderingen och det har till exempel anställts hållbarhetskoordinatorer, Mittuniversitet har anslutit sig till klimatrådet för universitet och högskolor och en klimatstrategi för Mittuniversitetet har fastställts. Som ett led i att utveckla universitetets årliga miljöledningsrapport enligt förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter upprättas årligen, sedan 2020, en hållbarhetsredovisning.

Under 2021 har en miljöutredning genomförts med syftet att identifiera Mittuniversitetets miljöaspekter, direkt och indirekt. Målet var att bidra till att minska miljöbelastningen och bidra till Sveriges miljö kvalitetsmål, genom Agenda 2030 uppnå FN:s globala hållbarhetsmål samt att följa upp och synliggöra miljöarbetet.

Implementeringsarbetet av klimatstrategin har påbörjats och konkreta aktiviteter har utarbetats för att nå målen. Information om universitetets arbete med hållbarhetsfrågorna har samlats på webben och alla nyheter taggas med hållbarhet och de globala målen så att det är enkelt för besökaren att samlat se vad Mittuniversitetet gör. En inspirationsfilm har tagits fram där goda exempel från universitetets hållbarhetsarbete synliggörs.

Hållbarhetskoordinatorerna har varit ute i verksamheten och informerat om hållbar utveckling samt arbetet med att ta fram utbildningsformer för medarbetare kring arbetet med hållbar utveckling.

Projektet "Hållbarhet i Mittuniversitetets vardag" genomförs under perioden 2021-2023. Syftet med projektet är att öka kunskapen om hållbar utveckling hos alla universitetets medarbetare och därigenom ge dessa möjligheten att bidra till att universitetet blir en viktig aktör i arbetet för en hållbar utveckling.

För att följa Mittuniversitetets arbete med hållbar utveckling ingår Naturvårdsverkets miljöledningsranking som en universitetsövergripande indikator kopplat till Mittuniversitetets strategi. Utifrån att Naturvårdsverket fick i uppdrag av regeringen att genomföra en översyn av miljöledningsförordningen under 2020 har Naturvårdsverket valt att göra vissa justeringar i redovisningen jämfört med tidigare år. Bland annat har poängsättning av myndighetsrapporter och ranking av myndigheter utgått.

Ett nytt poäng- och rankingsystem planeras att införas i samband med att en ny version av förordningen träder i kraft. En ny miljöledningsförordning beräknas vara klar under första kvartalet 2022.

6.2.2 Jämställdhet och arbete för lika villkor

Mittuniversitetets lärosätesövergripande arbete med jämställdhetsintegrering ingår i Mittuniversitetets verksamhetsplan för 2021 och bygger delvis på aktiviteter som fanns med i tidigare handlingsplan för lika villkor och jämställdhetsintegrering.

Under 2021 har kartläggning och granskning av utvalda rekryteringsprocesser utifrån ett genus- och lika villkorsperspektiv genomförts. Uppföljning av metodiken kopplat till kompetensförsörjning som utvecklades under 2020 har följts upp under 2021. I metodiken beaktas jämställdhetsperspektivet. Ett antal informations- och utbildningsinsatser har genomförts och därutöver har organisationen och uppdraget för strategigruppen för lika villkor setts över.

Som en del av uppdraget om jämställdhetsintegrering ingår beaktandet av jämställdhet vid fördelning av forskningsmedel som ett av de särskilda återrapporteringskraven enligt regleringsbrevet för universitet och högskolor. Mittuniversitetet fördelar inte forskningsmedel direkt till individer, och tar därmed heller inte hänsyn till personliga egenskaper såsom kön när sådan fördelning sker. Övergripande analyser av hur utfallet av fördelningen ser ut i relation till könsfördelningen vid den organisatoriska enhet som har mottagit anslagen har dock genomförts fakultetsvis i omgångar genom åren. Den senaste analysen visade att fördelningen på övergripande nivå var mer eller mindre likvärdig, och att de skillnader som gick att se på lägre nivåer i organisationen i första hand var kopplade till skillnader i könsfördelningen inom olika befattningskategorier. Detta är förenligt med hur de interna resursfördelningsmodellerna är uppbyggda. Ny uppföljning planeras till 2022.

Mittuniversitetets ansträngningar att åstadkomma en jämställd fördelning av forskningsmedel är därmed inriktade mot att åstadkomma jämställdhet inom befattningskategorier som idag till delar kännetecknas av en ojämn könsfördelning.

För att följa jämställdheten mellan kvinnor och män är de universitetsövergripande indikatorerna som kopplar till Mittuniversitetets strategi i största möjliga mån presenterade utifrån kön. Indikatorerna kopplar bland annat till studenter i form av

söktryck inom grundutbildning, registreringsfrekvens, andelen inresande studenter och etableringsgrad. Det finns även indikatorer som kopplar till medarbetare i form av söktryck på anställningar, andel adjungerade lärare, andel disputerade lärare och andelen tillsvidareanställda.

Sedan 2021 finns statistik publicerad på Mittuniversitetets webbplats som synliggör olika aspekter av lika villkor inom universitetet. Statistiken gäller områdena ledning, medarbetare och studenter (grund-, avancerad- och forskarnivå).

Mittuniversitetet har under 2021 – 2023 ett mål om att minst 46 procent av nyrekryterade professorer ska vara kvinnor. Under 2021 har lärosätet rekryterat tio professorer, varav fyra är kvinnor, vilket i relation till målet motsvarar 40 procent. Detta innebär att målet inte uppfylldes för 2021. Mittuniversitetets bedömning är att det finns en osäkerhet om huruvida målet kan realiseras under de två kommande åren. Andelen kvinnliga professorer vid Mittuniversitetet uppgick under 2021 till 35 procent.

Utöver nyrekryteringar kan det tillkomma professorer till Mittuniversitetets personalstyrka genom befordran av docenter med läraranställning som efter ansökan bedöms vara professorskompetenta. Det innebär att docenter utgör en viktig källa till framtida professorer, och därutöver är de också betydelsefulla handledarresurser för forskarutbildningen. Vid utgången av 2021 var 89 docenter verksamma som lärare vid Mittuniversitetet, exklusive de som redan var innehavare av en professur. Av dessa var 42 procent kvinnor, vilket är en ökning med 5 procent jämfört med föregående år.

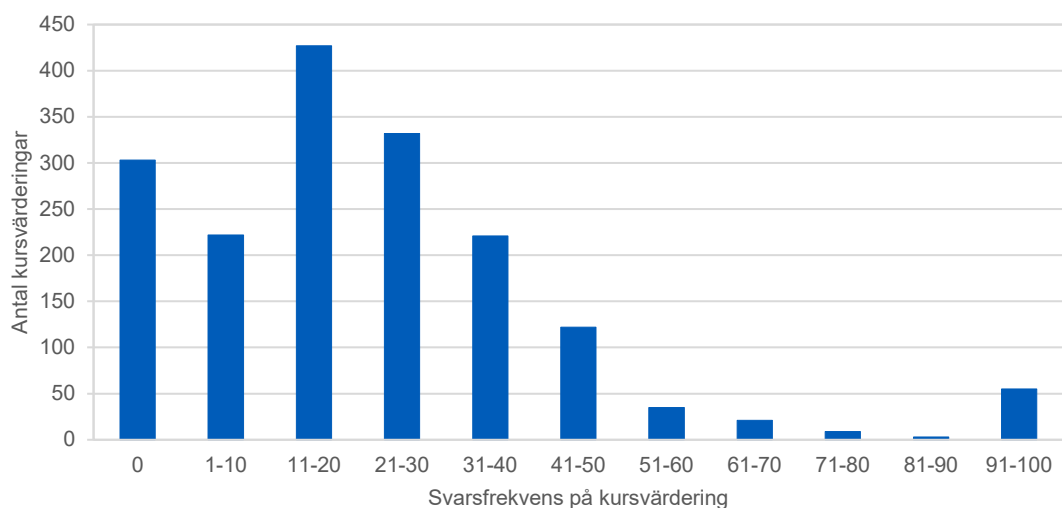
I samband med verksamhetsplaneringen för 2022 har processen kring jämställdhet och lika villkor utvecklas vidare. En plan för jämställdhetsintegrering och lika villkor har utarbetats och den är en del av Mittuniversitetets aktivitetsplan för 2022. Planen berör tre områden, utifrån uppdragsformuleringen från regeringen; utbildning, akademiska karriärvägar och styrning. I enlighet med regeringens jämställdhetspolitiska mål har aktiviteterna kopplat till jämställdhet ett fokus på kön. Aktiviteter kopplade till lika villkor grundar sig i Mittuniversitetets skyldigheter som arbetsgivare och utbildningsanordnare att främja lika villkor och motverka diskriminering.

6.2.3 Studentinflytande

Kvalitetsarbetet vid högskolor och universitet är en gemensam angelägenhet för personal och studenter. Samarbetet mellan lärosätet och studenterna i kvalitetsfrågor sker i hög

utsträckning som en integrerad del av utbildningsverksamheten, genom att studenten utgör den ena parten i varje undervisningssituation. Det organiserade studentinflytandet har dock även en stark ställning i Mittuniversitetets utbildningsverksamhet och de kursvärderingar som regleras av högskoleförordningen utgör ett viktigt instrument i kvalitetsarbetet. I kursvärderingen berörs bland annat helhetsintryck på kurs, syfte och lärandemål med kursen samt tillgång till stöd och hjälp.

Möjligheten att tolka och ta tillvara resultaten från kursvärderingarna begränsas dock av låga svarsfrekvenser, vilket försvagar instrumentets användbarhet. Den genomsnittliga svarsfrekvensen för samtliga kursvärderingar vid Mittuniversitetet under 2021 uppgick till knappt 23 procent jämfört med 2020 då den uppgick till 25 procent. I knappt 17 procent av fallen svarade ingen av studenterna på de utsända kursvärderingarna.

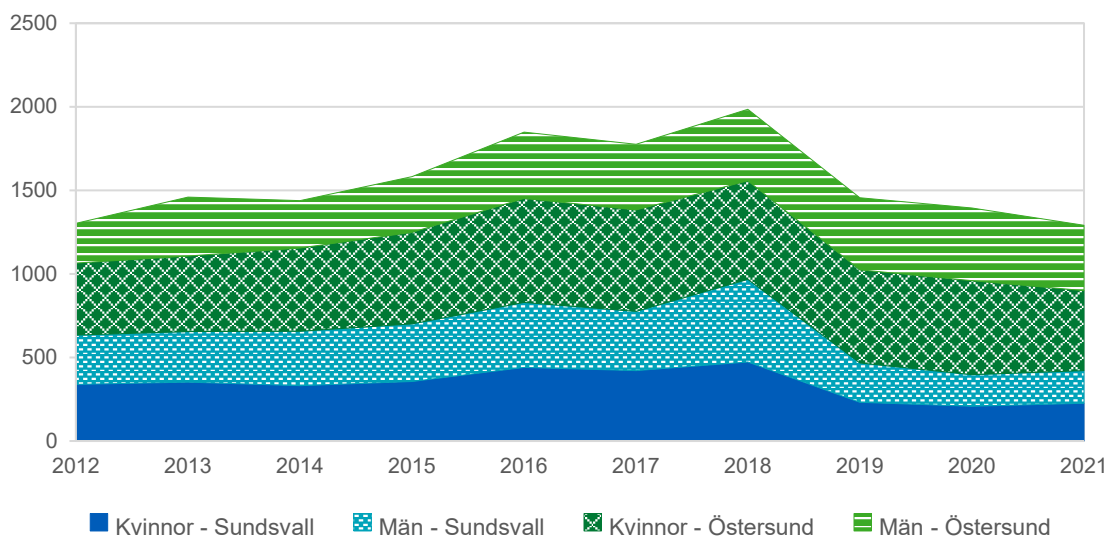

Figur 6.2 Svarsfrekvens i kursutvärderingar 2021.

Under de senaste åren har utvecklingsarbete pågått för att förbättra hela processen med kursvärderingar på grund- och avancerad nivå. Inspel har bland annat inhämtats från Universitetskanslersämbetets lärosätetillsyn. Utvecklingsarbetet fortsätter under 2022.

Utvärdering av kurser på forskarnivå sker i dag genom dialog mellan handledare och doktorand samt genom uppföljning av individuella studieplaner. Ett utvecklingsarbete har initierats för att utveckla arbetet med kursvärderingar även på forskarnivå.

Mittuniversitetets studentkårer utgör centrala samarbetspartners i arbetet med studentinflytande. Studentkårerna ansvarar bland annat för tillsättning av studeranderepresentanter i beredande och beslutande organ. En utmaning är att studentrepresentationen skiljer sig åt mellan organen. Under 2021 har uppskattningsvis hälften av studentrepresentationsuppdragen fyllts. När det gäller centrala organ samt vid fakulteternas råd och nämnder är studentrepresentationen överlag tillfredsställande. I de programråd och ämneskollegier som finns har tillsättning av studentrepresentanter varit svårare. Detta är nära sammanknutet med mer allmänna svårigheter att engagera studenter i studiepolitiska frågor och frågan om hur informationen ska nå studenter. I vissa fall har programråd och ämneskollegier studentrepresentanter men studentkåren har inte alltid informerats om att de tillsatts. Detta kan i vissa fall göra det svårt för kårerna att följa upp studentnära ärenden. Universitetet och studentkåren arbetar gemensamt för att finna vägar att hantera denna problematik.

Figur 6.3 Studentkårens medlemsutveckling 2012 – 2021.

En viktig förutsättning för att studentrepresentationen ska fungera är livskraftiga studentkårer och efter kårobligatoriets avskaffande har många kårer i riket behövt hantera utmaningar kopplade till låg anslutningsgrad i studentpopulationen. Den pågående Covid19-pandemin har även den påverkat anslutningsgraden. Under vårterminen genomfördes all kårverksamhet digitalt och studentkårerna upplevde att engagemanget hos studenterna sjönk, de interna verksamheterna var svårare att

upprätthålla och medlemsantalet minskade. Under höstterminen skedde en gradvis återgång för att kunna bedriva verksamheten på plats igen. I och med detta steg medlemsantalet igen och engagemanget inom det studiesociala området ökade.

Trots att medlemsantalet ökade något under höstterminen har antalet medlemmar vid studentkåren minskat jämfört med föregående år. Under 2021 hade studentkåren vid Mittuniversitetet 1 290 medlemmar jämfört med 1 395 medlemmar föregående år. Andelen av det totala antalet registrerade studenter som innehar ett kårmedlemskap är därmed fortsatt lågt, knappt 5 procent.

6.2.4 Breddad rekrytering

I Mittuniversitetets strategi och vision finns det flera mål som anknyter till breddad rekrytering och breddat deltagande. Utifrån ambitioner i Mittuniversitetets strategi har nedanstående vision gällande breddad rekrytering definierats:

”Mittuniversitetet ska vara ett inkluderande, öppet och tillgängligt universitet där utbildningarna speglar den mångfald som finns i samhället i stort. Att olika erfarenheter och perspektiv präglar utbildningarna ser Mittuniversitetet som en kvalitets- och demokratifråga”.

I en region med låg övergångsfrekvens från gymnasium till högre studier, lägre utbildningsnivå än genomsnittet för riket, samt en relativt hög andel av befolkningen som saknar tradition av akademiska studier, har det för Mittuniversitetet varit en delvis uttalad och delvis underförstådd tolkning att breddad rekrytering för lärosätet främst innebär att attrahera studenter från studieovana hem. I det uppdraget ingår även studenter som är äldre än genomsnittet eller som befinner sig i en livssituation med familj, som bor i glesbygd eller där andra omständigheter inverkar på möjligheterna att ta del av en traditionell universitetsutbildning. Detta utgör en central utgångspunkt i planeringen av Mittuniversitetets utbildningsutbud och dess olika distributionsformer. Drygt 58 procent av Mittuniversitetets utbildning sker på distans med ett stort utbud av sommarkurser. Mittuniversitetets tekniska infrastruktur skapar bra förutsättningar för distansstudier, både för lokala och globala studenter. Detta innebär att Mittuniversitetet erbjuder utbildning för individer på orter där anknytningen till högre utbildning annars är låg.

Universitetet har de tekniska möjligheterna att erbjuda tentamen på distans där det är lämpligt och möjligt. Vidare sker samarbete med Lärcentra vid lokaliseringar skilda från Mittuniversitetets campusorter. För studenter finns möjligheten till lån av teknisk utrustning i det fall den enskildes ekonomiska utrymme annars omöjliggjort studier.

Mittuniversitetet har även ett flertal arbetslivsanknutna tvååriga program som genomförs på distans, till exempel webbutveckling, nätverksdrift och processoperatör. Dessa program ökar Mittuniversitetets relevans i förhållande till studenter från hem utan tidigare akademisk anknytning.

För att stärka det livslånga lärandet har Mittuniversitetet vid sidan av det ordinarie utbildningsutbudet utvecklat konceptet BLAD (Behovsanpassat Lärande genom Anpassat Deltagande). I BLAD är det deltagarnas, företagets eller organisationens behov som styr vilken utbildning som ska erbjudas i det enskilda fallet. Allt i syfte att underlätta behovet av kompetensförsörjning med stor hänsyn tagen till verksamheternas olika förutsättningar.

Universitetet bedriver också i bred samverkan med banker och försäkringsbolag det Vinnova-finansierade projektet BUFL (BranschUtveckling hos banker och Försäkringsbolag genom Flexibelt Livslångt lärande). Detta projekt är ämnat att genom flexibla metoder för teknikstött lärande i arbetslivet stärka kompetensförsörjningen och stimulera det livslånga lärandet.

För att möjliggöra ett breddat deltagande erbjuds olika typer av studentstöd vid Mittuniversitetet. De mest aktuella strategiska satsningarna kopplat till studentstöd är Supported Education (SEd) och stärkt studenthälsa. SEd arbetar för att skapa en mer individanpassad studiemiljö som gör att fler studenter har möjligheter att fullfölja sina utbildningar trots att studenterna upplever påfrestningar och motgångar kopplade till funktionsvariationer eller psykisk ohälsa.

6.3 Personal och kompetensförsörjning

6.3.1 Personalvolymer

Antalet årsarbetskrafter bland månadsavlönade ökade med drygt 1 procent under 2021 jämfört med föregående år och antalet anställda individer ökade med 2 procent. När det gäller ökningen av antalet årsarbetskrafter, liksom antalet individer, återfinns den inom

personalkategorierna professorer, universitetslektorer, universitetsadjunkter samt doktorander. Den enda personalkategori som inte ökat bland lärarna är UoF-personal. Vad gäller de övriga personalkategorierna som teknisk personal, administrativ personal samt bibliotekspersonal är förändringarna marginella.

Andelen disputerade lärare inom normalt disputerade lärarkategorier uppgick till 63 procent, vilket är en marginell ökning jämfört med 2020, 1 procent, och motsvarar nio personer. Andelen kvinnor bland de anställda ökade till 55 procent jämfört med föregående år då andelen uppgick till 54 procent.

Vad gäller utfallet inom de olika personalkategorierna är könsfördelningen mer ojämn inom vissa kategorier. Andelen kvinnor är som högst bland administrativ personal och uppgår till 79,5 procent och som lägst bland teknisk personal med 18,6 procent. Andelen kvinnor bland professorerna ökade till 35 procent i jämförelse med föregående år, då motsvarande siffra uppgick till 32 procent.

Under perioden 2021 – 2024 har Mittuniversitetet ett mål om att 2 procent av samtliga bland forskande och undervisande personal (heltidsekvivalenter) ska vara biträdande lektorer. Under 2021 var 9 personer biträdande lektorer, vilket utgör 1,6 procent av forskande och undervisande personal, och vilket innebär att målet i dagsläget inte uppfylls. Mittuniversitetet gör bedömningen att målet kommer att uppfyllas under perioden 2021–2023. Detta utifrån att det pågår en rekrytering av tre biträdande lektorer och ytterligare två anställningar kommer att ske under den närmaste tvåårsperioden. En viktig förutsättning för rekrytering av biträdande lektorer är att det finns en forskningsfinansiering under minst fyra år.

Tabell 6.1 Årsarbetskrafter och individer för månadsavlönade per personalkategori.

Personalkategori	2019		2020		2021	
	Årsarbets- krafter	Individer	Årsarbets- krafter	Individer	Årsarbets- krafter	Individer
Professorer	64	93	69	105	72	108
Universitetslektorer	179	243	196	257	202	258
Universitetsadjunkter	159	230	161	228	168	242
Meriteringsanställningar	1	5	0	0	0	0
Doktorander	94	131	97	129	101	139
Annan UoF-personal	50	124	53	118	51	112
Teknisk personal	88	126	81	100	77	101
Administrativ personal	203	267	207	251	206	257
Bibliotekspersonal	29	39	27	35	26	33
Totalt	866	1 175	891	1 160	903	1184

Personalstyrkan vid Mittuniversitetet är förhållandevis jämnt fördelad mellan könen från 30 år upp till 64 år, det vill säga att andelen kvinnor och män ligger inom intervallet 40 – 60 procent.

Fördelningen är något jämnare bland män än kvinnor, där en tydlig tonvikt finns i åldersklasserna mellan 40 och 54 års ålder. Kvinnor är exempelvis underrepresenterade bland professorerna, som tenderar att vara äldre på grund av de långa meriteringsbanor som krävs för att nå en sådan anställning. De förhållandevis långa meriteringsbanorna inte minst inom akademien är också en orsak till att Mittuniversitetet har förhållandevis få anställda inom åldersspannet 20 – 29 år.

Knappt 72 procent av den månadsavlönade personalen hade en tillsvidareanställning under 2021, vilket representerar en minskning med 2 procent i förhållande till föregående år. Andelen tillsvidareanställningar var högre bland kvinnor, 57 procent.

Tabell 6.2 Anställda per ålderskategori och fördelat på kön.

Åldersintervall	Kvinnor	Män
75 – 79 år	0	2
70 – 74 år	3	10
65 – 69 år	16	34
60 – 64 år	65	43
55 – 59 år	78	66
50 – 54 år	118	84
45 – 49 år	110	73
40 – 44 år	106	70
35 – 39 år	58	83
30 – 34 år	67	45
25 – 29 år	18	32
20 – 24 år	1	2

6.3.2 Kompetensförsörjning

Likt föregående år har 2021 präglats av de utmaningar och prioriteringar som följt av Covid19-pandemin. Kompetensförsörjningsplaneringen är prioriterat vid Mittuniversitetet och metodiken för kompetensförsörjningsplanering som utarbetats i dialog mellan akademien och förvaltningen har fortsatt att utgöra underlag för avdelningar och institutioner i verksamhetsplaneringen. HR-avdelningen har varit stöd till verksamheten i arbetet med kompetensförsörjningsplaneringen, planerna har aggregerats uppåt och dialog har förts mellan dekaner, förvaltningschef och rektor om verksamhetens utmaningar ur ett kompetensförsörjningsperspektiv.

Arbetet med att *attrahera och rekrytera, utveckla och behålla* samt *avveckla och ställa om* utgår från Mittuniversitetets strategi, anpassat utifrån respektive verksamhetsförutsättningar. HR-avdelningen fortsätter utvecklingen mot ett mer agilt och digitalt arbetssätt och har under 2021 genomfört ett utvecklingsarbete inom ramen för det ALP-projekt som bedrivits av kvalitetsteknik.

Inom området *attrahera och rekrytera* har Mittuniversitetet under 2021 fortsatt arbetet med att etablera universitetet som en attraktiv arbetsgivare med fokus på internationalisering. De kartlagda processerna för internationell rekrytering har ytterligare förfinats i samarbete med verksamheten samt externa parter och ett första exempel på URA-avtal

har arbetats fram. Arbetet med rekryteringssystemet fortsätter att utvecklas, bland annat har en ny modul för företrädesrätt införts. Nya mallar och checklistor är framtagna och arbetet med en mer rättssäker annonsering har prioriterats.

Den nya anställningsordningen är implementerad genom två skräddarsydda utbildningar av HR-avdelningen och Arbetsgivarverket. För processerna för intermittert anställda har en digitalisering påbörjats.

Vad gäller att *utveckla och behålla* har specifika, digitala utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser genomförts under året för att stärka personalansvariga chefers kompetens inom främst arbetsmiljö- och rehabiliteringsområdet. En omfattande studierektorsutbildning med flera fristående block har avslutats, utvärderats och kommer att förfinas, därutöver har forskningsledarutbildningen REAL (Research Leader Initiative) avslutats. I REAL ingick flera ämnen med syftet att bygga en breddad och fördjupad kunskap kring ledarskap i rollen som forskningsledare. Upplägget utgick från deltagarnas utmaningar och möjligheter i sin egen arbetsvardag och utbildning.

Det riskarbete som involverar ansvariga chefer, fackliga organisationer, skyddsorganisationen och studentrepresentanter initierades 2020 för att analysera, åtgärda och följa upp särskilda risker i relation till Covid19-pandemin. Arbetet har under 2021 tagit ny form med fokus på en återgång till campus från hemarbete.

Medarbetarwebben har vidareutvecklats både i fråga om medarbetar- och chefsstöd. En stor insats har genomförts för att tillgänglighetsanpassa HR-relaterat material.

En stor tillsyn av Arbetsmiljöverkets har påbörjats under 2021 och syftet är att undersöka Mittuniversitetets arbete med kränkande särbehandling mot bakgrund av AFS 2015:4.

Parterna har under hösten arbetat med att ta fram ett nytt arbetstidsavtal för T/A-personal, ett avtal som präglas av tillit, förtroende och flexibilitet. Samtidigt har parterna också tagit fram riktlinjer för distansarbete samt en mall för överenskommelse om distansarbete och riktlinjerna är beslutade av rektor.

Inom området *avveckla och ställa om* har parterna arbetat fram en ny version av avtalet för lokala omställningsmedel.

6.3.3 Sjukfrånvaro

Universitet och högskolor har i allmänhet en låg andel korttidssjukfrånvaro, vilket delvis kan vara sammankopplat med utformningen av arbetstidsavtalen för lärarpersonalen, som möjliggör omprioriteringar vid kortare och mindre allvarlig sjukdom. Det är dock även kopplat till att statlig sektor i allmänhet har en lägre sjukfrånvaro än andra sektorer.

Den låga sjukfrånvaron inom Mittuniversitetet har stigit något i jämförelse med föregående år men är fortfarande lägre än tidigare år.

Antal sjukskrivna har totalt sett fortsatt minska och 59 personer har under året varit frånvarande under 14 dagar eller mer. Sjukfrånvaron i åldersgrupperna 30 år och uppåt har ökat något. Åldersgruppen 50 år eller äldre har även 2021 den högsta andelen sjukfrånvaro.

Kvinnor har även under 2021 haft högre sjukfrånvaro än män. Skillnaden i sjukfrånvaro mellan kvinnor och män tenderar att variera mellan åren, vilket hänger samman med den stora effekt som enskilda personer kan få i statistiken genom långtidssjukfrånvaro.

Mittuniversitetet har god kontroll över långtidsfrånvarande och personer med upprepad korttidsfrånvaro. Mittuniversitetet har inte observerat någon markant ökning i sjukfrånvaro mot bakgrund av Covid19-pandemin.

Arbetet med att utveckla rehabiliteringsprocessen fortgår, likaså dialogen om sjukfrånvaro och friskfaktorer med fokus på bakgrund och orsaker till frånvaro, arbetsmiljöns betydelse samt ansvar och roller i organisationen. Digital kompetensutveckling inom både arbetsmiljö och rehabilitering erbjuds kontinuerligt. Under 2021 har det varit ett stort fokus på hantering av frågorna i relation till Covid19-pandemin.

Tabell 6.3 Sjukfrånvaro bland Mittuniversitetets personal.

Sjukfrånvaro	2017	2018	2019	2020	2021
Antal anställda med sjukrapportering	351	366	354	323	299
Sjukfrånvaro av tillgänglig arbetstid	3,44%	2,88%	2,82%	2,31%	2,69%
Långtidssjukfrånvaro av total sjukfrånvaro	72,19%	63,18%	63,19%	60,98%	68%
Sjukfrånvaro bland kvinnor	3,59%	3,43%	3,40%	2,48%	3,06%
Sjukfrånvaro bland män	3,27%	2,23%	2,12%	2,11%	2,22%
Sjukfrånvaro bland åldrar 29 år eller yngre	2,67%	2,94%	2,57%	1,85%	0,88%
Sjukfrånvaro bland åldrar 30 - 49 år	2,86%	2,60%	2,94%	2,29%	2,61%
Sjukfrånvaro bland åldrar 50 år eller äldre	4,29%	3,24%	2,68%	2,37%	2,91%

6.4 Ekonomisk utveckling

Mittuniversitetet redovisade för 2021 ett överskott på totalt 95 miljoner kronor. Den fortsatta Covid19-pandemin innebar, på samma sätt som under 2020, stora påfrestningar och utmaningar för verksamheten. Effekterna på den ekonomiska redovisningen resulterade bland annat i minskade driftkostnader, minskad externfinansierad forskning samt ökade intäkter för ytterligare utbildningsuppdrag, varav huvuddelen var tillfälliga.

Intäkterna ökade med 9 procent och totalt 92 miljoner kronor mot föregående år.

Anslagen ökade med 98 miljoner kronor. Utöver pris- och löneuppräknings (PLO) av 2020 års anslag tillkom ytterligare anslag för nya uppdrag samt ett avdrag på totalt 3,6 miljoner kronor för den generella besparingen inom statsförvaltningen med anledning av pandemin.

Forskningsanslagen ökade i reella tal med 17 miljoner kronor efter den generella besparingen.

Utbildningsanslaget ökade i reella tal med 66 miljoner kronor, varav 1,3 miljoner kronor var upparbetad del av det extra anslaget för korta kurser för yrkesverksamma. Resterande del av anslagsökningen avsåg fortsättning på de utbildningsutbyggnader som påbörjades tidigare år, varav huvuddelen var från 2020 men som då finansierades via bidrag. De bidragsfinansierade utbyggnaderna 2020 uppgick till 29 miljoner kronor, vilket låg något under det totala uppdraget. Resterande del, knappt 3 miljoner kronor, upparbetades

under 2021. Adderas dessa utbildningsbidrag till anslagen för 2020 och 2021 blev den reella ökningen av utbildningens uppdrag 38 miljoner kronor.

Anslagen samt den bidragsfinansierade delen av grundutbildningen utgjorde sammantaget 81 procent av de totala intäkterna. Motsvarande andel för 2020 var 82 procent.

Intäkter från avgifter ökade med 11 miljoner kronor, varav störst andel härrörde från utbildningsverksamheten.

Bidragen minskade med totalt 16 miljoner kronor. Exkluderas bidragen 2020 för utbildningsutbyggnaderna ökade övriga bidrag med totalt 13 miljoner kronor mot föregående år. Forskningsbidragen stod för den största andelen, men ökningen var lägre än vad som beräknats för året. Pandemin gav fortsatta effekter på forskningen med bland annat förseningar i vissa projekt samt minskade driftkostnader, vilket resulterade i lägre omsättning än beräknat.

Kostnaderna ökade med 3 procent och totalt 33 miljoner kronor mot föregående år. Personalkostnader och avskrivningar ökade medan övriga driftkostnader minskade. Personalkostnaderna utgjorde som tidigare år den största andelen av totala kostnader med 72 procent. Motsvarande andel 2020 var 71 procent. Driftkostnaderna låg under 2020 på en ovanligt låg nivå och minskade ytterligare något under 2021. Resekostnaderna minskade 2020 och låg under 2021 kvar på en fortsatt låg nivå. Pandemin med fortsatta restriktioner medförde bland annat att fysiska träffar flyttades fram eller ersattes med digitala lösningar. 2021 uppgick kostnader för resor och logi till 7 miljoner kronor, att jämföras med historiska värden på 35-40 miljoner kronor per år innan pandemin.

Mittuniversitetets myndighetskapital, exklusive statskapital, ökade under 2021 med årets verksamhetsutfall och uppgick vid årets slut till 323 miljoner kronor. Ökningen var i stort relaterad till effekter av pandemin och berodde på en försiktighet på kostnadssidan för de tillfälliga utbildningsutbyggnaderna samt för minskade driftkostnader inom både utbildning och forskning.

Ökningen av myndighetskapitalet är tillfällig då universitetet de kommande åren kommer att fortsätta med planerade satsningar för att nyttja myndighetskapitalet och säkerställa att såväl det uppbyggda överskottet som tillkommande resurser kommer till

direkt användning och nytta. Verksamhetens utmaningar under pandemin har medfört att flera av årets extra satsningarna mot ackumulerade överskott försenats eller genomförts i mindre omfattning än planerat.

Oförbrukade bidrag uppgick vid slutet av 2021 till 130 miljoner kronor, vilket är en ökning med 25 miljoner kronor mot föregående år. Ökningen utgjordes främst av bidrag från forskningsråden, Kammarkollegiet, Statens Energimyndighet, Vinnova, stiftelser som bland annat KK-stiftelsen och Mistra. Forskningsbidragen stod, som tidigare år, för störst andel av samtliga oförbrukade bidrag med 83 procent, vilket var en ökning med 5 procent mot 2020. Ökningen berodde bland annat på lägre driftkostnader än planerat.

Tabell 6.4 Total omslutning för Mittuniversitetet, tkr.

Resultaträkning	2019	2020	2021	Förändring 2020-2021	Förändring % 2020-2021
Intäkter					
Anslag	815 093	845 600	943 435	97 835	12%
Avgifter	45 923	38 833	49 425	10 592	27%
Bidrag	171 427	184 486	168 524	-15 962	-9%
Finansiella intäkter	393	100	28	-72	-72%
Summa intäkter	1 032 835	1 069 019	1 161 412	92 393	9%
Kostnader					
Personal	721 324	735 936	770 406	34 470	5%
Lokaler	118 159	120 573	119 575	-998	-1%
Övriga driftkostnader	178 189	142 706	138 499	-4 207	-3%
Finansiella kostnader ¹	936	184	139	-45	-24%
Avskrivningar	37 261	34 380	37 943	3 564	10%
Summa kostnader	1 055 869	1 033 778	1 066 562	32 784	3%
Verksamhetsutfall	-23 034	35 241	94 850	59 610	
Transfereringar					
Erhållna medel	11 080	22 765	27 636	4 871	
Lämnade bidrag	-11 080	-22 765	-27 636	-4 871	
Summa transfereringar	0	0	0	0	
Årets kapitalförändring	-23 034	35 241	94 850	59 610	

¹ Justering av belopp 2019 med anledning av ändrad redovisningsprincip för andelar i hel- och delägda företag från och med 2020.

6.4.1 Avgiftsbelagd verksamhet

I tabellen nedan redovisas myndighetens avgiftsbelagda verksamhet enligt de krav på återrapportering som finns i regleringsbrevet. Avgiftsintäkter enligt §4 Avgiftsförordningen som för 2021 uppgick till 6,3 miljoner kronor ingår inte i tabellen. Mittuniversitetet har enligt regleringsbrevet rätt att ta ut och disponera avgifter för verksamhet inom Nationellt Vintersportcentrum.

Överskottet överstiger 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning för året. Enligt myndighetens långsiktiga budget kommer det ackumulerade överskottet att upparbetas under kommande år. Större delen av överskottet härrör från uppdragsutbildning och ska användas för att expandera och utveckla verksamheten, ett arbete som påbörjats och fortsätter de kommande åren.

Tabell 6.5 Avgiftsbelagd verksamhet, tkr.

Verksamhet	Över-/underskott t.o.m. 2019	Över-/underskott 2020	Intäkter 2021	Kostnader 2021	Över-/underskott 2021	Ack. över-/underskott/utgående 2021
Beställd utbildning	-5	3	2 188	2 188	-1	-2
Uppdragsutbildning	11 529	294	23 883	18 831	5 052	16 875
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	568	58	2 531	2 591	-60	566
Summa utbildning på grundnivå och avancerad nivå	12 093	355	28 602	23 611	4 991	17 439
Nationellt Vintersportcentrum	96	75	813	992	-179	-9
Summa Nationellt Vintersportcentrum	96	75	813	992	-179	-9
Uppdragsforskning	781	-316	9 573	9 346	227	693
Summa forskning och utbildning på forskarnivå	781	-316	9 573	9 346	227	693
Högskoleprovet ¹	-2 452	-264	1 242	2 343	-1 102	-3 818
Upplåtande av bostadslägenhet						
- utbytesprogram och gästforskare	0	0	0	0	0	0
Tillhandahållande av varor och tjänster i syfte att bistå offentlig verksamhet med anledning av det nya coronaviruset	0	0	0	0	0	0
Summa verksamheter där krav på full kostnadstäckning inte gäller	-2 452	-264	1 242	2 343	-1 102	-3 818

¹ Av intäkterna för Högskoleprovet 2021 utgör 580 tkr särskild kostnadsersättning från Universitets- och högskolerådet för merkostnader med anledning av pandemin.

7 Finansiella och väsentliga uppgifter

Utöver resultatredovisningen ingår även ett antal reglerade tabeller och förklaringar som en del av den sammantagna årsredovisningen. Dessa lyfts här i samlad ordning för att tillhandahålla en överskådlig presentation.

7.1 Resultaträkning (tkr)

	Not	2021-01-01 2021-12-31	2020-01-01 2020-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	943 435	845 600
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	49 425	38 833
Intäkter av bidrag	3	168 524	184 486
Finansiella intäkter	4	28	100
Summa intäkter		1 161 412	1 069 019
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-770 406	-735 936
Kostnader för lokaler	6	-119 575	-120 573
Övriga driftkostnader	7	-138 499	-142 706
Finansiella kostnader	8	-139	-184
Avskrivningar och nedskrivningar	9	-37 943	-34 380
Summa kostnader		-1 066 562	-1 033 778
Verksamhetsutfall		94 850	35 241
Transfereringar			
Medel från statsbudgeten för finansiering av bidrag		0	0
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		20 845	18 764
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		6 791	4 001
Lämnade bidrag		-27 636	-22 765
Saldo transfereringar	10	0	0
Årets kapitalförändring	11	94 850	35 241

7.2 Balansräkning (tkr)

	Not	2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling		2 508	4 216
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		3 271	4 645
Förskott immateriella anläggningstillgångar		0	408
Summa immateriella anläggningstillgångar	12	5 779	9 268
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		39 688	46 177
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		60 919	69 530
Pågående nyanläggningar		0	0
Förskott materiella anläggningstillgångar		0	0
Summa materiella anläggningstillgångar	13	100 606	115 708
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	14	2 625	2 375
Summa finansiella anläggningstillgångar		2 625	2 375
Varulager m.m.			
Förskott till leverantör		0	0
Summa varulager m.m.		0	0
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 798	3 026
Fordringar hos andra myndigheter		20 738	21 133
Övriga kortfristiga fordringar		332	174
Summa kortfristiga fordringar	15	22 868	24 333
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		37 001	34 579
Upplupna bidragsintäkter		41 358	41 450
Övriga upplupna intäkter		1 212	1 205
Summa periodavgränsningsposter	16	79 571	77 233
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket		-276	0
Summa avräkning med statsverket	17	-276	0
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	18	497 957	363 415
Kassa och bank		0	0
Summa kassa och bank		497 957	363 415
SUMMA TILLGÅNGAR		709 131	592 332

	Not	2021-12-31	2020-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital		3 292	3 042
Donationskapital		0	0
Balanserad kapitalförändring		224 798	189 557
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		94 850	35 241
Summa myndighetskapital	19	322 940	227 840
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		822	-343
Övriga avsättningar		12 719	14 670
Summa avsättningar	20	13 541	14 327
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	21	102 726	122 620
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	22	22 416	20 531
Leverantörsskulder	23	24 930	13 072
Övriga kortfristiga skulder	24	13 294	14 204
Summa skulder m.m.		163 366	170 427
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		61 114	54 656
Oförbrukade bidrag		129 915	104 947
Övriga förutbetalda intäkter		18 254	20 134
Summa periodavgränsningsposter	25	209 283	179 738
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		709 131	592 332

7.3 Anslagsredovisning (tkr)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Omdisponerat anslag	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Inkomster	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 16 - Utbildning och universitetsforskning									
2:27 ap 1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (ramanslag)		657 767				657 767	-657 767		
2:27 ap 1.1 Takbelopp (ramanslag) ^{1,4}		642 970				642 970	-642 970		
2:27 ap 1.2 Takbelopp RRF (ramanslag) ^{1,4}		14 797				14 797	-14 797		
2:28 Forskning och utbildning på forskarnivå (ramanslag)		284 344				284 344	-284 344		
2:28 ap 4 Basresurs (ramanslag) ¹		284 344				284 344	-284 344		
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor (ramanslag)		1 850				1 850	-1 574		276
2:65 ap 41 Idébanksmedel (ramanslag) ^{1,2}		254				254	-250		4
2:65 ap 56 Korta kurser för yrkesverksamma (ramanslag) ^{1,3}		1 596				1 596	-1 324		272
SUMMA		943 961				943 961	-943 685		276

- ¹⁾ Enligt regeringsbeslut II:28 samt ändringsbeslut II:14 och II:22.
- ²⁾ Tilldelade medel under anslag 2:65 ap 41 Idébanksmedel uppgick enligt regeringsbeslut II:28 till 254 tkr men maximalt bemyndigat belopp för utbetalning till MIUN Holding AB uppgick enligt samma beslut till 250 tkr, vilket resulterade i ett utgående överföringsbelopp på 4 tkr.
- ³⁾ Anslagsposten 2:65 ap 56, Korta kurser för yrkesverksamma, förbrukades ej i sin helhet och genererade ett utgående överföringsbelopp på 272 tkr.
- ⁴⁾ Den tidigare anslagsposten 2:27 ap 1 har indelats i delposterna 2:27 ap 1.1 Takbelopp samt 2:27 ap 1.2 Takbelopp RRF i syfte att kunna särskilja användning av medel hänförliga till EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF). Införandet av delposterna innebär att utgifter som tidigare redovisades mot anslagspost 2:27 ap 1 istället har redovisats på de två delposterna.

7.4 Redovisning av takbelopp

Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR).

Utfall avseende perioden 2021-01-01 – 2021-12-31. Enligt bilaga 1 till regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende universitet och högskolor.

Summa Utfall total ersättning ska avse den totala ersättningen som lärosätet genomför produktion för, det vill säga oberoende av om den ryms inom tilldelade medel eller inte.

Utb.omr.	Utfall	Utfall	Ersättn.(tkr)	Ersättn.(tkr)	Utfall total ersättning
	HST	HPR	HST	HPR	
Humaniora	1 077	626	36 047	13 642	49 689
Teologi	0	0	0	0	0
Juridik	262	207	8 770	4 512	13 282
Samhällsvetenskap	2 447	1 815	81 876	39 570	121 445
Naturvetenskap	853	643	48 673	30 943	79 615
Teknik	1 409	1 102	80 350	52 996	133 346
Farmaci	0	0	0	0	0
Vård	933	864	56 569	45 407	101 977
Odontologi	0	0	0	0	0
Medicin	426	347	28 846	28 608	57 455
Undervisning	440	389	17 904	16 600	34 504
Verksamhetsförlagd utb.	110	104	6 358	5 810	12 168
Övrigt	376	327	17 217	12 182	29 399
Design	65	65	10 508	6 402	16 910
Konst	0	0	0	0	0
Musik	0	0	0	0	0
Opera	0	0	0	0	0
Teater	0	0	0	0	0
Media	0	0	0	0	0
Dans	0	0	0	0	0
Idrott	61	47	7 231	2 545	9 776
Summa	8 459	6 536	400 349	259 217	659 566

Takbelopp (tkr)	657 767
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)	1 799
Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med (tkr)	

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden.

Totalt antal utbildade helårsstudenter **180** inom **design**. Högst får **65** avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom design har avräknats mot utbildningsområdet **teknik**.

Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)

<i>A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)</i>	
Årets takbelopp	657 767
+ Ev. ingående anslagssparande	
Summa (A)	657 767
<i>B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå</i>	
Ersättning för HPR från december föregående budgetår	1 672
Utfall total ersättning enligt tabell 1	659 566
+ Ev. ingående överproduktion	58 313
Summa (B)	719 551
Summa (A-B) ¹	-61 784

¹ Positiv summa förs till tabell över anslagssparandet nedan.
 Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan.

<i>Tabell. Anslagssparande</i>	
Totalt utgående anslagssparande (A-B)	
- Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående anslagssparande	0

<i>Tabell. Överproduktion</i>	
Total utgående överproduktion	61 784
- Ev. överproduktion över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående överproduktion	61 784

² Den del av anslagssparande respektive överproduktion som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

7.5 Noter

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Universitetets redovisning följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt god redovisningssed.

För universitet och högskolor görs undantag från bestämmelsen om avräkning i anslagsförordningen (1996:1189). Avräkning mot anslag ska ske i samband med de månatliga inbetalningarna till universitetets räntekonto i Riksgäldskontoret.

Universitet och högskolor medges undantag från att upprätta finansieringsanalys samt från att redovisa väsentliga uppgifter enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Väsentliga uppgifter redovisas i stället enligt uppställning i bilaga 1 i regleringsbrevet.

Räkenskapsåret utgörs av kalenderår. Brytdagen för periodens löpande bokföring var den 5 januari 2022. Beloppsgräns för periodiseringar uppgår till 50 tkr.

Klassificering av anskaffningar av persondatorer med anskaffningsvärde <20 tkr exklusive moms har från och med 2017 ändrats från investeringar till att kostnadsföras direkt vid anskaffningstillfället. Undantag gäller anskaffningar av datorer till fungerande enhet, exempelvis datasalar.

Under 2021 har beslut om ytterligare differentierade avskrivningstider för inredningsinventarier, maskiner, anläggningar, ny-, till- och ombyggnad fattats. Detta för att bättre återspegla anläggningstillgångarnas faktiska livslängd.

Från och med 2020 ska aktier och andelar i hel- och delägda företag redovisas enligt anskaffningsvärdemetoden, vilket regleras i 5 kap. 7 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Värderingsprinciper

Fordringar har värderats till det belopp varmed de beräknas inflyta. Utländska fordringar har inte omräknats till balansdagens kurs på grund av att beloppet inte är väsentligt.

Tillgångar med ett inköpspris överstigande 20 tkr och med en livslängd längre än 3 år har aktiverats.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Immateriella anläggningstillgångar	3 och 5 år
Datorer	3 och 5 år
Kontorsmaskiner, elektriska apparater, bilar	3 och 5 år
Inredningsinventarier, maskiner, anläggningar, ny-, till- och ombyggnad	3, 5, 7 och 10 år

Tillgångar som inte förs över till annan verksamhet betraktas som fullt avskrivna när verksamheten i de externa projekten upphör och tillgångarna därmed ej längre nyttjas.

Hel- och delägda företag ska från och med 2020 värderas enligt anskaffningsvärdemetoden, vilket regleras i 5 kap. 7 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Anskaffningsvärdet motsvaras av det ackumulerade kapital som staten har tillfört företaget minskat med eventuellt ackumulerade av- och nedskrivningar.

Mittuniversitetet tar upp lån i Riksgäldskontoret två gånger per år, i juni och december. Lånen omfattar anskaffningar gjorda under januari till juni respektive juli till december

7.5.1 Noter till resultaträkningen

Not 1 Intäkter av anslag (tkr)	2021	2020
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	642 970	583 130
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå, RRF-medel	14 797	0
Forskning och utbildning på forskarnivå	284 344	262 470
Särskilda medel till universitet och högskolor	1 324	0
Summa intäkter av anslag	943 435	845 600
Idébanksmedel för finansiering av kapitaltillskott i hel- och delägda företag	250	250
Summa utgifter under anslag enligt anslagsredovisningen	943 685	845 850

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå, RRF-medel avser medel hänförliga till EU:s facilitet för återhämtning och resiliens.

Tilldelningen av Särskilda medel för universitet och högskolor uppgick till 1 596 tkr varav 1 324 förbrukades vilket genererade ett utgående överföringsbelopp på 272 tkr.

Erhållna idébanksmedel redovisas i balansräkningen under statskapital till skillnad från vanliga anslag. I samband med utbetalning till holdingbolaget redovisas det i balansräkningen som andelar i hel- och delägda företag, årets anskaffning.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)	2021	2020
Intäkter utomstatliga	15 077	13 473
Intäkter från myndigheter	34 348	25 360
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	49 425	38 833

Intäkter enligt 4 § Avgiftsförordningen uppgår till 6 287 tkr varav hyresintäkter utgör 2 605 tkr. (2020; 4 252 tkr varav hyresintäkter utgör 3 049 tkr).

Ökningen av avgiftsintäkterna är störst inom utbildningsverksamheten och där främst inom uppdragsutbildningen.

Not 3 Intäkter av bidrag (tkr)	2021	2020
Bidrag utomstatliga	78 633	65 108
Bidrag från myndigheter	89 890	119 378
Summa intäkter av bidrag	168 524	184 486

I bidragen 2020 ingår 29 mnkr från Kammarkollegiet för tillkommande utbyggnad av grundutbildningen. Exkluderas dessa är det totalt sett en ökning av bidrag mellan åren, främst inom forskningsverksamheten.

Not 4 Finansiella intäkter (tkr)	2021	2020
Riksgäldskontoret	0	5
Övrigt	28	94
Summa finansiella intäkter	28	100

Minskningen av de finansiella intäkterna beror huvudsakligen på lägre valutakursvinster under 2021 jämfört med 2020.

Not 5 Kostnader för personal (tkr)	2021	2020
Personalens lönekostnader exkl. sociala avgifter	495 181	472 801
Arbetsgivavgifter, pensionspremier och andra avg. enl. lag och avtal	266 310	253 466
Övriga personalkostnader	8 915	9 669
Summa kostnader för personal	770 406	735 936

Av posten personalens lönekostnader exklusive sociala avgifter på totalt 495 181 tkr utgör 7 729 tkr kostnader för arvoden till styrelse och ej anställd personal (uppdragstagare). Personalkostnaderna har ökat inom både utbildning och forskning där även intäkterna ökat. Ökningen är störst inom forskningsverksamheten.

Not 6 Kostnader för lokaler (tkr)	2021	2020
Lokalhyra inkl. mediakostnader som ej ingår i hyran	110 845	111 811
Lokalvård på entreprenad	8 065	8 114
Övriga lokalkostnader	665	648
Summa kostnader för lokaler	119 575	120 573

Kompletterande information enligt SUHF:s rekommendationer om redovisning av lokalkostnader (SUHF Dnr 14/069)

Lokalhyra	107 209	107 248
Mediakostnad el, värme, kyla, vatten (som ej ingår i hyran)	3 636	2 999
Kostnader för reparation och underhåll av lokaler	481	636
Avskrivningskostnader förbättringsutgift på annans fastighet	12 419	9 320
Kostnader för lokalvård	8 065	8 114
Kostnader för bevakning	134	120
Kostnader för larm och skalskydd	966	860
Kostnader för lokaltillbehör och övriga lokalkostnader	406	670
Externa hyresintäkter och intäkter för såld lokalvård	-2 605	-3 049
Summa lokalkostnader	130 710	126 915
Area, kvm LOA vid årets utgång (exkl. extern uthyrning)	67 288	67 895
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)	1 943	1 869

Noten utgår ifrån SUHF:s reviderade vägledning oktober 2015.

Lokalkostnaderna enligt SUHF:s rekommenderade modell har, utöver prisuppräknings, ökat på grund av ökade elkostnader, ökade avskrivningar främst slutavskrivningar på projekt som avslutas under året, samt minskade externa hyresintäkter.

Not 7 Övriga driftkostnader (tkr)	2021	2020
Service- och underhållsavtal maskiner	1 941	2 589
Hyra/leasingavtal	1 082	1 147
Rese-, hotell- och kringkostnader	6 704	8 323
Förbrukningsinventarier och varor	13 644	12 036
Publikationer, litteratur, kontorsmaterial	4 557	3 699
Datajänster	35 495	31 865
Utbildningskonsulter	7 878	8 553
Konsultkostnader	36 135	31 414
Praktikplatsersättningar	12 991	12 963
Reaförlust vid avyttring anläggningstillgångar	0	44
Annonsering	2 835	4 866
Post- och teletjänster	1 210	7 386
Övrigt	14 028	17 820
Summa övriga driftkostnader	138 499	142 706

Driftkostnaderna har minskat något. En översyn av konteringar har gjorts vilket medfört att kostnader som tidigare redovisats under post- och teletjänster från och med 2021 redovisas bland annat under datajänster. Motsvarande översyn har gjorts av kostnader av konsulttjänster vilket medfört att vissa kostnader som tidigare redovisats under övriga tjänster nu bokförs som konsultkostnader. Rese- och hotellkostnader har, som under 2020, fortsatt minska som en följd av pandemin.

Not 8 Finansiella kostnader (tkr)	2021	2020
Riksgäldskontoret	0	14
Övrigt	139	170
Summa finansiella kostnader	139	184

Minskningen av de finansiella kostnaderna beror huvudsakligen på att övriga finansiella kostnader sjunkit under 2021 samtidigt som räntan i Riksgäldskontoret varit 0 procent och därmed inte genererat kostnader för avistalån.

Not 9 Avskrivningar och nedskrivningar (tkr)	2021	2020
Avskrivningar och nedskrivningar	37 943	34 380
Summa avskrivningar och nedskrivningar	37 943	34 380

Av posten avskrivningar och nedskrivningar på totalt 37 943 tkr utgör 6 366 tkr slutavskrivningar på restvärden av anläggningstillgångar inom avslutade externfinansierade projekt.

Not 10 Transfereringar (tkr)	2021		2020		2021		2020	
	Totalt	Totalt	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning och utbildning på forskarnivå	Forskning och utbildning på forskarnivå	Totalt	Totalt
Transfereringar - erhållna bidrag från:								
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas)	387	649					387	649
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte)	453						453	
Vetenskapsrådet	1 973	995					1 973	995
Kammarkollegiet	9 286	6 600	1 486				7 800	6 600
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	701	2 541					701	2 541
Naturvårdsverket	967	1 043					967	1 043
Tillväxtverket (EU)	3 641	1 820					3 641	1 820
Länsstyrelsen (EU)	530	501					530	501
Verket för innovationssystem (Vinnova)	2 309	1 424					2 309	1 424
Universitets- och högskolerådet	598	1 445	598		1 445			
Universitet och högskolor		1 467						1 467
Övriga statliga myndigheter		279					-35	314
Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (Mistra)	6 324	4 001					6 324	4 001
Svenska företag	467						467	
Summa erhållna bidrag	27 636	22 765	2 084		1 410		25 552	21 355
Transfereringar - lämnade bidrag till:								
Universitet och högskolor	-19 984	-17 296					-19 984	-17 296
Svenska företag	-4 765	-3 698					-4 765	-3 538
Svenska org. utan vinstsyfte	-2 253	-657	-1 486		-137		-767	-521
Utländska org. utan vinstsyfte	-36	-300			-300		-36	
Övriga ¹	-598	-813	-598		-813			
Summa lämnade bidrag	-27 636	-22 765	-2 084		-1 410		-25 552	-21 355

¹ Med lämnade bidrag till övriga inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå avses stipendier för privatpersoner.

Transfereringar inom forskning har ökat mot 2020 med anledning av flera nya bidragsprojekt 2021 där Mittuniversitetet, enligt avtal, är koordinator för flera samarbetspartners.

Not 11 Årets kapitalförändring (tkr)			2021		2020	
	Totalt	Totalt	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning och utbildning på forskarnivå	Forskning och utbildning på forskarnivå
Verksamhetens intäkter						
Intäkter av anslag	943 435	845 600	659 091	583 130	284 344	262 470
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	49 425	38 833	37 187	28 408	12 239	10 425
Intäkter av bidrag	168 524	184 486	21 169	50 271	147 355	134 215
Finansiella intäkter	28	100	10	32	18	68
Summa intäkter	1 161 412	1 069 019	717 457	661 841	443 956	407 178
Verksamhetens kostnader						
Kostnader för personal	-770 406	-735 936	-462 639	-448 374	-307 766	-287 562
Kostnader för lokaler	-119 575	-120 573	-84 861	-88 219	-34 714	-32 354
Övriga driftkostnader	-138 499	-142 706	-88 702	-93 217	-49 797	-49 489
Finansiella kostnader	-139	-184	-85	-107	-54	-77
Avskrivningar	-37 943	-34 380	-19 114	-18 084	-18 830	-16 295
Summa kostnader	-1 066 562	-1 033 778	-655 401	-648 001	-411 161	-385 777
Verksamhetsutfall	94 850	35 241	62 056	13 840	32 795	21 401
Erhållna medel	27 636	22 765	2 084	1 410	25 552	21 355
Lämnade bidrag	-27 636	-22 765	-2 084	-1 410	-25 552	-21 355
Summa transfereringar	0	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring	94 850	35 241	62 056	13 840	32 795	21 401
Varav						
anslagsfinansierad verksamhet	90 919	34 775	58 544	13 876	32 375	20 899
Varav avgiftsfinansierad verksamhet	3 998	-208	3 770	108	227	-316
Varav bidragsfinansierad verksamhet	-67	673	-259	-144	192	818

För vidare uppdelning av verksamhetsgrenarna utbildning och forskning, se respektive avsnitt i resultatredovisningen.

7.5.2 Noter till balansräkningen

Not 12 Immateriella anläggningstillgångar (tkr)	2021	2020
Balanserade utgifter för utveckling		
Ingående anskaffningsvärde	31 797	30 365
Årets anskaffningar	896	1 432
Årets försäljning/utrangering	0	0
Utgående anskaffningsvärde	32 693	31 797
Ingående ackumulerad avskrivning	-27 582	-24 839
Årets avskrivningar	-2 604	-2 743
Årets försäljning/utrangering	0	0
Utgående ackumulerad avskrivning	-30 185	-27 582
Summa balanserade utgifter för utveckling	2 508	4 216
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	8 014	4 699
Årets anskaffningar	0	3 315
Årets försäljning/utrangering	0	0
Utgående anskaffningsvärde	8 014	8 014
Ingående ackumulerad avskrivning	-3 369	-2 315
Årets avskrivningar	-1 374	-1 054
Årets försäljning/utrangering	0	0
Utgående ackumulerad avskrivning	-4 743	-3 369
Summa rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	3 271	4 645
Förskott immateriella anläggningstillgångar		
Anskaffningsvärde IB	408	1 137
Förskott immateriella anläggningstillgångar	-408	-729
Summa förskott immateriella anläggningstillgångar	0	408
Bokfört värde totalt immateriella anläggningstillgångar	5 779	9 268

Not 13 Materiella anläggningstillgångar (tkr)	2021	2020
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	122 616	118 123
Årets anskaffningar	5 930	7 752
- Varav pågående nyanläggning	1 926	0
Årets försäljning/utrangering	-780	-3 260
Utgående anskaffningsvärde	127 764	122 616
Ingående ackumulerad avskrivning	-76 438	-70 378
Årets avskrivningar	-12 419	-9 320
Årets försäljning/utrangering	780	3 260
Utgående ackumulerad avskrivning	-88 076	-76 438
Bokfört värde förbättringsutgifter på annans fastighet	39 688	46 177
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	398 497	413 933
Årets anskaffningar	12 935	23 581
Årets försäljning/utrangering	-26 330	-39 017
Utgående anskaffningsvärde	385 101	398 497
Ingående ackumulerad avskrivning	-328 967	-346 677
Årets avskrivningar	-21 547	-21 262
Årets försäljning/utrangering	26 330	38 972
Utgående ackumulerad avskrivning	-324 183	-328 967
Summa maskiner, inventarier, installationer m.m.	60 919	69 530
Pågående nyanläggningar		
Ingående anskaffningsvärde	0	0
Pågående nyanläggningar, årets anskaffningar/omföringar	0	0
Summa pågående nyanläggningar	0	0
Förskott materiella anläggningstillgångar		
Anskaffningsvärde IB	0	0
Förskott materiella anläggningstillgångar	0	0
Summa förskott materiella anläggningstillgångar	0	0
Bokfört värde materiella anläggningstillgångar	100 606	115 708

Anläggningstillgångar innehåller kulturtillgångar, icke avskrivningsbara tillgångar, till ett värde av 667 tkr.

I värdet anskaffningar på förbättringsutgifter på annans fastighet ingår i huvudsak investeringar för om- och tillbyggnationer av hyrda lokaler som ska anpassas till Mittuniversitetets verksamhet.

Not 14 Andelar i hel- och delägda företag (tkr)	2021	2020
Andelar i MIUN Holding AB	100%	100%
Innehavets omfattning		
Nominellt värde 1 000 st. aktier à 100 kr		
Ingående anskaffningsvärde	2 375	2 125
Årets anskaffningar - aktieägartillskott	250	250
Summa andelar i hel- och delägda företag	2 625	2 375

Från och med 2020 redovisas andelar i hel- och delägda företag enligt anskaffningsvärdemetoden, vilket regleras i 5 kap. 7§ i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Not 15 Kortfristiga fordringar (tkr)	2021	2020
Kundfordringar	1 798	3 026
Fordringar hos andra myndigheter	20 738	21 133
Övriga fordringar	332	174
Summa kortfristiga fordringar	22 868	24 333

Not 16 Periodavgränsningsposter tillgångar (tkr)	2021	2020
Förutbetalda hyreskostnader, utomstatliga	27 823	25 925
Övriga förutbetalda kostnader, inomstatliga	479	490
Övriga förutbetalda kostnader, utomstatliga	8 699	8 165
Summa förutbetalda kostnader¹	37 001	34 579
Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	29 638	31 570
Upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	11 720	9 880
Summa upplupna bidragsintäkter	41 358	41 450
Upplupna bidragsintäkter per finansiär/finansiärsgrupp		
EU (Tillväxtverket, länsstyrelser, Jordbruksverket förvaltande myndighet)	16 355	16 450
Statens Energimyndighet	311	
Tillväxtverket (inkl. regioner via Tillväxtverket)	3 956	6 069
Universitet och högskolor	8 418	7 628
Vetenskapsrådet	320	150
Verket för innovationssystem (Vinnova)	45	1 092
Övriga statliga myndigheter	232	180
Delsumma upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	29 638	31 570
Kommuner	136	81
Regioner	2 234	2 356
Svenska företag	2 541	2 108
KK-stiftelsen	1 864	1 354
Övriga svenska stiftelser/organisationer	3 040	1 406
EU	1 323	2 035
Utländska företag och organisationer	581	540
Delsumma upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	11 720	9 880
Summa upplupna bidragsintäkter²	41 358	41 450
Övriga upplupna intäkter, inomstatliga	449	646
Övriga upplupna intäkter, utomstatliga	762	559
Summa övriga upplupna intäkter	1 212	1 205
Summa periodavgränsningsposter	79 571	77 233

¹Förutbetalda hyreskostnader avser Mittuniversitetets hyreskontrakt med hyresvärdar på resp. campusort.

²Huvuddelen av upplupna bidrag är som tidigare år störst inom forskning. Minskningen av upplupna bidrag från Tillväxtverket inklusive regioner är kopplat till slutbetalningar för samfinansiering i avslutade EU-projekt inom programperioden till och med 2020. Ökningen inom övriga svenska organisationer är kopplat till ökad projektverksamhet. 2020 års belopp har korrigerats för EU-bidrag via Jordbruksverket som förvaltande myndighet.

Not 17 Avräkning med statsverket (tkr)	2021	2020
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	943 685	845 850
Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-943 961	-845 850
Återbetalning av anslagsmedel	0	0
Summa avräkning med statsverket	-276	0

Saldot för avräkning med statsverket beror på utgående överföringsbelopp för anslagsposterna 2:65 ap 41 Idébanksmedel samt 2:65 ap 56 Korta kurser för yrkesverksamma.

Not 18 Räntekonto i Riksgäldskontoret (tkr)	2021	2020
Behållning räntekonto	497 957	363 415
Beviljad kontokredit hos Riksgäldskontoret	0	0
Utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret	0	0

Förändringen av saldot på räntekontot beror huvudsakligen på ökning av anslagsmedel, avgiftsintäkter samt oförbrukade bidrag.

Not 19 Myndighetskapital (tkr)	Statskapital: Kultur- tillgångar	Statskapital: MIUN Holding AB¹	Balanserad kapital- förändring: Anslagsfin. verksamhet	Balanserad kapital- förändring: Avgiftsfin. verksamhet	Balanserad kapital- förändring: Bidragsfin. verksamhet	Kapital- förändring enligt resultat- räkningen	Summa
Utgående balans 2020	667	2 375	175 981	10 873	2 702	35 241	227 840
Ingående balans 2021	667	2 375	175 981	10 873	2 702	35 241	227 840
<i>Fördelning föregående års kapitalförändring</i>			34 775	-208	673	-35 241	0
Ingående balans 2021 inkl. fördelad föregående års kapitalförändring	667	2 375	210 756	10 666	3 376	0	227 840
Årets kapitaltillskott MIUN Holding AB		250					250
Årets kapitalförändring						94 850	94 850
Utgående balans 2021	667	2 625	210 756	10 666	3 376	94 850	322 940

¹ I regleringsbrev för BÅ 2012, anslag 2:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor med mera tilldelas Mittuniversitetet

1 000 tkr för bildande av Holdingbolag. I regleringsbrev för BÅ 2013, anslag 2:70 tilldelas Mittuniversitetet ett kapitaltillskott om högst 1 125 tkr till MIUN Holding AB. I regleringsbrev för BÅ 2020, anslag 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor (ramanslag) tilldelas Mittuniversitetet ett kapitaltillskott om 250 tkr till MIUN Holding AB. I regleringsbrev för BÅ 2021, anslag 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor (ramanslag) tilldelas Mittuniversitetet ett kapitaltillskott om 250 tkr till MIUN Holding AB.

	2021	2020
A. Ackumulerat överskott (årets och balanserad kapitalförändring)	322 940	227 840
B. Årets totala kostnader	1 066 562	1 033 778
A i procent av B	30%	22%

Redovisning av kapitalförändring per verksamhetsgren	Balanserad kapitalförändring (A)	Direktbokförd kapitalförändring (B)	Årets kapitalförändring (C)	Summa (A+B+C)
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå				
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	61 265		57 005	118 270
Uppdragsverksamhet	11 822		5 051	16 873
Forskning och utbildning på forskarnivå				
Forskning och forskarutbildning	151 244		32 567	183 811
Uppdragsforskning	466		227	693
Summa	224 798	0	94 850	319 648
Statskapital	3 042	250		3 292
Universitetet totalt	227 840	250	94 850	322 940

Not 20 Avsättningar (tkr)	2021	2020
Ingående avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	-343	431
Årets avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	3 426	1 885
Årets pensionsutbetalningar	-2 260	-2 659
Summa avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	822	-343
Ingående avsättning lokalt omställningsarbete	11 251	10 238
Årets avsättning lokalt omställningsarbete	993	1 013
Ingående avsättning pensionsersättning (engångspremier)	3 419	4 143
Årets avsättning pensionsersättning (engångspremier)	-2 944	0
Årets utbetalningar pensionsersättning (engångspremier)	0	-723
Summa övriga avsättningar	12 719	14 670
Summa avsättningar	13 541	14 327

I posten övriga avsättningar har uppbokade engångspremier 2 944 tkr återförts efter avstämning med SPV.

Not 21 Lån i Riksgäldskontoret (tkr)	2021	2020
Skuld vid årets början	122 620	112 441
Upptagna lån	17 824	47 813
Årets amorteringar	-37 718	-37 633
Skuld vid årets slut	102 726	122 620
Beviljad låneram i Riksgäldskontoret	146 000	145 000

Efter låneupptaget i december 2021 har fakturor avseende investeringar till ett värde av 406 tkr inkommit.

Dessa lånefinansieras i samband med upptag av lån i juni 2022.

Not 22 Kortfristiga skulder till andra myndigheter (tkr)	2021	2020
Arbetsgivaravgift	12 744	12 237
Avtalsförsäkringspremie	19	27
Skulder till andra myndigheter	8 875	7 180
Mervärdeskatt	779	1 087
Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter	22 416	20 531

Not 23 Leverantörsskulder (tkr)	2021	2020
Leverantörsskulder	24 930	13 072
Summa leverantörsskulder	24 930	13 072

Mittuniversitetet följer Riksgäldens riktlinjer till statliga myndigheter om direktbetalning av

leverantörsfakturor. Detta har tillämpats från och med slutet av april 2020 till och med juli 2021 vilket har lett till ett väsentligt lägre belopp i samband med bokslutet för 2020.

Not 24 Övriga kortfristiga skulder (tkr)	2021	2020
Personalens källskatt	12 008	11 734
Övrigt	1 286	2 470
Summa övriga kortfristiga skulder	13 294	14 204

Not 25 Periodavgränsningsposter skulder (tkr)	2021	2020
Upplupna löner och arvoden inklusive sociala avgifter	8 001	7 205
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	48 034	43 504
Övriga upplupna kostnader	5 078	3 947
Summa upplupna kostnader	61 114	54 656
Oförbrukade bidrag, inomstatliga	60 046	47 532
Oförbrukade bidrag, utomstatliga	69 869	57 416
Summa oförbrukade bidrag	129 915	104 947

Av det totala värdet på oförbrukade bidrag avser 2,9 mnkr externa finansiärers andel av restvärdet på investeringar i projekt.

Oförbrukade bidrag per finansiär/finansiärsgrupp	2021	2020
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas)	6 271	1 985
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte)	2 409	
Vetenskapsrådet	12 434	8 478
Bolagsverket	194	171
Kammarkollegiet	12 208	8 971
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	1 335	736
Naturvårdverket	847	608
Post- och Telestyrelsen	222	322
Skolforskningsinstitutet	890	
Statens Energimyndighet	4 428	1 346
Statens tjänstepensionsverk (SPV)	457	396
Svenska Institutet	303	300
Sveriges geologiska undersökning	493	
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	258	1 040
Universitet och högskolor	3 601	4 802
Universitets- och högskolerådet	5 185	5 622
Verket för innovationssystem (Vinnova)	8 436	7 305
Tillväxtverket (EU)		5 136
Övriga statliga myndigheter	75	312
Delsumma oförbrukade bidrag, inomstatliga	60 046	47 532
Kommuner	19 772	24 997
Regioner	451	349
Svenska företag	8 957	9 502
KK-stiftelsen	16 736	12 122
Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (Mistra)	3 513	1 825
Övriga svenska stiftelser/organisationer	10 215	7 746
EU:s oförbrukade bidrag är förskottbetalda bidrag inom bland annat Ramprogram i den nya programperioden 2021-2027.	7 300	
Utländska företag och organisationer	2 925	875
Delsumma oförbrukade bidrag, utomstatliga	69 869	57 416
Summa oförbrukade bidrag	129 915	104 947

83 procent av oförbrukade bidrag är forskningsrelaterade 2021 jämfört med 78 procent 2020. Ökningen av oförbrukade bidrag avser forskningsbidrag från främst Vetenskapsrådet, Statens Energimyndighet, KK-stiftelsen och Mistra. Ökningen beror i huvudsak på förseningar inom vissa projekt samt lägre kostnader än beräknat med anledning av minskade driftkostnader för bland annat resor, som en effekt av pandemin. Ökningen av oförbrukade EU-bidrag är förskottbetalda bidrag inom bland annat ramprogram i den nya programperioden 2021-2027. Minskningen av oförbrukade bidrag inom EU:s regionala utvecklingsfond förvaltd av Tillväxtverket beror på avslut samt slutavskrivningar av projekt i förra programperioden.

Förbrukning oförbrukade bidrag, inomstatliga	2021	2020
Summa oförbrukade bidrag, inomstatliga	60 046	47 532
Beräknad omsättningshastighet	0,5	0,6
Förbrukning per månad vid antagande om rak förbrukning	2 602	2 381
Förbrukas inom 3 månader	7 807	7 144
Förbrukas inom 4 till 12 månader	23 420	21 432
Förbrukas inom 1 till 3 år	28 820	18 956
Summa förbrukning oförbrukade bidrag, inomstatliga	60 046	47 532

Beräkning av oförbrukade inomstatliga bidrags förbrukningstakt är en schablonberäkning av den genomsnittliga omsättningshastigheten/förbrukningstakten. Förbrukningstakten för bidragsverksamhet med statlig finansiering bedöms sammantaget vara linjär. Redovisningsrådet inom SUHF har rekommenderat en gemensam modell för beräkning av förbrukningstakt. Denna modell är inte tillämplig inom lärosäten där inomstatliga upplupna bidrag överstiger oförbrukade bidrag och endast enstaka år varit det omvända. Mittuniversitetet använder därför en annan beräkningsmodell, som använts tidigare år och därmed är jämförbar mellan åren. Oförbrukade bidrag från statliga myndigheter förväntas tas i anspråk inom tidsintervall enligt tabell ovan. Från och med 2020 inräknas även oförbrukade bidrag transfereringar, inomstatliga.

Förutbetalda intäkter	2021	2020
Övriga förutbetalda hyresintäkter, utomstatliga	0	689
Övriga förutbetalda intäkter, inomstatliga	15 477	14 889
Övriga förutbetalda intäkter, utomstatliga	2 777	4 556
Summa förutbetalda intäkter	18 254	20 134
Förutbetalda intäkter per finansiär/finansiärsgrupp		
Arbetsförmedlingen		178
Länsstyrelser	512	25
Myndigheten för arbetsmiljökunskap	202	
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	962	3 561
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	320	
Skolverket	9 533	7 801
Universitet och högskolor	3 949	3 290
Övriga statliga myndigheter		33
Summa förutbetalda intäkter, inomstatliga	15 477	14 889
Kommuner och regioner	208	920
Svenska företag	329	580
Svenska organisationer	51	460
Utländska företag	15	1
Utlandsstudenter	2 173	2 588
Övriga		7
Summa förutbetalda intäkter, utomstatliga	2 777	4 556

Huvuddelen av förutbetalda intäkter avser utbildningsuppdrag. Specifikation av motparter har delats upp ytterligare jämfört med föregående år och 2020 har därmed justerats för detta. Förutbetalda intäkter har totalt sett minskat något mot 2020. Intäkter för forskningsuppdrag från MSB har minskat då uppdrag mot föregående års förutbetalda intäkter slutförts. Intäkter från Skolverket har ökat då nya avtal om uppdragsutbildning tecknats inom bland annat Läraryftet och Rektorsprogrammet.

	2021	2020
Summa periodavgränsningsposter (skulder)	209 283	179 738

7.5.3 Noter rörande ledamöter i myndighetens styrelser

Not 26

Ledamöterna redovisar under hela eller delar av 2021 följande uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Nygårds, Peter

- Styrelseordförande, Ecoclime Group AB
- Styrelseordförande, Almi GreenTech riskkapitalfond
- Styrelseordförande, Carbon Exit
- Styrelseledamot, IVL Svenska Miljöinstitutet AB
- Styrelseordförande IVL:s ägarstiftelse

Björkman, Charlotte Platzer

- Styrelseledamot, KIC IE AB

Ekebro, Ingela

- Styrelseledamot och vice ordförande, SSG Standard Solutions Group AB

Fällström, Anders

- Ledamot, Insynsrådet Länsstyrelsen Västernorrlands län
- Styrelseledamot i IVA Nord – Ingenjörsvetenskapsakademin

Johansson, Anita

- Styrelseledamot, Kyrkholmen konsult AB
- Styrelseledamot, Pensionsmyndigheten

Lindén, Lena Maria

- Styrelseledamot, Phrenicus AB

Wirtén, Håkan

- Styrelseordförande, Världsnaturfondens AB
- Styrelseledamot, Skogsstyrelsen
- Ledamot, Insynsrådet Energimyndigheten

Not 27

Ersättningar och andra förmåner för ledamöter i Mittuniversitetets styrelse.

I redovisningen av utbetalda ersättningar ingår även lön för anställning när styrelseledamöterna också är personal vid Mittuniversitetet.

Styrelseledamöter anställda vid

Mittuniversitetet

	Tkr	Period i styrelsen
Anders Fällström	1 452	2021-01-01—2021-12-31
Marko Laaksonen	627	2021-01-01—2021-12-31
Peter Öhman	999	2021-01-01—2021-12-31
Anna Mårtensson	521	2021-01-01—2021-12-31
Christina Dahlström	558	2021-01-01—2021-12-31

Externa styrelseledamöter

	Tkr	Period i styrelsen
Peter Nygårds	66	2021-01-01—2021-12-31
Mats Benner	28	2021-01-01—2021-12-31
Håkan Wirtén	28	2021-01-01—2021-12-31
Lena Maria Lindén	28	2021-01-01—2021-12-31
Anita Johansson	28	2021-01-01—2021-12-31
Hilda Månsson	211	2021-01-01—2021-06-30
Charlotte Platzer-Björkman	28	2021-01-01—2021-12-31
Ingela Ekebro	28	2021-01-01—2021-12-31
Rebecka Mc Neill	39	2021-01-01—2021-09-10
Sören Westin	28	2021-01-01—2021-12-31
Emanuel Magnusson	3	2021-07-01—2021-12-31
Felicia Dyberg	9	2021-09-11—2021-12-31

I ersättningarna ovan inkluderas alla skattepliktiga ersättningar och förmåner utbetalda av Mittuniversitetet under 2021.

7.6 Sammanställning av väsentliga uppgifter¹

	2021	2020	2019	2018	2017
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ²	8 489	8 258	7 327	7 041	6 594
Andel kvinnor	67%	67%	66%	66%	64%
Andel män	33%	33%	34%	34%	36%
Kostnad per helårsstudent ⁷	75	76	84	84	88
Totalt antal helårsprestationer ²	6 556	6 593	5 842	5 638	5 589
Andel kvinnor	68%	67%	67%	66%	65%
Andel män	32%	33%	33%	34%	35%
Kostnad per helårsprestation ⁷	97	95	105	105	104
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst) ³	25	27	20	21	20
Andel kvinnor	36%	35%	30%	22%	30%
Andel män	64%	65%	70%	78%	70%
Totalt antal nyantagna doktorander	28	31	23	30	43
Andel kvinnor	54%	52%	39%	53%	53%
Andel män	46%	48%	61%	47%	47%
Totalt antal doktorander med någon aktivitet	164	170	172	190	197
Andel kvinnor	52%	50%	51%	52%	54%
Andel män	48%	50%	49%	48%	46%
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.)	125	97	94	98	101
Andel kvinnor	52%	48%	51%	56%	56%
Andel män	48%	52%	49%	44%	44%
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag	0	0	0	0	0
Andel kvinnor	-	-	-	-	-
Andel män	-	-	-	-	-
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen	4,06	5,71	4,29	3,83	3,90
Studietid för kvinnor	3,75	5,93	4,64	3,38	5,25
Studietid för män	5,00	5,40	4,05	4,20	3,00
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen	6,61	7,30	7,80	7,80	7,03
Studietid för kvinnor	7,18	8,38	8,19	7,07	6,89
Studietid för män	5,81	6,19	7,36	9,36	7,21
Totalt antal doktorsexamina	19	26	15	22	16
Andel kvinnor	58%	50%	53%	68%	56%
Andel män	42%	50%	47%	32%	44%
Totalt antal licentiatexamina	8	12	17	9	5
Andel kvinnor	75%	58%	41%	44%	40%
Andel män	25%	42%	59%	56%	60%
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer	401	334	313	318	320
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation	1 025	1 155	1 328	1 192	1 175

	2021	2020	2019	2018	2017
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	928	898	876	871	856
Andel kvinnor	55%	54%	54%	54%	53%
Andel män	45%	46%	46%	46%	47%
Medelantal anställda ⁶	1120	1 096	1 079	1 069	1 068
Totalt antal lärare (årsarb.)	442	426	402	394	390
Andel kvinnor	53%	52%	51%	50%	48%
Andel män	47%	48%	49%	50%	52%
Antal disputerade lärare (årsarb.)	274	264	244	240	242
Andel kvinnor	48%	46%	46%	44%	41%
Andel män	52%	54%	54%	56%	59%
Antal professorer (årsarb.)	72	69	64	60	63
Andel kvinnor	35%	32%	32%	31%	31%
Andel män	65%	68%	68%	69%	69%
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	1 161	1 069	1 033	1 022	966
utb. på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	717	662	616	613	580
andel anslag (%)	92%	88%	92%	91%	91%
andel externa intäkter (%)	8%	12%	8%	9%	9%
forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	444	407	417	409	386
andel anslag (%)	64%	64%	60%	60%	61%
andel externa intäkter (%)	36%	36%	40%	40%	39%
Kostnader totalt (mnkr)	1 067	1 034	1 056	995	978
andel personal	72%	71%	68%	69%	68%
andel lokaler	11%	12%	11%	11%	12%
Lokalkostnader ⁴ per kvm (kr)	1 943	1 869	1 869	1 791	1 790
andel av justerade totala kostnader (%)	13%	12%	12%	12%	13%
Balansomslutning (mnkr)	709	592	548	575	544
varav oförbrukade bidrag	130	105	92	81	76
varav årets kapitalförändring	95	35	23	27	-11
varav myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring) ⁶	323	228	194	216	189
inom utbildning grundnivå och avancerad nivå	136	74	60	84	87
inom forskning och utbildning på forskarnivå	187	154	134	132	102

¹ All individbaserad statistik ska redovisas för det totala antalet samt uppdelat på kön om det inte finns särskilda skäl som talar mot detta.

² Exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning. För 2020 och 2021 inkluderas bidragsfinansierade utbildningar för regeringens särskilda satsningar. 2020 års HST och HPR har justerats för detta.

³ Exklusive beställd utbildning.

⁴ Redovisas i enlighet med Sveriges universitets- och högskoleförbunds rekommendationer om lokalkostnader i den del som avser sammanställning av lokalkostnader, se bilaga 2 till rekommendationerna (REK 2014:1, dnr 14/069). Belopp för 2020 felaktigt ÅR 2020, justerat med korrekt belopp enligt not 6 (not 5 2020)

⁵ Inkluderar tidskriftsartiklar samt forskningsöversikt

⁶ För stiftelsehögskolorna avses eget kapital och årets resultat.

⁷ Kostnad per helårsstudent och helårsprestation beräknas 2020, 2021 för HST och HPR inklusive bidragsfinansierade satsningar. 2020 års belopp har justerats för detta.

8 Intern styrning och kontroll samt universitetsstyrelsens underskrifter

8.1 Intern styrning och kontroll

Mittuniversitetet omfattas av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll (FISK). Myndighetsledningen vid Mittuniversitetet ansvarar därmed för att det finns en process för intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt. Denna process ska säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen (2007:515).

Intern styr- och kontrollmiljö

Arbetet med intern styrning och kontroll är en integrerad del i övrig styrning vid universitetet och utgår från kraven i FISK (2007:603). Processen avser att säkerställa att verksamheten bedrivs effektivt och rättssäkert, att allvarliga fel undviks samt att förtroendet för myndigheten säkerställs.

En viktig del i processen är Mittuniversitetets styrmodell som består av tre övergripande komponenter; struktur, strategi samt planering och uppföljning. Komponenten struktur anger hur verksamheten organiseras, hur ansvarsområden fördelas och rutiner som säkerställer att arbetet fungerar som planerat. Strukturen skapar stabila villkor som verksamheten kan utgå ifrån vid planering och genomförande i verksamheten. Här ingår bland annat arbetsordningar, besluts- och delegationsordningar, anställningsordningen samt regler för intern styrning och kontroll. Mittuniversitetets strategi är utgångspunkt för utvecklingen i verksamheten och definierar Mittuniversitetets långsiktiga mål.

Planering- och uppföljningskomponenten syftar till att skapa förutsättningar för att planera och genomföra insatser och aktiviteter som kopplar mot strategin utifrån de villkor som följer av strukturen. Här ingår bland annat Mittuniversitetets verksamhetsplan och budget, Mittuniversitetets aktivitetsplan och intern fördelning av medel, Mittuniversitetets riskanalyser samt verksamhetsdialogerna med tillhörande överenskommelser.

Risakanalys

En central del av arbetet är Mittuniversitetets riskanalys, som även utgör en grund för att universitetsstyrelsen ska kunna intyga att den interna styrningen och kontrollen är betryggande. Mittuniversitetet har två riskanalyser på universitetsövergripande nivå; riskanalys enligt FISK och operativ riskanalys.

Risakanalyser har genomförts på fakultetsnivå, förvaltningsnivå och universitetsövergripande nivå för att identifiera väsentliga risker utifrån kraven i myndighetsförordningen samt andra externa krav (till exempel högskolelag och förordning). Risken för oegentligheter har särskilt beaktas. I samband med riskanalyserna har uppföljning av 2021 års riskanalyser skett och information har inhämtats från riskbedömningar som genomförts på grund av pandemin och omvärldsanalys.

Genomförda riskanalyser och uppföljning resulterade i sex riskområden enligt FISK och fyra operativa riskområden enligt FISK. För att hantera riskområdena har ett antal åtgärder beslutats.

Åtgärder och kontrollaktiviteter

Under 2021 har Mittuniversitetet vidtagit ett antal åtgärder för att säkerställa att myndighetens uppgifter fullgörs och att mål och kraven i 3 § myndighetsförordningen (2007:515) uppnås. Åtgärderna kopplar bland annat till identifierade riskområden inför 2021.

Genomförda åtgärder har inneburit att vissa riskområden fått en sänkt risknivå inför 2022. Vissa riskområden har samma risknivå alternativt högre risknivå inför 2022 trots genomförda åtgärder. Orsaken till att risknivån ligger på samma nivå alternativt har höjts beror bland annat på att vissa åtgärder inte har avslutats och att de inom vissa områden identifierats nya risker som kräver nya åtgärder.

För att säkerställa att riktlinjer och beslut efterlevs och att nödvändiga åtgärder vidtas för att hantera risker har universitetet ett antal kontrollaktiviteter.

Genomförda kontroller visar överlag på god regelefterlevnad men fortsatt utvecklingsarbete krävs inom bland annat områdena bisysslor och representation. Inom

dessa områden har dialog förts med ansvariga chefer och inom universitetsledningens grupp. Dialog kring representation har även lyfts med universitetsstyrelsen.

Under 2021 har även andra åtgärder genomförs för att utveckla verksamheten. Några exempel är bland annat kvalitetsförstärkande åtgärder utifrån Universitetskanslersämbetets lärosätetillsyn, ny organisationsstruktur för lärarutbildningarna, kursvärderingar, digital tillgänglighet, audits inom förvaltningen och förtydliganden kopplat till uppdraget jämställdhetsintegrering.

Mittuniversitetets visselblåsarfunktion, som är ett led i arbetet med att motverka förekomst av korruption och andra allvarliga oegentligheter, har inte fått in några anmälningar under 2021. Utvecklingsarbete av funktionen pågår utifrån ny visselblåsarlag.

Uppföljning och dokumentation

Uppföljning av riskanalyser har skett och sammanställts i statusrapporter. Rapporterna synliggör vilka åtgärder som har genomförts och aktuellt riskvärde. Universitetsstyrelsen har tagit del av statusrapporterna och muntlig återrapportering av ett urval av riskerna.

Internrevisionen har presenterat två internrevisionsrapporter under 2021. En granskning avsåg två institutionsgranskningar som presenterades för respektive institution och sammanfattades i en rapport till universitetsstyrelsen. Inga rekommendationer lyftes i den sammanfattande rapporten. Utifrån iakttagelser uppmanade dock styrelsen ledningen att säkerställa att verksamheten efterlever de nya regler som beslutats om representation. Åtgärder utarbetades och presenterades för universitetsstyrelsen.

Den andra granskningen gällde en utvärdering av den centrala krisledningsgruppens arbete med anledning av covid19-pandemin. Granskningar visade på förbättringsmöjligheter och ett antal åtgärder beslutades av universitetsstyrelsen.

Uppföljning av beslutade internrevisionsrapporter har skett.

Riksrevisionen har genomfört såväl löpande granskningar som en granskning av Mittuniversitetets årsredovisning 2020. Inga väsentliga brister har rapporterats utifrån granskningen av årsredovisningen.

8.1.1 Bedömning

Universitetsstyrelsen bedömer att Mittuniversitetets process för intern styrning och kontroll är utvecklad på ett sådant sätt att ledningen med rimlig säkerhet kan anta att processen dels uppmärksammar och hanterar risker i verksamheten, dels identifierar brister i processen. Bedömningen baseras bland annat på Mittuniversitetets interna styr- och kontrollmiljö, bedömningen och hanteringen av riskanalyser, kontrollaktiviteter, iakttagelser från internrevision och Riksrevisionen samt en samlad bedömning på fakultets- och förvaltningsnivå av dekaner och förvaltningschef.

Detta innebär att universitetsstyrelsen bedömer att Mittuniversitetets interna styrning och kontroll har varit betryggande under 2021.

8.2 Universitetsstyrelsens underskrifter

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Sundsvall 2022-02-21

Peter Nygårds
Ordförande

Anders Fällström
Rektor

Mats Benner
Vice ordförande

Charlotte Platzer
Björkman

Christina Dahlström

Felicia Dyberg

Ingela Ekebro

Anita Johansson

Marko Laaksonen

Lena Maria Lindén

Emanuel Magnusson

Anna Mårtensson

Sören Westin

Håkan Wirtén

Peter Öhman

Kontakt

Telefon 010-142 80 00

Webb miun.se

Campus

Sundsvall Holmgatan 10, 851 70 Sundsvall

Östersund Kunskapens väg 8, 831 25 Östersund